

Rethink

Stora Enso 2010

Sademetsää pelastamassa Lue, kuinka Veracel tukee luonnon monimuotoisuutta Brasiliassa. 18
Puita, ruokaa ja pommeja Liiketoiminta ja yritysvastuu yhdistyvät Laosissa käytännönläheisellä tavalla. 42
Toimitusjohtajan päiväkirja Stora Enson johtaminen näyttää olevan aivan muuta kuin siistiä sisätyötä. 66
▼ Vastuullisen elämäntavan äärellä Stora Enson yritys vastuuasiantuntija Carolina Graça kertoo näkemyksistään. 14

Maailma tarvitsee uusia lähestymistapoja tuttuihin asioihin.

Kuka tietää, mitä uusiutuvilla materiaaleilla ja Stora Enson nanoteknologialla voidaan vielä jonain päivänä saada aikaan. Kenties täysin päästöttömiä ajoneuvoja? Uusiutuvissa materiaaleissa piilee voima viedä kehitystä eteenpäin. Siksi Stora Enso ei ole enää eurooppalainen metsäyhtiö vaan kasvavilla markkinoilla toimiva uusiutuviin materiaaleihin erikoistunut yhtiö. Lisää uudesta suunnastamme: storaenso.com/rethink

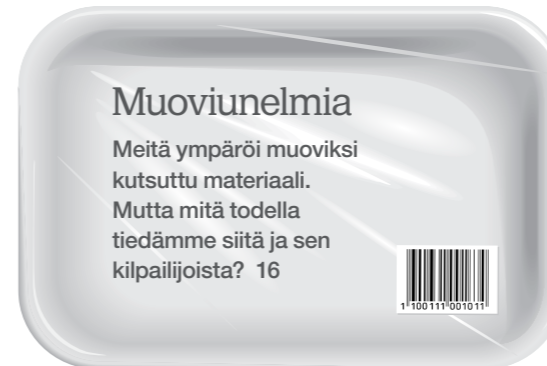

Rethink

Stora Enso Rethink 2010
Päätoimittaja Lauri Peltola
Konsepti ja suunnittelu Miitton Oy
Paino Libris Oy
Kansikuva Jenni-Justiina Niemi, Visuamo Oy
Stora Enso Oyj PL 309, 00101 Helsinki
Katuosoite Kanavaranta 1, p. 02046 131
Stora Enso AB Box 70395, SE-107 24 Stockholm, Sverige
Katuosoite World Trade Center, Klarabergsviadukten 70, p. +46 1046 46 000
www.storaenso.com, group.communications@storaenso.com

Sisältö

- Pääkirjoitus** Miksi minun ja sinun tulisi ajatella asioita uudella tavalla? 4
Ilmiö Muovinen meri 6
Kolumni Asiakas voi aina valita! 8
T&K Vastuullisia valintoja 9
Strategia Maaginen hetki 11
Ilmiö Eukalyptusviljelmät mehiläisten suojana 13
Haastattelu Vastuullisen elämäntavan äärellä 14

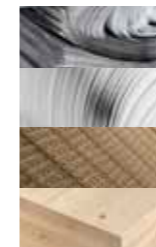

SHUTTERSTOCK / MILTTON

Sademetsää pelastamassa

Veracel tukee Brasilian luonnon monimuotoisuutta ja tuottaa samalla vuosittain yli miljoona tonnia sellua. 18

Liiketoiminta

- Painopaperi** Tehdas, joka elää jätteestä 24
Hienopaperi Kurssinmuutos 29
Pakkaukset Uusia näkökulmia pakkaamiseen 33
Puutuotteet Tervetuloa puurakentamisen vuosisadalle! 37

PETRI ARTTURI ASIKAINEN

Puita, ruokaa ja pommeja

Stora Enso auttaa Laosissa paikallisia raivaamaan räjähtämättömiä ammuksia pois puuviljelmien ja peltojen tieltä. 42

Viimeinen vuoro

Vaikea ratkaisu paperikoneen sulkemisesta. 50

MARCELO SINGER

Kaikki mukaan

Stora Enson ja Araucon yhteisyritys hyödyttää myös paikallisia Uruguayssa. 54

- Tuotanto** Modernia selluntuotantoa 60
Strategia Kohti kasvavia pakkausmarkkinoita 61
► Liite Stora Enso Tiedot & luvut 2010
Maailmanlaajuinen vastuu Uudistunut, sitoutunut, konkreettinen 63
Katugallup Miten kierrätät? 65

Toimitusjohtajan päiväkirja

Muutama päivä ympäri maailmaa Stora Enson toimitusjohtajan kannoilla. 66

- Ilmiö** Puutarhurit 68
Kolumni Rakkaudesta puuhun 70

Miksi minun ja sinun tulisi ajatella asioita uudella tavalla?

JENNI-JUSTIINA NIEMI

Jouko Karvinen
Stora Enson
toimitusjohtaja

Olemme aloittaneet Stora Ensossa muutoksen – tulevaisuuden muutoksen. Viime vuodet ovat olleet kuin vuoristorataa, ja haastavat ajat ovat vain vahvistaneet meitä. Miksi meidän tulisi siis muuttua nyt kun olemme vihdoin oikealla polulla? Miksi emme vain jatka eteenpäin? Yksinkertaisuudessaan siksi, että maailma muuttuu. Ja me haluamme olla osa sitä muutosta – mukana muutoksessa parempaan. Haluamme olla edelläkävijä, emme perässähihtäjä.

Miksi sitten kutsumme muutosprosessiamme nimellä Rethink? Koska haluamme mukaan muutokseen jokaisen storaensolaisen – toimitusjohtajasta aina nuorimpaan harjoittelijaan. Lisäksi haluamme mukaan myös sinut.

Meidän muutoksemme alkoi jo vuonna 2010. Emme ajattele enää ”näin on aina ennenkin tehty”, vaan meillä on jo nyt lukuisia hyviä esimerkkejä siitä, miten henkilöstömme on onnistunut haastamaan perinteiset tavat ajatella liiketoimintaa, johtaa toimintoja tai tehdä investointeja.

Esimerkkinä alallamme on perinteisesti totuttu vertailemaan tuotantolaitoksia keskikustannuksiin perustuvien kustannustaulukoiden perusteella. Me emme tuijota enää vain paperitai kartonkikoneen leveyttä ja nopeutta. Meitä kiinnostavat todelliset toteutuneet kustannukset. Siten voimme olla entistä valikoivampia ja investoida esimerkiksi kolmeen voimalaan vaikean taloustaantumisen keskellä – kannattavasti.

Toinen selkeä muutos näkyy siinä, miten ohjaamme tuotantoamme suhdanneherkillä markkinoilla. Ennen avainsana oli erikoistuminen. Erikoistuimme mahdollisimman pitkälle konekoh-

taisesti ja teimme melkein kaiken itse, oli sitten kyse paperin ja kartongin valmistuksesta tai esimerkiksi tehtaiden kunnossapidosta. Ongelmallista oli, että kysynnän hiipuessa jouduimme alentamaan koneiden käyttöasteita, mutta iso osa kustannuksista pysyi edelleen kiinteinä. Uudenlaisen ajattelun myötä emme enää pyri minimikustannuksiin hinnalla millä hyvänsä, vaan tavoitteena on mahdollisimman joustava tuotanto optimikustannuksin. Ulkoistamme toimintoja entistä enemmän asiantunteville kumppaneillemme ja määrittelemme selkeät tavoitteet: mitä pienemmillä kustannuksilla tuotantolaitos toimii, sitä suurempaan käyttöasteeseen pyrimme – ja aikaansaamme siten maksimituloksen.

Kolmen viime vuoden saavutukset ovat olleet huikkeitä. Kiinteät kustannukset pienenevät vuonna 2010 yhteensä 500 miljoonaa euroa eli viisi kateprosenttiyksikköä vuoteen 2007 verrattuna! Upea alku matkallemme. Sillä todellakin, olemme vasta matkamme alussa, ja odotettava on vielä paljon muuta!

Rethinkissä ei ole kyse pelkästään joustavuudesta ja kustannuksista. Myös nopeus ja aika ovat tärkeitä. Meillä on ollut Uruguayssa jo pitkään puuviljelmähanke, ja tasaisella investointinopeudella olisimme voineet rakentaa sinne täysimittaisen sellutehtaan arviolta noin vuonna 2020. Kunnes meille avautui mahdollisuus yhteistyöhön Araucon kanssa. Ja mikä tärkeintä, saimme mahdollisuuden yhdistää heidän viljelmänsä omiimme sekä lisäksi ostaa huomattavat lisäviljelmät ENCEltä. Toisin sanoen saatoimme aikaistaa Montes del Platan sellutehtaan investointipäätöstä kymmenellä vuodella –

Rethink tulee näkymään yhtiön sisä- ja ulkopuolella uusina ideoina ja konkreettisina tuloksina.

ISTOCKPHOTO / ANTON SELEZNEV

ja luoda kaksi kertaa enemmän lisäarvoa puolella kustannuksista. Kiinassa ja Intiassa toimivan Inpac-pakkausyhtiön oston takana on täsmälleen sama logiikka – voitimme aikaa kahdeksasta kymmeneen vuotta maailman nopeimmin kasvavilla kuluttajapakkausmarkkinoilla. Tätä jos mitä kutsuisin Rethink-ajatteluksi.

Olemme jo nähneet monia muita esimerkkejä Rethinkistä: miten tuotamme lisäarvoa asiakkaillemme, millaisia tuoteinnovaatioita saamme aikaan ja miten katsomme itseämme asiakkaan ja jopa kuluttajan näkökulmasta emmekä metsästä käsin – kyvystämme kyseenalaistaa vanhat tavat tehdä ja ajatella asioita. Haluamme, että Rethink tuo yhtiön sisälle ja ulkopuolelle liikettä, joka synnyttää yhä tiuhempaan uusia ideoita ja saa myös aikaan konkreettista tulosta.

Haluamme myös sinut, täydellisen uudistumisen kokeneen vuosikertomuksemme lukijan, mukaan matkallemme. Oli kyseessä sitten kansalaisjärjestöjen ja paikallishallinnon kanssa käytävä sidosryhmävuoropuhelu ympäristö- ja yhteiskunta-asioista tai maapallon tulevaisuuteen vaikuttaminen korvaamalla muovi kierrätettävällä kuitupohjaisella pakkausmateriaalilla, meidän kaikkien – myös minun – on aika ajatella asioita uudella tavalla. Eikä vain Stora Enson ja osakkeenomistajiemme vaan myös sinun, kaikkien maailman kuluttajien ja koko yhteisen maapallomme vuoksi.

Toivottavasti viihdyt uudenlaisen Rethink-raporttimme ja yritysvastuuraporttimme parissa. Ja ennen kaikkea, toivottavasti ne saavat sinut kyseenalaistamaan ja ajattelemaan asioita uudella tavalla. ■

Muovinen meri

Maailmassa tuotetaan vuosittain noin 100 miljoonaa tonnia muovia. Määrästä noin 10 prosenttia päätyy meriin, missä muovin kestävyys ja pysyvyys aiheuttavat vakavia ongelmia.

Tyynenmeren jättepyörre on mereen joutuneen roskan muodostama alue pohjoisella Tyynellä valtamerellä. Pyörteen pinta-alan arvioidaan olevan yli kaksi kertaa Suomen kokoinen ja osassa siitä on kuusi kertaa enemmän muovia kuin planktonia.

On arvioitu, että joka vuosi yli miljoona merilintua ja satatuhatta merinisäkästä sekä -kilpikonnaa kuolee syötyään muovisilppua tai sotkeuduttuaan siihen.

Mikä huolestuttavinta, osa jättepyörteen muoveista ei tule hajoamaan vielä monen tulevan sukupolvenkaan aikana. ■

Lähteet: Ecosystems and Biodiversity in Deep Waters and High Seas (2006), Greenpeacen internetsivut (www.greenpeace.org)

Asiakas voi aina valita!

JENNI-JUSTINA NIEMI

Gunnar Brock
Stora Enson hallituksen puheenjohtaja

Jos asiakas ei saa meiltä haluamaansa, markkinoilla riittää kyllä muitakin vaihtoehtoja. Tämä karu totuus pääsee liian monissa yrityksissä unohtumaan.

Nopeasti muuttuvassa kansainvälisessä liiketoimintaympäristössä asiakkaamme joutuvat jatkuvasti sopeuttamaan toimintatapojaan. Sama pätee myös alihankkijasuhteisiin. ”Perinteiset” kuviot eivät ehkä enää toimikaan.

Meidän Stora Ensossa täytyy vastavasti miettiä uudelleen tapaamme toimia asiakkaidemme kanssa. Miten luomme asiakkaillemme lisäarvoa? Pureutuuko tuotekehityksemme oikeisiin asioihin? Vastaavtko prosessimme ja palvelumme asiakkaidemme uusia, kasvavia vaatimuksia? Osana Rethink-muutosprosessia Stora Enso on aloittanut järjestelmälliset ja säännölliset asiakaskyselyt saadakseen paremman käsityksen uusien vaatimusten edellyttämistä muutoksista.

Viimesykyisen kyselyn tulokset olivat yleisesti ottaen myönteisiä, mutta parantamisen varaa on yhä tuntuvasti. Stora Enso erottautui kilpailijoistaan edukseen seuraavilla alueilla:

- yrityksen maine
- ympäristötyön tulokset
- tuotteiden laatu
- palvelun laatu
- myyntihenkilöstön taso.

Kritiikkiäkin Stora Enso sai osakseen. Asiakkaiden mielestä yhtiö vaikuttaa kylmältä ja etäiseltä eikä ole tarpeeksi joustava ja innovatiivinen. Yksi vastaajista kommentoi: ”Muutoksen aika on nyt käsillä. Sen sijaan, että vetäydytään liikaa omaan kuoreen, pitäisi nyt reagoida ja välittää.”

Mielestäni tästä kommentista välittyi meille kaksi tärkeää viestiä. Meidän on reagoitava asiakkaidemme muuttuviin tarpeisiin ja jopa ennakoitava ne, ja meidän on välitettävä asiakkaistamme. Emme saa pitää heitä itsensä selvyksinä emmekä unohtaa tukea heitä. Meidän on yritettävä ymmärtää heidän erityiset haasteensa tuotteidemme käyttökohteissa.

Meidän Stora Enson hallituksen jäsenten on tärkeää muistaa, että osakkeenomistajat ovat nimittäneet meidät tähän tehtävään ja että olemme vastuussa toimistamme heille kaikille. Meidän tehtävämme on edustaa kaikkia sidosryhmiä ja pyrkiä tuottamaan pitkäaikaista omistaja-arvoa. Ovatko asiakkaista välittäminen ja omistaja-arvon luominen keskenään ristiriidassa? Eivät suinkaan!

Kaikki lähtee asiakkaiden ymmärtämisestä ja heidän kilpailukykyään tukevien tuotteiden ja palvelujen kehittämisestä. Sen myötä luomme kestävästi omistaja-arvoa.

Stora Enson hallitus antaa konsernijohdolle täyden tukensa Rethink-muutosprosessin läpiviemisessä. Vanhojen toimintatapojen kyseenalaistaminen ja uusien ratkaisujen etsiminen asiakkaiden, osakkeenomistajien, työntekijöiden ja koko yhteiskunnan vaatimusten täyttämiseksi on iso urakka. Meillä on vakaa käsitys siitä, että Stora Enson johto on täysin sitoutunut ja valmis ottamaan haasteen vastaan.

Kiinalaisessa sananlaskussa sanotaan, että pitkän marssin alussa on aina ensimmäinen askel. Stora Enso on ottanut tuon ensimmäisen askeleen! ■

Vastuullisia valintoja

HK Ruokatalon kylmäleikkeleet ovat ensimmäisiä kartonkiin pakattavia leikkeleitä.

Microsoftin Windows 7 -käyttöjärjestelmän pakkausratkaisu on Stora Enso Gallop.

Pharma DDSi säästää sekä lääkärin että potilaan aikaa.

► Elegantti Särmäpöytä syntyi Stora Enson ja Iskun yhteistyönä.

Kierrätettävä kartonki leikkelepakkauksiin

Stora Enson uusi Primeforma-kartonki on ympäristöystävällinen ja pääosin uusiutuvaan raaka-aineeseen perustuva tuoteratkaisu. Se on kehitetty erityisesti lämpömuovattavien elintarvikepakkauksen tarpeisiin. Primeformasta tehdyt tuotteet voidaan kierrättää aivan kuten muutkin kartonkipakkaukset. Kartonki sopii käytössä oleviin pakkauslinjoihin, joilla on aikaisemmin tehty muovipakkauksia. Suomen suurimpiin kuuluva elintarvikeyhtiö HK Ruokatalo toi syyskuussa 2010 kauppoihin uudistuneen leikkelevalikoiman. Kokolihaleikkelepakkauksen alustana käytetään ensimmäistä kertaa kartonkia.

Luovaa huonekalusuunnittelua

Stora Enson ja Iskun yhdessä kehittämä Särmäpöytä on vakaa, vahva ja hyvännäköinen. Pöydän mielenkiintoinen ominaisuus on se, että se ei tarvitse kehystä pöytälevyn alla. CLT eli ristiinlaminoitu puutuote estää taipumisen ja tekee pöytälevystä kestävästi ja vakaa. Lisäksi pöydän jalat voidaan kiinnittää suoraan pöytälevyyn, minkä ansiosta pöytä on kevyt ja sen valmistuksessa säästetään sekä aikaa että rahaa. Pöytälevyn upea ulkonäkö on peräisin Stora Enson Effex-pintamateriaalista.

Joustavaa ja räätälöityä pakkaamista

Stora Enso Gallop powered by Xerox on huippuratkaisu pakkausten digitaaliseen painamiseen ja stanssukseen. Maailman ensimmäinen integroitu digitaalinen pakkauslinja lyhentää tuotteen läpimenoaikoja, palvelee tarvepainatusta, nopeuttaa vaihtoja ja painaa kuhunkin pakkaukseen yksilölliset sekä vaihtuvat tiedot kustannustehokkaasti. Painatukset mahdollistavat myös pakkausten jäljitettävyyden. Linjalla voidaan työstää pienempiä tuotantoeriä ja vähentää samalla materiaalihukkaa sekä varastoja. Microsoft valitsi Stora Enso Gallop Windows 7 -ohjelmistonsa pakkaamiseen.

Älykkyyttä terveyden seurantaan

Älykkään lääkepakkausratkaisun, Stora Enso Pharma DDSi:n, perustana ovat sähköä johtava painatus yhdessä mikrosirun kanssa. Nyt samaa teknologiaa käytetään uuteen tarkoitukseen. Potilas voi tallentaa ja raportoida sähköisen terveyspäiväkirjan, Memori-kortin, avulla tiedot terveydentilastaan tai oireistaan. Ratkaisu säästää aikaa niin terveysalan ammattilaisilta kuin avohoitopotilaaltakin vähentämällä oleellisesti käyntejä terveysasemalla. ■

Tärkein asia kasvaa puurivien välissä.

Vietnamin sodan aikana Laosiin pudotettiin yli kaksi miljoonaa tonnia pommeja. Siksi Stora Enson eukalyptusviljelmien perustaminen alkaa aina pommien raivaamisella. Puurivien väliin jää käyttökelpoista viljelysmaata, jolla paikalliset maanviljelijät voivat kasvatua riisiä ja muita hyötykasveja turvallisesti. Kyse ei ole hyväntekeväisyydestä, vaan kaikille osapuolille hyödyllisestä liiketoiminnasta. Lisää eukalyptusviljelmistämme:

storaenso.com/revive

▼ Strategia

Maaginen hetki

TOMAS WHITEHOUSE

Lauri Peltola
Stora Enson
konserniviestinnän ja
Maailmanlaajuinen
vastuu -yksikön johtaja

Tiesimme, että ennemmin tai myöhemmin se tapahtuisi. Nyt kun ajattelen asiaa, olen varma että monet Stora Ensossa tiesivät sen myös – osa ehkä tiedostamattaan. Muutaman myrskyisän vuoden jälkeen jotakin uutta oli tapahtumassa. Ilmassa oli raikkautta, sähköä, jonka pystyi tuntemaan mutta ei vielä pukemaan sanoiksi.

Maailma ympärillämme oli muuttumassa ja Stora Enso sen mukana. Sen huomasi kaikkialla: liiketoimintamme ajattelemisesta uudella tavalla ja asioiden katsomisesta uusin silmin oli muodostumassa päivittäinen tapa.

Ja sitten – eräänä maaliskuuisena aamuna vuonna 2010 – se vain tapahtui. Ajattelin, että edessä olisi taas yksi tapaaminen korkealentoisia ideoitaan myyvän konsultin kanssa. Skeptisyys nousee helposti pintaan kymmenien konsulttitapaamisten jälkeen kun tajuaa, miten vähän he yleensäkin tuntevat yritystä, ymmärtävät sen liiketoimintaa tai tajuaavat ylipäättänsä miten vakavasti yritykset suhtautuvat identiteettiinsä. Tänä nimenomaisena päivänä kaikki tuli kuitenkin harvinaisen selväksi. Pienessä kokoushuoneessa minä ja tiimini, toimitusjohtajamme **Jouko Karvinen** ja ulkopuoliset konsultit tiivistimme yhteen kaiken sen mitä Stora Ensossa oli tapahtumassa ja kiteytimme sen yhdeksi konseptiksi.

Se konsepti on Rethink.

Toimitusjohtajamme ei ole tunnettu kärsivällisyydestään. Hänellä on tapana hoidella muita asioita mielestään liian pitkien esitysten aikana. Tällä kertaa sähköpostit puhelimesta saivat olla rauhassa. Mainostoimiston esitellyssä Rethink-konseptiaan ja animaatiotaan

Jouko antoi jakamattoman huomionsa. Hän istui hiljaa ja teki kaikkensa ollakseen paljastamatta innostustaan.

Joskus tietyissä tapahtumissa ja projekteissa voi osoittaa ”maagisen hetken” – hetken, jolloin kaikki palaset loksahdavat paikoilleen. Tässä tapauksessa Rethinkin oivaltaminen oli se maaginen hetki. Siitä Stora Ensossa oli ja tulisi olemaan kyse myös jatkossa!

Olimme halunneet puhua muutoksesta Stora Enson sisällä ja ajaa muutosta eteenpäin. Olimme halunneet myös kertoa sidosryhmillemme, että olemme erilainen yhtiö kuin ennen. Nyt meillä oli käsissämme konsepti, jonka avulla toteuttaa nämä tavoitteet.

Mutta mikä Rethinkissä sitten on niin maailmat mullistavaa? Mitä konsepti oikein pitää sisällään? Yksinkertaisuudessaan, maailma ympärillämme käy läpi syvällistä muutosta. Ihmiset kaikkialla maailmassa arvioivat asioita uudelleen – myös sidosryhmämme ajattelevat uudella tavalla. Oli kyse sitten maailman pelastamisesta rahoituskriiseiltä, yritysten yhteiskuntavastuusta tai kuluttajan vaatimuksesta saada ruokakaupassa paperikassi muovipussin sijaan, me kaikki arvioimme asioita uudelleen – kyseenalaistamme tapaa, jolla elämme elämäämme ja kohtelemme planeettaamme, yhteistä kotiamme.

Me Stora Ensossa olemme arvioineet asioita uudelleen enemmän kuin mikään muu yritys tällä toimialalla, mutta vasta nyt olemme valmiita kertomaan siitä julkisesti. Ulkopuolisten näkemys Stora Ensosta heijastelee edelleen sitä, millainen yhtiö olimme viisi tai kymmenen vuotta sitten, mutta sisäisesti tilanne näyttää hyvin erilaiselta.

Kyseenalaistamme jatkuvasti vanhoja toimintatapojamme, eikä siinä kaikki – keksimme myös koko ajan täysin uusia ratkaisuja.

Minulle Rethinkin hienous on siinä, että se on enemmän kuin iskulause. Rethink on muutosprosessi ja samaan aikaan dynaaminen kiteytys tavastamme toimia – yritysfilosofiatamme. Rethink ei haasta vain meitä Stora Ensossa vaan koko maailman, joka hetki – myös tulevaisuudessa.

Olemme luvanneet sidosryhmillemme seuraavaa: **Stora Enso on pakkaus-, paperi- ja puutuoteteollisuuden maailmanlaajuinen edelläkävijä – rethinker. Kyseenalaistamme toimintaamme ja ajatteluamme ja haemme jatkuvasti uutta tarjotaksemme asiakkaillemme innovatiivisia, uusiutuviin materiaaleihin perustuvia ratkaisuja.**

Upeinta on se, että tämä on totta. Kyseessä ei ole julkisuustempu, vaan tämä kaikki tapahtuu läpi Stora Enson organisaation, eri liiketoiminnoissa, joka puolella maailmaa. Rethink on pysäyttämätön muutosprosessi, joka luo Stora Ensolle lopulta kokonaan uuden identiteetin. Samaa aikaan kaikki yhdistyy täydellisesti visioomme, missioomme ja arvoihimme – asioihin, joihin suhtaudumme erittäin vakavasti.

• **Visiomme:** Yhtiömme, ihmiset ja planeettamme ovat ennennäkemättömien haasteiden edessä. Maailma tarvitsee uuden asenteen materiaaleihin.

• **Missiomme:** Uusiutuviin raaka-aineisiin pohjautuvat ratkaisut vievät meidät voittoon.

• **Arvomme:**

- **Luo:** Luovuus on voimavara, jonka avulla uudistumme ja menestymme liiketoiminnassa.
- **Uudista:** Rakennamme tulevaisuuttamme kestävästi joka päivä.
- **Luota:** Luotamme ihmisten osaamiseen – annamme heille mahdollisuuden oppia uutta ja vastuun menestyksestä.

Haluamme viestiä muutosta myös visuaalisin keinoin, siksi uusi symboli ja logo. Haluamme saavuttaa myös visuaalisesti jotain todellista, jotain joka kuvastaa liiketoimintaamme ja ajatteluamme. Uuden logomme suunnittelija, N2-toimiston luova johtaja **Brian Kaszonyi**, sukelsi liiketoimintaamme syövereihin ja tutustui perusteellisesti eri raaka-aineisiin, tuotantoprosesseihin, lopputuotteisiin sekä ympäristönäkökulmiin. Hän törmäsi pyöreään muotoon uudestaan ja uudestaan. Lopulta hän perehtyi tarkemmin sellun valmistukseen ja sai inspiraation eukalyptuspuusta ja sen kukasta.

Uutta visuaalista identiteettiä katsoessa ymmärtää, että se ei ole väkisin keksitty tai keinotekoinen. Se todella kuvastaa meitä ja sitä mitä olemme, ja sillä on tarina kerrottavanaan. Uusi identiteetti saa meidät todella innostumaan – siinä on sitä jotain, mikä vangitsee Rethinkin maagisuuden. Itse asiassa, me Stora Ensossa olemme innostuneita lähes kaikesta, mitä meillä tapahtuu juuri nyt. ■

Yritysilme

Uusi logo symboloi Stora Enson sitoutumista luomaan kestävää tulevaisuutta planeetallemme kehittämällä uusiutuviin materiaaleihin perustuvia innovatiivisia ratkaisuja.

Logo heijastaa muotoja, jotka liittyvät Stora Enson liiketoimintaan ja tuotteisiin, luonnon loppumattomaan kiertokulkuun, ja ennen kaikkea eukalyptuksen kukkaan.

Epätavallinen, terälehdetön eukalyptuksen kukka symboloi vastuullisesti tuotettua raaka-ainetta, eukalyptuspuuta, jolla on kasvava merkitys Stora Enson kansainvälisessä selluntuotannossa.

SHUTTERSTOCK

▼ Ilmiö

GABRIEL PEREIRA

Eukalyptusviljelmät mehiläisten suojana

Paikalliset hunajantuottajat ovat vuokranneet käyttöönsä sopivia maita Stora Enson ja Araucon yhteisyritykseltä Montes del Plata Uruguayssa. Ympäriöivien eukalyptusviljelmien käyttö mehiläispesien ”suojavarastona” on maa- ja metsätalouden paikallinen yhteistyömuoto. Mehiläishoidon pilottiprojektin lisäksi yhtiön mailla on meneillään merkittäviä yhteistyöhankkeita paikallisten lihakarjan- ja maidontuottajien kanssa. ■

Vastuullisen elämäntavan äärellä

Tiedonvaihtoa
"Ihannetilanteessa koko yhtiö 'hengittää' vastuullisuutta."
Carolina Graça, Stora Enson Latinalaisen Amerikan yritysvastuuasiantuntija.

Brasilialainen Carolina Graça, 33, on yksi Stora Enson yritysvastuun asiantuntijoista. Houkuttelimme hänet tutustumaan suomalaiseen syksyisen kosteaan metsään hänen viimeisyksyisellä työmatkallaan.

Teksti Joni Mäkitalo

Kuva Jenni-Justiina Niemi, Visuamo Oy

Kun Carolina Graça opiskeli maataloustieteitä São Paulon yliopistossa, opiskelijat kutsuivat metsätieteen opiskelijoita lempinimellä "woodpecker" eli tikka. "Nykyisin olen paljon lähempänä 'tikkaa' kuin monet heistä", hän sanoo hymyillen.

Vastuullisen metsänhoidon ammattilainen ja pian neljävuotiaan **Nicolaksen** äiti aloitti työnsä Stora Enson Latinalaisen Amerikan toiminoissa viime kesäkuussa. Työpäivät São Paulon toimistossa ja kentällä keskittyvät Stora Enson maailmanlaajuisen vastuun aiheisiin Brasiliassa ja Uruguayssa.

Miten itse ylläpidät vastuullista elämäntapaa?

Yritän ihan aidosti soveltaa teollisuuden parhaita käytäntöjä myös päivittäiseen elämään työni ulkopuolella. Kierrätän ja pyrin kuluttamaan esimerkiksi energiaa säästeliäästi. Lisäksi keskustelen vastuullisista elämäntavoista myös perheeni kanssa.

Mitä mieltä olet pohjoismaisista metsistä?

Brasilian metsien lisäksi olen tutustunut metsiin Ranskassa, Saksassa, Kanadassa ja USA:ssa. Tämä on kuitenkin ensimmäinen kerta pohjoismaisessa metsässä. Kiinnitin erityisesti huomiota mittasuhteisiin: Keski-Euroopassa metsät ovat pirstaleisempia kuin täällä Skandinaviassa. Matkustaessani Helsingistä Imatralle junalla metsä tuntui lähes loputtomalta. Puurivistöt vain vilisivät junan molemmin puolin.

Etelä-Amerikassa on luonnonmetsien ohella nopeakasvuisia puuviljelmiä entisillä laidunmailla. Miten kuvailisit paikallisten suhdetta metsiin?

Se riippuu paljon alueesta. Niillä alueilla, joilla on luonnostaan metsää, suhde on jokseenkin

samanlainen kuin täällä Pohjoismaissa. On brasilialaisia, jotka käyvät luonnonmetsissä poimimassa esimerkiksi hedelmiä ja siemeniä. Tavallisemmin brasilialaiset saattavat viettää vapaa-aikaa metsäisissä puistoissa, jos sellaisia löytyy kaupungin läheltä. Valitettavasti on kuitenkin sanottava, että kaikki brasilialaiset eivät ole osanneet historian saatossa hyödyntää metsiä vastuullisella tavalla. Onneksi tietotaito ja asenteet ovat parantuneet paljon. Mitä tulee brasilialaisten suhtautumiseen puuviljelmiä kohtaan, on hyvä muistaa, että puuviljelmät peittävät alle prosentin maan pinta-alasta.

Mikä tekee mielestäsi yrityksestä vastuullisen?

Vastuullisin yritys ei välttämättä ole se, jolla on suurin yritysvastuuosasto. Parhaassa tapauksessa koko yritys "henkii" vastuullisuutta. Toisaalta vastuu ei voi myöskään olla pelkkä tunnetila. Projektien hallintaan tarvitaan työkaluja ja toimintamalleja, jotta pystytään luomaan uusia ideoita ja toimintatapoja. Uskon, että Stora Enson menestys kansainvälisissä yritysvastuuvertailuissa osoittaa, että teemme monia asioita oikein. Samanaikaisesti on tietysti myös paljon parannettavaa ja asioita joissa voimme kehittyä, mutta uskon, että meillä on oikea asenne vastuullisuuteen. Se on hyvä pohja, jolle rakentaa tulevaisuutta.

Mikä toi sinut Suomeen?

Matka on osa Latinalaisen Amerikan huippuosajien koulutusohjelmaa, johon minulla on ilo osallistua. Se sisältää työskentelyjaksoja Helsingissä sekä eri liiketoimintayksiköissä. Ohjelman tarkoituksena on auttaa paikallistason ammattilaisia saamaan tietoa Stora Enson yrityskulttuurista, työskentelytavoista, haasteista ja konsernistrategiasta.

Mitä uutta Stora Enson pohjoismainen tausta on tuonut yritysvastuutyöhön Etelä-Amerikassa?

Yksi kansainvälisen yrityksen suurimmista eduista on, että voimme oppia eri maista, ja samalla parhaat toimintatavat ovat jaettavissa läpi koko konsernin. Stora Enso tuo uusimpia eurooppalaisen yritysvastuun kehityssuuntia ja käytäntöjä Etelä-Amerikkaan ja samalla vastavuoroisesti oppii Etelä-Amerikasta. Oppimisprosessit virtaavat molempiin suuntiin. Esimerkiksi muista yksiköistämme vierailaan usein Stora Enson Arapotin tehtaalla Brasiliassa tutustumassa Arapotin esimerkilliseen työturvalisuuteen. ■

Muovi- unelmia

Meitä ympäröi muoviksi kutsuttu materiaali. Mutta mitä oikeastaan tiedämme siitä?

Teksti Jussi Palmén

Viedessäni ulos keskiverto suomalaisen kotitalouteni päivittäistä roskamäärää, mieleeni herää ajatus siitä, että suuri osa kantamuksestani päättyy lopulta kaatopaikalle.

Roskapussini täytteestä suuri osa on muovia, jonka kierrätykseen on asuinalueellani vähäiset mahdollisuudet.

Sen tähden myös viikon kolmas roskapussi seuraa kahta edellistä suurimpaan roskasäiliöön – sekajätteeseen.

Jos muovin kierrätys on hankalaa, kallista tai sitä ei ole järjestetty lainkaan kuten monissa maissa on, onko ainoa keino vähentää muovijätteen määrää lopettaa muovin käyttö kokonaan? Suomalais-englantilainen elokuvaohjaaja **John Webster** teki perheineen juuri näin.

Websterien perhe vei asian äärimmäisyyksiin ja yritti elää vuoden ilman öljyä. Koska muovin valmistuksessa käytetään öljyä, myös muovi joutui perheen boikottitalle. Websterin elokuvaan on vangittu tragikoomisia tilanteita, joissa perhe epätoivoisesti etsii vaihtoehtoja arkipäiväisten tuotteiden kuten kalan tai wc-paperin muovipakkauksille. Perhe päättyy jopa tekemään itse oman hammastahnansa.

Miksei puuta?

Olemme tottuneet pitämään muovia arkisena materiaalina, josta tehdyt lukemattomat esineet ympäröivät meitä. Mutta eikö muoville ole todellakaan vaihtoehtoja? Kysytäänpä asiaa joltakin, joka tietää.

Jurkka Kuusipalo työskentelee paperinjalostus- ja pakkaustekniikan professorina Tampereen teknillisessä yliopistossa. Laitos on tunnettu erinomaisesta työstään muovitutkimuksen saralla.

”Jos tarkastelemme tutkimustietoja kuluttajatuotepakkausten valmistukseen muutaman viime vuoden aikana käytetyistä materiaaleista, uusiutuvista raaka-aineista valmistettujen tuotteiden käytön kasvu näkyy selvästi”, kertoo Kuusipalo.

Eli, CD-levyjen kannet tai valmisruokapakkaukset on valmistettu yhä useammin kartongista tai muista puuperäisistä materiaaleista. Siinä sinänsä ei ole mitään vallankumouksellista tai ennenkuulumatonta – mikä voisi olla mullistavaa, on se miten uusiutuvista pakkauksista valmistettujen tuotteiden osuus kasvaa tulevaisuudessa.

”Erityisesti nuoret ovat hyvin tietoisia vastuullisen kuluttamisen eri näkökulmista. Kestävän kehityksen mukaisten ja kierrätettävien tuotteiden osuus tulee nykyisten näkemysten mukaan kasvamaan tulevaisuudessa erityisesti Euroopassa ja Yhdysvalloissa, missä nuoret ovat erittäin ympäristötietoisia. Ja näiden ajatusten

siirtäminen myös muille maantieteellisille alueille tulee olemaan varmasti helppoa”, huomauttaa Kuusipalo.

Professori Kuusipalon mukaan ihmiset valitsevat yleensä tietyn pakkausmallin hinnan perusteella. Toistaiseksi kuluttajat ovat joutuneet maksamaan hieman enemmän uusiutuvista materiaaleista tehdyistä pakkauksista kuin niiden muovisista vaihtoehtoista. Kuusipalo uskoo hinnoittelun olevan kuitenkin pääosin volyyymikysymys – kun uusiutuvien ja kestävä kehityksen mukaisten tuotteiden kysyntä kasvaa, myös hinta tippuu.

Kompostoitavaa muovia

Muovin hylkääminen kokonaan kuulostaa kuitenkin utopialta. Joissain asioissa muovia on vaikea voittaa. Esimerkiksi nesteitä tai ruokaa sisältävä kartonkipakkaus täytyy päällystää ohuella muovikerroksella. Muovikerros suojaa sisältöä valon, hapen, kosteuden, rasvan ja kuumuuden aiheuttamilta vahingoilta. Muovia voi kuitenkin tehdä myös muusta kuin öljystä.

”Biopolymeeri on kompostoitava ja biohajoava aine, jota käytetään esimerkiksi paperikuppien ja pakasteruokapakkausten pinnoitteena. Niitä voidaan myös valmistaa uusiutuvista materiaaleista. Kun biopolymeeri yhdistetään kartonkikuppiin, syntyy kokonaan uusiutuvista materiaaleista tehty tuote”, Kuusipalo selittää.

Kuusipalon mukaan perinteisellä muovilla on silti edelleen hieman paremmat veden ja vesihöyryn välitysominaisuudet kuin biopolymeereillä. Biopolymeerit kuitenkin voittavat perinteisen muovin jo joissain kriittisissä ominaisuuksissa, kuten rasvaisten sisältöjen kestävyys. Nykyisessä käytössään biopolymeerien ominaisuudet ovat erinomaiset. Kuusipalon mukaan teknisen kehityksen myötä näitä ominaisuuksia voidaan kehittää edelleen.

”Biopolymeeripäällysteisiä tuotteita voidaan jo nyt valmistaa samoilla laitteilla kuin perinteisellä muovilla päällystettyjä tuotteita. Tuotannossa materiaaleilla ei ole suurta eroa. Pakkausteollisuudessa kiinnostus biomateriaaleihin on kasvanut viime aikoina, ja uskon kiinnostuksen jatkuvan tulevaisuudessakin.”

Kierrätyksessä biomuoveilla on yksi ylittämätön etu verrattuna perinteisiin muoveihin – biohajoava ja kompostoitava biomuovi voidaan kierrättää ruoanjätteiden mukana. ■

Kupillinen keksintöä

Stora Enso on viime aikoina laajentanut biopolymeeripäällystettyjen pakkauskarttonkiensa valikoimaa vastatakseen kasvaneeseen kysyntään.

Monen vuoden tutkimus- ja kehitystyön tuloksena lukuisiin Stora Enson kartonkilaatuihin on saatavilla biohajoavat päällystysvaihtoehdot. Niitä käytetään esimerkiksi kupeissa, lautasissa, tarjottimissa ja tölkeissä.

Yksi Stora Enson viime aikojen innovaatioista on kartonkikuppi, joka on paljon enemmän kuin miltä ensisilmäyksellä näyttää.

- 100 % biohajoava
- Oikein kierrätettynä hajoaa humukseksi ja hiilidioksidiksi
- Pääraaka-aineena uusiutuva puukuitu
- Biopolymeeripäällyste
- Kestävä suoja nesteille
- Käytettiin Suomen paviljongin juomatarjoilussa Shanghain maailmannäyttelyssä 2010

Sademetsää pelastamassa

Veracel tukee Brasilian luonnon monimuotoisuutta ja samalla tuottaa viljelystä puusta yli miljoona tonnia sellua vuosittain. Veracel tietää, miten moderniin sellutuotantoon voidaan yhdistää sekä ekologiset, taloudelliset että sosiaaliset edut.

Teksti Joni Mäkitalo Kuvat Eduardo Moody

Kävelemme sademetsässä kulkevaa polkua. Suurilehtisen oksan takaa paljastuu yksi alueen vanhimmista puista. Lintujen sirkutus kuulostaa miltei varoittavalta kosteassa metsässä.

”Puu on niin suuri, että sen ympäröimiseksi tarvitaan kymmenen ihmistä seisomaan käsi kädessä”, sanoo oppaamme **Gildevânio Pinheiro** nojatessaan vehreää jättiläistä vasten.

Olemme Veracelin metsiensuojelualueella, missä sademetsät levittäytyvät yli 6 000 hehtaarin alueelle Bahian osavaltiossa Brasiliassa. Stora Enson ja Fibrian yhteisyritys Veracel omistaa ja ylläpitää suojelualueita osana yrityksen sademetsien suojele- ja uudelleenistutusohjelmaa.

Pinheiro vastaa alueen valvonnasta yhdessä seitsemän hengen tiiminsä kanssa. Suojelu-

Bahia, Brasilia
Stora Enson ja Fibrian yhteisen sademetsähankkeen kohdealue.

◀ Sademetsän suojele

Veracelin metsiensuojelualueen opastetulla kierroksella pääsee tutustumaan paikallisen luonnon monimuotoisuuteen.

▼ Veracelin sellutehdas

Suosiollisessa ilmastossa toimiva tehdas on maailman paras.

työssä riittää yhä monia haasteita, kuten uhanalaisten lajien salametsästys.

”Meille on tärkeintä, että keskustelemme ihmisten kanssa ja jaamme tietoa ympäristöasioista”, yli kaksikymmentä vuotta seudulla elänyt Pinheiro toteaa.

”Nuoret ymmärtävät nykyään paremmin luonnonsuojelun tärkeyden ja pystyvät siten opettamaan myös vanhempiaan asiasta. Ihmiset ovat tulleet koko ajan tietoisemmiksi ympäristön suojelutarpeesta.”

Menneiden metsien historia

Veracelin tehdas sijaitsee Bahian osavaltion eteläosassa, Eunápoliksen ja Belmonten kaupunkien rajalla, noin 50 kilometriä Atlantin rannikolta sisämaahan. Tehtaan eukalyptusviljelmät sijaitsevat kymmenen kunnan alueella

ja muodostavat raaka-ainepohjan tehtaan yli miljoonan sellutonnin vuosituotannolle.

Viime vuosisadalla Brasilian rannikkoalueet todistivat sademetsien katoamista kaupunkien, teollisuuden ja maatalouden tieltä. Nykyisellä Veracelin toiminta-alueella sademetsät säilyivät miltei koskemattomina 1950-luvulle asti, jolloin perustettiin ensimmäiset sahat. Seudun elinkeinoelämä muodostui sahateollisuuden ympärille. Lisävauhtia antoi sademetsien halki 1970-luvulla rakennettu moottoritie, joka paransi kuljetusmahdollisuuksia ja helpotti uusien asukkaiden muuttamista seudulle töihin.

”Siihen aikaan täällä elettiin yksinomaan puusta”, kertoo Eunápolisin kaupungin ympäristöjohtaja **Gelton F. de Freitas Jr.** ”Kiinnostus ympäristöasioihin ei ollut korkealla.”

Laajamittainen sahateollisuus hiipui vähitellen sademetsien lopulta ehtyessä. Ennen 1980-luvun

päättymistä miltei kaikki Etelä-Bahian luonnonmetsät oli hakattu, kuten oli aiemmin tapahtunut myös monilla muilla alueilla Brasilian rannikolla.

Alkujaan Atlantin sademetsien suurekosysteemi ulottui Pohjois-Argentiinaan ja Paraguayan itäosiin saakka, ja ekosysteemin sademetsät muodostivat Brasilian rannikkoa peittäneen valtavan metsäkaistaleen. Nykyään Brasiliassa on jäljellä vain noin seitsemän prosenttia Atlantin rannikosademetsistä. Säilyneet metsät on suojeltu julkisilla ja yksityisillä hankkeilla.

Eteläisessä Bahiassa taloudellinen tilanne heikentyi sademetsien kaatamisen jälkeen.

”Kaakaoplantaaosit olivat aiemmin tärkeitä työllistäjiä, mutta niihin iski kasvisairaus, joka miltei tuhosi alueen talouden”, sanoo **Sergio Murillo**. Hän toimii ympäristöjohtajana Itagimirin kaupungissa, missä Veracelilla on eukalyptusviljelmiä.

”Työttömyydestä tuli vakava ongelma. Veracelin saapuminen herätti monissa toivon talouden elpymisestä. Paikalliset asukkaat ovatkin hyötäneet tehtaasta monin tavoin.”

Laidunmaasta eukalyptusviljelmiksi

Alueen maanomistajat alkoivat hyödyntää sademetsien kaatamisen jälkeen maitaan eri tarkoituksiin, erityisesti karjankasvatukseen. Yhä nykyisinkin suurin osa maasta Etelä-Bahiassa on karjatalouden käytössä laitumina.

Eukalyptuksen kasvatusta alkoi alueella 1980-luvun lopulla julkisten kannustimien tukena.

Veracel ryhtyi ostamaan laidunmaata ja tekemään puiden koeistutuksia vuonna 1991. Koeistutuksien tulokset kertoivat pian alueen erinomaisesta soveltuvuudesta puutuotantoon.

Ympäristöjohtaja

Sergio Murillo työskentelee Itagimirin kaupungissa, missä Veracelilla on eukalyptusviljelmiä.

Veracel istuttaa vuosittain 400 hehtaaria uutta sademetsää.

Stora Enson Latinalaisen Amerikan viestintä- ja yhteiskuntasuhdejohtaja **Otávio Pontesin** mukaan Etelä-Bahian tasaisesti jakautuvat sateet ovat yksi syy puuviljelmien korkeaan tuottavuuteen. Suurin osa viljelykasveista vaatii suuriin satoihin päästäkseen säännöllisiä kuivia kausia, mutta eukalyptuspuut kukoistavat läpi vuoden jatkuvien sateiden ansiosta.

”Tasainen sademäärä vuoden ympäri sopii täydellisesti puuviljelyyn. Toinen tärkeä tekijä on lämpötila, joka myös säilyy seudulla tasaisena koko vuoden.”

Tehtaan rakentaminen aloitettiin vuonna 2003 ja sellun valmistus kaksi vuotta myöhemmin vuonna 2005.

Stora Enso pitää Veracelia tällä hetkellä maailman parhaana sellutehtaana, mistä suurin yksittäinen ansio kuuluu erityisen hyvin eukalyptuksen kasvatukseen sopivalle ilmastolle.

Brasilian ympäristölait asettavat Bahian osavaltiossa maanomistajille tiukkoja vaatimuksia; luonnonsuojeluun on varattava yksi viidesosa jokaisesta maaomistuksesta. Veracel ohjaa kuitenkin yli puolet omistamastaan maa-alasta luonnon- ja ympäristönsuojeluun niin sosiaalisiin kuin puuviljelyyn liittyvistä syistä. Yritys huomasi tehtaan rakentamisen alkaessa, että alueen maaston korkeuserot sekä ihanteelliset sääolosuhteet mahdollistavat lakivaatimusta suuremmat suojelualueet.

”Veracel päätti istuttaa eukalyptusta vain tasangoille, missä istutus ja korjuu voidaan tehdä tehokkaimmin”, Pontes sanoo.

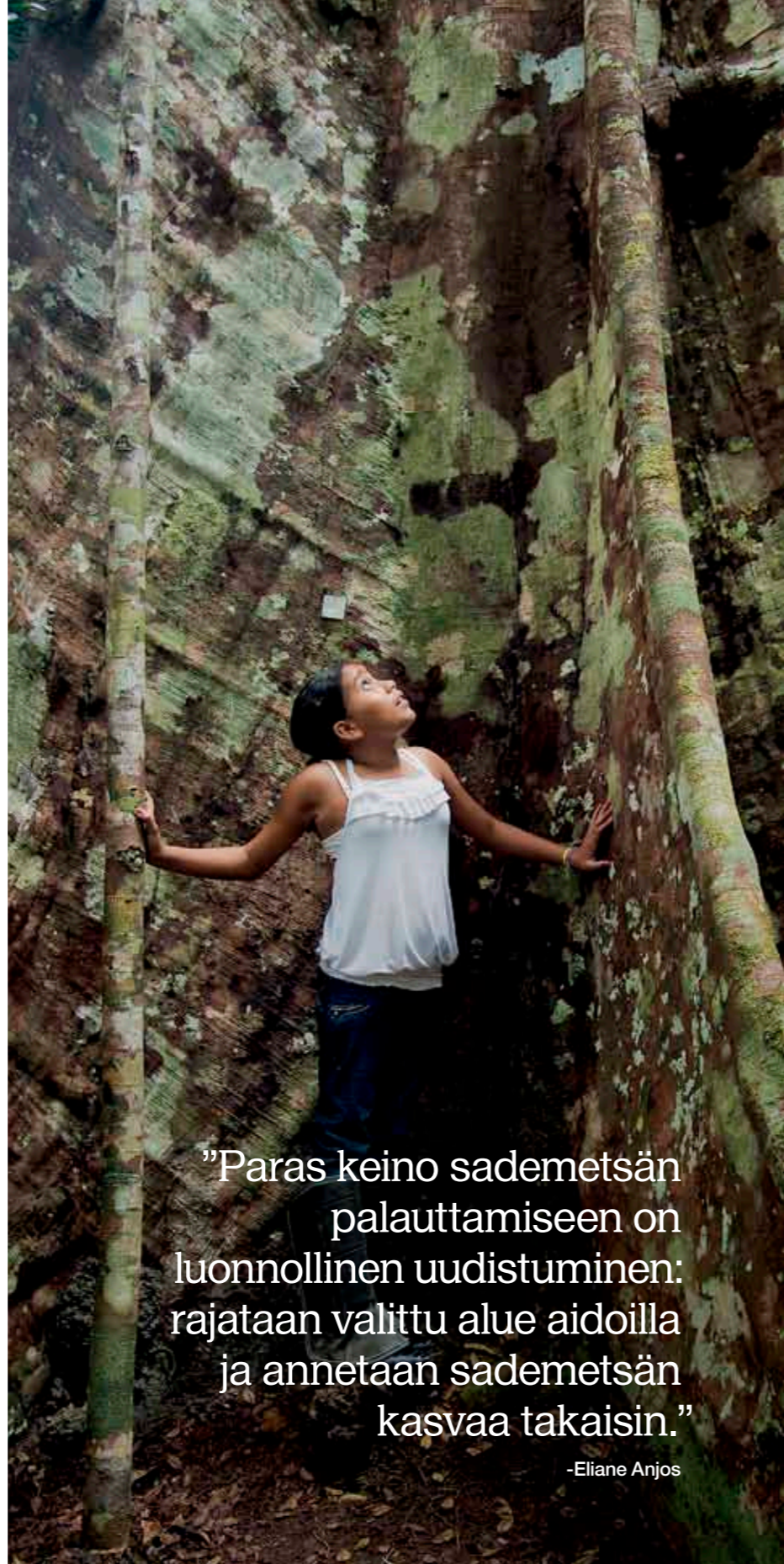
Kaikki laaksot, jokivarret, rinteet ja muut maastoltaan vaihtelevat alueet on suojeltu. Päättöksen seurauksena yrityksen maita verhoilee mosaiikkimainen maisema, missä suojelualueet ovat laajempia kuin eukalyptusviljelmät.

Luonnon monimuotoisuus kunniaan

Yrityksen 105 000 hehtaarin suojelualueilla on monenlaista elämää. Suurin osa suojelluista alueista on sademetsää, joka toipuu historiassa tapahtuneista metsähakkuista. Alkuperäisiä koskemattomia metsiäkin seudulta löytyy, erityisesti syvistä laaksoista.

Osa yhtiön suojelemista maista on entistä laidunmaata. Näille suojelluille maille yhtiö pyrkii palauttamaan alkuperäisen sademetsän.

Veracel on mukana Brasilian valtion pyrkimyksissä, joiden tavoitteena on yhdistää maan rannikolla säilyneet sademetsät toisiinsa sademetsäkäytävien avulla. Metsäalueiden yhdistämisen tarkoitus on auttaa kasveja ja eläimiä liikkumaan jäljellä olevien metsäalueiden

”Paras keino sademetsän palauttamiseen on luonnollinen uudistuminen: rajataan valittu alue aidoilla ja annetaan sademetsän kasvaa takaisin.”

-Eliane Anjos

välillä ja siten laajentaa luonnon elinympäristöä ja monimuotoisuutta.

”Paras keino sademetsän palauttamiseen on luonnollinen uudistuminen: rajataan valittu alue aidoilla ja annetaan sademetsän kasvaa takaisin”, sanoo Veracelin yritys vastaajaja **Eliane Anjos**.

Luonnollinen uudistaminen on toimiva tapa silloin, kun läheltä löytyy sademetsää, mistä siemenet voivat kulkeutua tuulen tai eläinten mukana ennallistettavalle alueelle.

”Näin ei kuitenkaan aina ole, ja silloin ainoa vaihtoehto on istuttaa sademetsää”, sanoo Anjos.

Veracel toteuttaa sademetsän ennallistamista istuttamalla 80 erilaista puulajia hehtaaria kohden. Ennen varsinaista istuttamista pitää kerätä siemenet eri puulajeista ja kasvattaa niistä taimitarhassa taimet, jotka kuljetetaan myöhemmin istutettavalle alueelle. Laidunmaiden muuttaminen takaisin sademetsäksi työllistää kaikkiaan 60 henkilöä.

”Kuten kaikessa toiminnassamme, tuemme sademetsän ennallistamistyössä paikallista yrittäjyyttä ja samalla alueen taloutta”, Anjos sanoo.

Vuoden 2010 loppuun mennessä Veracel on istuttanut sademetsää yhteensä 4 000 hehtaarin suuruiselle alueelle. Vuosittain yhtiö istuttaa 400 hehtaaria uutta sademetsää.

Anjos kertoo, että yhtenä näkökulmana yhtiön sademetsiä ja luonnon monimuotoisuutta edistävälle työlle voidaan nähdä yleisen hyväksynnän takaaminen sellutehtaalle. Sademetsistä on hyötyä myös eukalyptusviljelmille, sillä luonnon metsät tasapainottavat ekosysteemiä ja tarjoavat

Tasaista sadetta

”Alue sopii ympäri- vuotisten sateiden ansiosta ihanteellisesti puuviljelmille.” Otávio Pontes, Stora Enson Latinalaisen Amerikan yhteiskuntasuhdejohtaja.

◀ Koululaisten vierailut

levittävät suojelualueita paikallisten keskuuteen.

Metsäretkellä

Veracelin yritys- vastuupäällikkö Eliane Anjos pyrkii auttamaan paikallisia hyötymään metsänsuojelusta.

viljelmille luonnon omia ympäristöpalveluita.

Otávio Pontes Stora Ensosta kertoo, että puhtaasti viljelynäkökulmasta tarkasteltuna sademetsät ovat kuin valtava biologinen suojakilpi viljelmille. Metsä toimii puskurina pitäen tulipalot ja kasvitaudit poissa puuviljelmiltä. Metsä vähentää myös torjunta-aineiden tarvetta, sillä eukalyptuksen tuhoeläinten luonnolliset viholliset elävät sademetsässä ja pitävät ongelmaa aisoissa.

Säilyneet Atlantin sademetsät ovat myös tärkeässä roolissa hydrologisen tasapainon ylläpitäjänä koko Brasilian rannikolla. Ne muun muassa suojelevat jokien synnyinlähteitä.

Vastuullisia elinkeinoja

Lähialueen hedelmistä valmistettu mehu Veracel Stationin metsiensuojelualueen vierailukeskuksessa maistuu taivaalliselta sademetsäpatikoinnin jälkeen. Metsä toimii viilentävänä suojana päivän paahtavassa kuumuudessa.

Metsiensuojelualueella vierailee säännöllisesti ryhmiä paikallisista kouluista ja yhteisöistä. Ryhmille järjestetään ympäristöopetussellista ohjelmaa sademetsässä. ”Yritämme antaa paikallisille asukkaille mahdollisuuden rakentaa uudelleen suhdetta sademetsään”, kertoo Anjos.

Veracel Station tukee myös akateemista tutkimusta. Tutkimustyön suoran rahoittamisen lisäksi alue auttaa tutkijoita opaspalveluilla ja autokuljetuksilla.

Veracel toteuttaa myös kartoitusta, jossa seurataan kameroiden avulla seudun keskikokoisia ja suuria nisäkkäitä, kuten puumia ja jaguaareja. Yksi luonnon monimuotoisuuden lisäämiseen liittyvä projekti on yritys elvyttää alueelta lähes hävinnyt harpyijakotkakanta.

Ympäristöhyötyjen lisäksi Veracel pyrkii vastaamaan sademetsän suojelutyöllä myös alueen kulttuurillisiin ja sosiaalisiin tarpeisiin.

”Kun paikallisille ihmisille on mahdollista hyötyä sademetsän suojelusta, he pystyvät myös antamaan paremmin arvoa luonnon monimuotoisuudelle ja jopa luomaan sen avulla itselleen toimeentulon”, Anjos kertoo.

Esimerkkinä hän kertoo paikallisesta yhteisöstä, joka tekee myytäväksi kestävän kehityksen mukaisia käsitöitä uudelleen löydetyistä perinteisistä materiaalista, *piçavasta*.

”Seudun historiassa ajateltiin, että taloudellista kehitystä ei voi yhdistää ympäristönsuojeluun. Veracel on osoittanut, että niin voi tehdä – ja että se on itse asiassa ainoa mahdollinen tapa toimia.” ■

Katso myös filmi aiheesta osoitteessa www.storaenso.com/rethink

Tehdas, joka elää jätteestä

Onko yritysvastuu mielestäsi vain ohimenevä muoti-ilmio? Tutustu Langerbruggen tehtaaseen, jossa lähialueelta hankittu kierrätyspaperi ja bioenergian käyttö ovat siivittäneet tehtaan läpi vaikeiden aikojen.

Teksti Eeva Taimisto **Kuvat** Teemu Kuusimurto

Yhden jäte on toisen raaka-ainetta, kuten Langerbruggen tehdas osoittaa.

Jätepaperivuoret siintävät violetinharmaina tehdashallin perällä. Vuorten siluetti muistuttaa Pyreneiden vuoristoa, ja hetken aikaa voi kuvitella olevansa keskellä ranskalaista hiihtokeskusta. Lähempänä paperikasoista ilmestyy esiin otsikkoja: *Sääennuste lupaa Belgiaan kylmää. Jalkapalloilijan salarakas pyytää anteeksi.*

Jätevuoret ovat varastoituna Stora Enson Langerbruggen tehtaalla, Gentin esikaupunkialueella Belgiassa. Tehdas valmistaa sanomalehtipaperia sekä päällystämätöntä aikakauslehtipaperia ja käyttää raaka-aineenaan ainoastaan kierrätyspaperia. Tämä toimintamalli yhdessä muiden ympäristön hyväksi tehtyjen toimenpiteiden kanssa on taannut tehtaan menestyksen myös kaikkein vaikeimpina aikoina.

Ja vaikeita aikoja on riittänyt. Painopereiden ylläpito ja kustannusten nousu yhdistettynä laskeviin hintoihin sekä kysynnän laskuun ovat vaatineet veronsa koko painoperebisnekseltä. Lomautukset, irtisanomiset ja tehtaiden sulkemiset Euroopassa ovat olleet jatkuvasti uutisotsikoissa, eikä tulevaisuudesta ole edelleenkään varmuutta.

Tehdas, joka tekee kannattavaa tulosta tällaisissa olosuhteissa, herättää mielenkiinnon. Langerbruggessa kannattava liiketoiminta perustuu vastuullisuuteen: yhdyskuntajätteiden kierrätykseen ja bioenergian tuottamiseen. Tehtaan toimintamalli on kova pala purtavaksi niille, jotka uskovat yritys vastuun olevan vain tyhjää puhetta ja yrityksen julkisuuskuvan kiillottamista.

Täydellinen sijainti

Menestys ei ole kuitenkaan tullut Langerbruggen itsestään, vaan se on vaatinut vanhojen toimintatapojen muuttamista. Vielä vuonna 1997 Langerbrugge käytti tuotannon raaka-aineena puuta, eikä tehtaan tulevaisuus näyttänyt valoisalta. Koko tehtaan toimintamalli oli mietittävä uudelleen, jotta toiminnasta saataisiin kannattavaa. Muutos aloitettiin raaka-aineesta.

Valtavien raaka-ainekasojen juurella seistessä ymmärtää hyvin, miksi tehdas siirtyi puuraaka-aineesta kierrätyskuituun. Jätepaperikasa haisee hieman – kuorma-auto on juuri kipannut sen varastoon. Revennyt aikakauslehti lojuu lattialla; sen kannessa on kuvivuneita ketsuppitahroja muistuttamassa siitä, että vielä hetki sitten lehteä on pidellyt käsissään joku lähialueen asukkaista.

Asukkaita lähistöllä riittää. 300 kilometrin säteellä Langerbruggen tehtaasta asuu 80 miljoonaa ihmistä ja 70 prosenttia Euroopan ostovoimasta. Saman ympyrän sisälle mahduttavat Euroopan suurimmat kaupungit Pariisi, Lontoo, Amsterdam ja Bryssel sekä Ruhrin alue

Urbaani metsä

”Saamme tarvitsemamme kuidun keräyspaperista. Puuta ei tarvitse käyttää.”

Chris De Hollander, Langerbruggen tehtaanjohtaja.

Saksassa ja Alankomaat. Langerbruggen tehtaalle sijainti on enemmän kuin hyvä. Niin kauan kuin keskieuropalaiset lukevat sanomalehtiä, raaka-ainetta on tarjolla kulman takana.

Langerbruggen liiketoiminnalle kaikkein tärkein tekijä on sijainti. Tehtaan kannattavuutta on vaikeinakin aikoina ruokkinut kustannustehokas raaka-aine, jota ei tarvitse kuljettaa tehtaalle pitkiä matkoja. Puuraaka-aineen toimittaminen tehtaalle Pohjois-Euroopasta tai Etelä-Amerikasta kasvattaisi lopputuotteen hintalappua. Kustannuskuri on osoittautunut oikeaksi ratkaisuksi.

Eikä Langerbruggen tehtaasta puhuessa sovi unohtaa ympäristönäkökulmaa. Ympäristö kiittää, kun paperia kierrätetään lyhyen kuljetusmatkan päässä sitä synnyttävistä kotitalouksista. Langerbruggen tehtaalle raaka-aineiden vastuullinen käyttö ei ole vain markkinointilause, vaan tehtaan koko toiminta perustuu lähialueiden jätteiden kierrättämiseen.

Energiaa jätteestä

Langerbruggen tehtaanjohtaja **Chris De Hollander** istuu toimistossaan kasvot kohti tehdasalueen keskellä kasvavaa ruohokenttää. Hän nojaa eteenpäin tuolissaan ja sanoo:

”Me puhumme täällä urbaanista metsästä. Saamme kaiken tarvitsemamme kuidun keräämällä jättepapereita kotitalouksilta. Meidän ei tarvitse käyttää puuta.”

Paperi ei ole kuitenkaan ainoa materiaali, jota tehdas kierrättää, sillä se tuottaa myös huomattavan määrän energiaa teollisuusjätteistä. ”Meidän ei tarvitse käyttää tuotannossamme maakaasua tai kivihiltä, koska käytämme jätettä”, Chris De Hollander toteaa.

Langerbruggen tehdas on investoinut bioenergiaa tuottavaan voimalaitokseen, jonka tehokkaassa polttokattilassa on mahdollista käyttää erilaisia polttoaineita uusiutuvan energian tuottamiseksi. Kesäkuussa 2010 käynnistyneessä voimalaitoksessa poltetaan monenlaista teollisuusjätettä, esimerkiksi jätetuuta rakennustyömailta, sekä muuta yhdyskuntajätettä, joka muutoin päätyisi kaatopaikalle.

Uusiutuvan energian käytöstä saatavat hyödyt ovat enemmän kuin vain vastuullista yritystoimintaa. Langerbruggen voimalaitos tuottaa kaiken tehtaan tuotannossa tarvittavan höyryn sekä 50–70 prosenttia sähköstä. Sähkön hinnan noustessa jatkuvasti oma voimalaitos on suuri kilpailuetu. De Hollander on tilanteeseen tyytyväinen eikä epäri näytä sitä. ”Paperiteollisuudellako suuret energiakulut?”, hän kysyy virnistäen. ”Ei Langerbruggessa.”

Jätteestä huipputuotteeksi

Paperin ja energian tuottaminen jätteistä saattaa kuulostaa ajatuksena yksinkertaiselta, mutta on vaikea kuvitella miten jättekasa saadaan muutettua uusiksi huippulaatuisiksi paperirulliksi.

Langerbruggen tuotantopäällikkö **Ulrik Paulsen** tuntee prosessin läpikotaisin. Hän kertoo, kuinka jättepapereita kerätään suoraan alueen asukkaiden kodeista ja lajitellaan. Lajittelua varten Langerbruggen on rakennettu erillinen lajittelukone; se erottelee automaattisesti kartongin sanomalehdistä ja aikakauslehdistä, samoin kuin muovin ja muut prosessiin kuulumattomat materiaalit. Tuotantoprosessin ensimmäisessä vaiheessa sanoma- ja aikakauslehtipapereista poistetaan epäpuhtaudet. Seuraavassa vai-

heessa varovaisesti lajitellusta paperista pestään pois muste. Kun kuidut on pesty läpikotaisin, massa siirtyy paperikoneeseen. Muutamissa sekunneissa koneessa syntyy uutta paperia.

”Lopuksi paperi leikataan asiakkaiden tarpeiden mukaan ja suojatut rullat jäävät odottamaan kuljetusta asiakkaan luo”, Paulsen summaa. ”Mitään materiaaleja ei mene hukkaan, eikä tehtaasta poistu juurikaan jätettä. Ympäristönäkökulmasta katsottuna tämä on ainutlaatuista liiketoimintaa.”

Kysymykseen prosessin vaativuudesta Paulsen vastaa hymyllä ja miettii hetkisen. ”Teknisesti katsottuna kyseessä on erittäin monimutkainen valmistusmenetelmä. Se ei onnistu ilman vahvaa, ammattitaitoista tiimiä ja oikeanlaista teknologiaa”, hän kertoo. ”Mutta meillä on kaikki tarvittava. Ja täytyy sanoa, olemme siitä myös melko ylpeitä.”

Tehtaalla syntyvät lopputuotteet, erikokoiset kiiltävät valkoiset paperirullat, kohoavat varastossa valmiina kuljetettavaksi asiakkaille. Osa niistä päätyy kuuluisiksi eurooppalaisiksi sanomalehdiksi, kuten *The Daily Mirror*, *Het Laatste Nieuws* ja *Le Figaro*. Sanomalehtipaperi on valmis aloittamaan matkansa takaisin lukijan luo.

”Moni kuluttajista ei tiedä, että prosessimme on erittäin nopea”, Ulrik Paulsen kertoo. ”Jos laitat sanomalehtesi keräyslaatikkoon tänään, saatat pidellä samaa paperia käsissäsi seuraavan kerran jo parin viikon päästä.”

Tulevaisuus on sinun käsissäsi

Painopapereiden tulevaisuus on täysin avoin ja Langerbrugge saattaa joutua jatkossakin miettimään toimintatapaansa uudelleen.

Yksi keskeinen tulevaisuuden tekijä on vastuullinen kuluttaminen. Kuluttajat ovat enenevässä määrin kiinnostuneita ekologisesta jalanjäljestään sekä tekemistään kulutusvalinnoista. Digitaaliseen mediaan verrattuna sanomalehti on edelleen ympäristöystävällinen valinta, kun se kierrätetään ja valmistuksessa käytetään pääosin uusiutuvaa energiaa. Euroopassa sanomalehtien kierrätysluvut ovat kääntyneet nousuun, osittain Euroopan Unionin tukemana.

Sanoma- ja aikakauslehdet eivät ole myöskään kadonneet minnekään, digitaalisen median kasvusta huolimatta. Tulevaisuutta tehtaanjohtaja Chris De Hollander ei kuitenkaan halua spekuloida. ”Kannattavuus on ensisijainen tavoitteemme, myös tulevaisuudessa”, hän sanoo tiukasti. ”Mutta mikäli kotitaloudet ympärillämme on turvattu”, hän lisää. ”Etenkin, jos me samalla pidämme huolen tehtaan kehittämisestä.”

Langerbruggella saattaa todellakin olla tarvittavat elementit tulevaisuuden menestystä varten. ”Tapamme valmistaa sanomalehtipapereita on tehokkain mahdollinen puhuttaessa päämarkkinoistamme”, Chris De Hollander toteaa ja nappaa hymyssä suin käteensä uunituoreen *Le Figaro* -lehden. ”Itse asiassa, kilpailijoitamme käymelkein pä sääliksi.” ■

Katso myös filmi aiheesta osoitteessa www.storaenso.com/rethink

Langerbruggen tehdas

Gent, Belgia

- **Tuotteet**
Sanomalehtipaperi ja päälystämätön aikakauslehtipaperi
- **Raaka-aine**
700 000 tonnia kierrätyspaperia
- **Voimalaitos**
55 MWth biomassaa käyttävä CHP-voimalaitos
125 MWth eri polttoaineita käyttävä CHP-voimalaitos
- **Paperikoneet**
PK3: leveys 6 m, maksiminopeus 1 200 m/min
PK4: leveys 10,4 m, maksiminopeus 2 000 m/min
- **Työllistää**
400 henkilöä

▼ Jätteestä skuupiksi

Langerbrugge toimittaa sanomalehtipapereita esimerkiksi *The Daily Mirror*lle, *Het Laatste Nieuws*ille ja *Le Figarolle*.

RIITTA SUPPERI

Vakaasti eteenpäin

JENNI-JUSTINA NIEMI

Juha Vanhainen johtaa Stora Enson Painopaperi-liiketoimintaa.

Kustannustehokkuus sekä asiakkuuksien ja liiketoiminnan aktiivinen ohjaus kuvaavat erinomaisesti Painopaperit-liiketoiminta-alueen vuotta 2010. Edelleenkin, kuten olemme monessa yhteydessä viime vuosina korostaneet, keskitymme asioihin joihin voimme itse vaikuttaa emmekä odota apuja toisaalta. Yksin vuonna 2010 poistimme pysyvästi sanomalehti-paperikapasiteettia Euroopassa vajaa 500 000 tonnia eli yhteensä kolme paperikonetta – todellinen konkreettinen osoitus sitoutumisestamme kustannusrakenteemme ja tuottavuutemme parantamiseen.

Päämarkkina-alueellamme Euroopassa paperin kulutus alkoi laskea vuonna 2008, eikä kasvua ole näkyvissä tulevaisuudessa. Digitaalisen median rooli uutiskanavana kasvaa koko ajan, ja se haastaa paperin roolia mainonnassa kotimarkkinoillamme Euroopassa. Maailman kulutuskehitys on kokonaisuutena kuitenkin lähellä nolaa eli käytännössä se, mikä Euroopassa menetetään, saadaan muualta maailmasta takaisin, kiitos kasvavien markkinoiden kuten Intian ja Kiinan.

Haasteellinen tilanne, mutta hallittavissa. Maailmassa on paljon bisneksiä, jotka ovat tehneet ja tekevät rahaa samanlaisessa tilanteessa. Pelisäännöt vaan tällaisessa maailmassa ovat täysin erilaiset. Kutistuvilla markkinoilla ei pärjää samoilla pelisäännöillä kuin kasvavilla markkinoilla. Kustannustehokkuus ja tuottavuus ovat tärkeitä. Emme voi tuodittautua hyviin aikoihin, ajaa varastoja täyteen koneet punaisena siinä uskossa, että hyvien aikojen koittaessa ne saadaan tyhjiksi. Tänä päivänä hinta määrää tahdin volyymien sijaan.

Avainasemassa sanoma- ja aikakauslehtipaperin raaka-aineen saatavuuden näkökulmasta on keräyspaperi. Meille euroopalaisille ei riitä, että markkinat kutistuvat, vaan kaiken päälle tulevaisuuden liiketoiminnan kannalta kriittistä paperin raaka-ainetta laivataan konttitolkulla Euroopasta Kiinaan. Kiinan paperi- ja kartonkikoneet jyskyttävät suurimmaksi osaksi Euroopasta ja Amerikasta tuodun keräyspaperin voimalla. Kaikkiaan kotitalouksilta kerättyä paperia ja kartonkia

matkaa vuosittain merten yli lähes 10 miljoonaa tonnia. Tilannetta on jopa melkein mahdoton maalaisjärjellä ymmärtää - eikä vain siksi, että se aiheuttaa haasteen raaka-aineen saatavuuteemme, vaan myös ympäristövastuullisuuden näkökulmasta, kuljetetaanhan raaka-ainetta toiselle puolelle maapalloa. Asia vaatii vakavaa keskustelua niin paikallisesti, alueellisesti kuin koko Euroopan tasolla. Omalta osaltamme olemme avanneet pelin ja toivon todellisuuden avaavan mahdollisimman monen eurooppalaisen silmät ja pian.

Hyvänä esimerkkinä kyvystämme uudistua ja hakea uusia pelitaktiikoita on Stora Enson Langerbruggen tehdas Belgiassa. Vielä reilu kymmenen vuotta sitten tehdas käytti raaka-aineenaan puhtaasti kuitupuuta, jonka kustannustehokas saatavuus muodostui kriittiseksi tekijäksi koko tehtaan tulevaisuuden kannalta. Raaka-aineen saatavuusnäkökulmasta tehdas sijaitsi väärässä paikassa. Tänä päivänä tehdas elää jätteestä, ja sen sijainti on mitä parhain. Langerbruggen tehdas saa raaka-aineensa 300 kilometrin säteeltä, alueelta missä asuu 70 prosenttia Euroopan ostovoimasta, ja tehdas tuottaa myös kaiken tarvitsemansa energian jätteestä. Ja mikä tärkeintä, toiminta on kannattavaa.

Myönnän täysin, että vuosi 2010 oli haastava, mutta suoriuduimme siitä hyvin. Haluankin kiittää erinomaista henkilöstöämme, joka on ollut valmis tekemään kaiken tarvittavan kovan työn ja jolla on ollut joka päivä kärsivällisyyttä kehittää toimintojamme eteenpäin. Joka päivä, joka viikko, kovaa työtä – niin menestymme myös tulevaisuudessa. Se ei tule olemaan helppoa ja meillä on paljon haasteita edessä. Kova työ jatkuu myös lähitulevaisuudessa. Mutta kuten jo totesin, luomme oman menestymisemme uudella tavallamme ajatella liiketoimintaamme. Pelin henki pohjautuu kasvun sijaan vastuulliseen liiketoimintaan ja jatkuvaan kustannustehokkuuteen. ■

Kurssinmuutos

Onko taantumaa seuranneiden tulosparannusten takana pelkästään markkinoiden elpyminen? Stora Enson Hienopaperin kohdalla vastaus on ei. Hienopaperi on osoittanut, että tilanteen paranemisesta saa kiittää pääasiassa liiketoiminta-alueen omia toimenpiteitä.

Teksti Päivi Kauhanen Kuvat Ernst Tobisch

Toukokuu 2009. Maailma oli vajonnut syvimpään lamaan sitten toisen maailmansodan. Lähes kaikkien teollisuustuotteiden kysyntä oli laskenut tavalla, jota vielä vuotta aiemmin ei kukaan olisi osannut ennustaa. Myös toimistopapereiden kysyntä romahti kaikilla loppukäyttöalueilla. Stora Enson Hienopaperi oli haasteista kovimman edessä.

”Toimintamme oli pahasti tappiollista, eritoten päälylystämättömissä hienopapereissa. Toimitusjohtajan viesti oli selkeä: alamäen on loputtava

ja on ryhdyttävä kehittämään uutta, pitkän tähtäimen liikearvoa”, Stora Enson Hienopaperiliiketoiminta-alueen johtaja **Hannu Alalauri** muistelee.

Haussa uusi konsepti

Hetkeksi takaisin toukokuuhun 2009. Hienopaperilla oli edessään kaksi isoa haastetta. Ihan ensin tappiot oli saatava katkaistua. Toiseksi oli löydettävä keinoja uuden liikearvon rakentamiseksi. Uuden liiketoimintasuunnitelman oli oltava valmis elokuun 2009 loppuun mennessä.

”Miten päädyimme niin pahasti tappiolle? Suurimpia syitä olivat tietenkin lama ja kysynnän voimakas heikkeneminen. Muita syitä olivat heikko dollari ja kallis puuraaka-aine, jota olimme ostaneet liikaa, koska emme osanneet ennakoida ajoissa markkinoiden rajua taantumaa”, Alalauri luettelee syitä taloudelliseen tilanteeseen.

Stora Enson ongelmana oli, että kuudesta päällystämätöntä hienopaperia tuottavasta koneesta vain kahta voitiin ajaa täydellä kapasiteetilla. Neljän paperikoneen ja kahden kolmesta sellutehtaasta oli pakko supistaa rajusti tuotantoaan. Miksi?

”Olimme uusineet paperikoneita erikoistumaan tiettyihin lopputuoteisiin. Valitettavasti kysynnän romahdus koski kaikkia loppukäyttäjiä. Niinpä täydellä kapasiteetilla toimi vain Ruotsin Nymölla, joka oli kilpailukyysisin tehtaamme ja pystyi palvelemaan useita loppukäyttöalueita.”

Oli aika kehittää uudenlainen liiketoimintakonsepti. Päätös sopeuttaa kapasiteettia kysynnän mukaan ja siirtyä erikoistuneista toimistopaperikoneista useaa paperilaatua valmistaviin koneisiin oli hyvin perusteltu. Päätös oli myös varsin rohkea, koska sen seurauksena usean, vain muutama vuosi aiemmin siirretyn tuotteen tuotanto siirtyi jälleen toiseen tehtaaseen.

Vaativa päätös

Tarvittiin kovia päätöksiä, kuten monilla muillakin Stora Enson liiketoiminta-alueilla viime vuosina. Päällystämättömän hienopaperin kysyntäenusteista kävi selväksi, että ylikapasiteettia oli ainakin yhden paperikoneen verran – siinäkin tapauksessa, että kysyntä elpyisi. Siksi laadittiin suunnitelmat yhden koneen lopullisesta sulkemisesta.

”Ymmärsimme myös, ettei konekanta voi pitkällä aikavälillä perustua siihen, että tiettyyn tuotteeseen erikoistuneet koneet palvelevat tiettyjä loppukäyttöjä. Sen sijaan on satsattava

Uudenlainen liiketoimintakonsepti

Oli rohkea päätös sopeuttaa kapasiteettia kysynnän mukaan ja siirtyä erikoistuneista toimistopaperikoneista useaa paperilaatua valmistaviin koneisiin.

▼ Toimistopaperit

Toipuva kysyntä ja suosiolliset valuuttakurssit ovat pienentäneet kustannuksia ja parantaneet voittoa.

MIKA KASANEN

Sitoutumista

”Kaikki ymmärsivät, että tämä on oikea tie kilpailukyyn palauttamiseksi asiakaspalvelun tasosta tinkimättä.”

Pasi Piiparinen, johtaja, myynti ja markkinointi.

joustavuuteen, jotta kysynnän laskiessa voimme ajaa suurinta osaa koneista täydellä teholla ja rajoittaa supistukset minimiin”, Alalauri sanoo.

Haasteesta selviydyttiin

Vuoden 2010 ensimmäisen neljänneksen loppuun mennessä kaikki tarvittavat tuotevaihdot oli saatu päätökseen. Sen jälkeen ajattelu tehtailla ja myyntikonttoreissa on ollut selkeää: keskitytään niihin asioihin, joihin voi vaikuttaa, eikä jäädä odottamaan että muut ratkaisevat ongelmia.

Kahdella tehtaalla, Nymöllassa ja Veitsiluodossa, tuotetaan nyt joustavasti useita eri arkki- ja rullapapereita ja Varkaudessa useita rullapapereita. Maaliskuun 4. päivänä 2010 suljettiin yksi paperikone, Imatran PK8, jonka vuosikapasiteetti oli 210 000 tonnia.

”Se oli vaikea päätös, erityisesti työpaikkansa menettäneitä ihmisiä ajatellen, mutta tosiasioille ei mahtanut mitään. Kapasiteettia oli ennakoituun kysyntään nähden yksinkertaisesti liikaa”, Alalauri korostaa.

Parasta kaikessa lopulta on, että suuri muutos tehoi.

”Toimistopapereiden tulos parani valtavasti. Tietysti asiaa auttoi myös kysynnän elpyminen ja suotuisammat valuuttakurssit, mutta tuloksen paraneminen ja kustannusten laskeminen on omaa ansiotamme. Lisäksi paperikoneiden kokonaistehokkuus on tuotevaihtojen myötä parantunut. Tämä ei olisi ollut mahdollista ilman pätevän henkilöstömme päättäväisyyttä!” sanoo Alalauri selvästi ylpeänä.

Asiakaspalautetta

Kuulostaa varsinaiselta menestystarinalta. Koneet toimivat lähes täydellä kapasiteetilla ja kannattavuus paranee jatkuvasti. Mutta entä se taho, joka bisneksessä sanoo yleensä viimeisen sanan – asiakkaat? Saatiinko asiakkaat mukaan muutokseen? Mitä he pitivät siitä, että tuotantokonseptia muutettiin jälleen kerran?

”Asiakkaiden ensireaktiot olivat hieman yllätyneitä, ja kysymyksiä virisi. Jotkut ihmettelivät miksi nykyinen hyvin toimiva laatu- ja palveluvalikoima pitää muuttaa”, myynnistä ja markkinoinista vastaava johtaja **Pasi Piiparinen** kuvailee palautetta.

Lähtökohta ei ollut Hienopaperin myyntihenkilöstölle helppo.

”Lisähaastetta toi se, että samalla uudistettiin Hienopaperin koko myyntiverkosto. Perinteiset maakohtaiset myyntitoimistot muutettiin aluekohtaisiksi asiakaspalvelukeskuksiksi. Perusteena eivät olleet pelkät kustannusleikkaukset, vaan ennen muuta verkoston haluttiin vastaavan

entistä paremmin nykyistä asiakasrakennetta ja tehtaiden toimintaa.”

Helppoa tai ei, Hienopaperi ei ole tosiasiasa menettänyt muutoksen takia ainuttakaan asiakasta. Miten ihmeessä?

”Mielestäni kolme tärkeintä tekijää asiakasuskollisuuden taustalla ovat realistinen suunnitelma ja siitä tiedottaminen, pitkäaikaiset asiakassuhteet sekä asialle omistautuneiden ihmisten ammattitaitoinen projektinhallinta”, Piiparinen summaa.

Suunnitelmasta ja sen edellyttämistä muutoksista ja eduista kerrottiin perusteellisesti omalle henkilökunnalle ja asiakkaille.

”Ihmiset tajusivat, että entiseen tapaan ei voitu jatkaa, ja että tämä on oikea tie kilpailukyyn palauttamiseksi asiakaspalvelun tasosta tinkimättä.”

”Eikä pidä unohtaa, että yhteinen historiamme monien avainasiakkaiden kanssa juontaa juurensa vuosikymmenten taakse. Vaikka jotkut olivatkin aluksi epäileväisiä, he luottivat kykyymme muuttua – vaikka heidän tilaamiensa tuotteiden tuotantoa siirrettäisiinkin toista kertaa kolmen vuoden sisällä”, Piiparinen jatkaa.

Sitoutuneita ihmisiä

Viimeisenä, mutta ei todellakaan vähäisimpänä tekijänä on asialle omistautuneiden ihmisten ammattitaitoinen projektinhallinta.

”Tällainen tuotekonseptin muutos vaatii todella paljon työtä. Asiakkaamme olivat nähneet meidän tekevän tämän jo aikaisemmin. He olivat nähneet, että pystymme hallitsemaan kaikkia osa-alueita, kuten kolme tehdasta, neljä päätuotetta, tiedottaminen asiakkaille, joita yksistään Euroopassa oli satakunta, koeajot tehtailla ja asiakkaiden tuotannossa, järjestelmäpäivitykset ja tuotannonsuunnittelun muutokset. Hankkeessa mukana olleiden ihmisten sitoutuneisuus ja ammattitaito oli ällistyttävää – ilman hyvää tiimityötä tämä ei olisi ollut mahdollista”, Alalauri vakuuttaa.

Entä sitten se tarinan lopullinen opetus? ”Emme kuvittele, että toimintamme on täydellistä, tai että siitä tulee täydellistä, jos vain lepäämme laakereillamme. Meidän on pysyttävä iskukunnossa tulevaisuutta varten ja pyrittävä ajattelemaan prosessejamme ja toimintaamme jatkuvasti uudella tavalla. Meidän on keskityttävä asioihin, jotka ovat omissa käsissämme. Matka ei ole ollut, eikä tule olemaan tulevaisuudessaakaan helppo, mutta me pystymme siihen.” ■

Visio

JENNI-JUSTINA NIEMI

Hannu Alalauri johtaa Stora Enson Hienopaperi-liiketoimintaa.

Vuosi 2010 oli liiketoiminta-alueellemme kova mutta palkitseva vuosi. Laitoimme vuoden 2009 lopulla laaditun suunnitelman täysimittaisesti täytäntöön. Tulokset olivat erinomaiset, mistä on kiittäminen varsinkin toimistopapereissa tekemiämme muutoksia ja kysynnän elpymistä syvän laman jälkeen.

Mitä seuraavaksi? Voimmeko nyt lepäillä laakereillamme? Emme todellakaan!

Olemme Hienopaperiliiketoiminta-alueella siirtäneet katseemme vuoteen 2015 ja eteenpäin. Tiedämme, että mediamaailmassa tapahtuu suuria muutoksia. Mutta mahdollisia kehityskulkuja on monia, ja on vaikeaa ennustaa niiden vaikutusta eri loppukäyttöalueisiin ja paperin kysyntään.

Analysoimme markkinoita parhaan kykymme mukaan ja valmistaudumme muutokseen. Samalla keskitymme asioihin, joihin voimme itse vaikuttaa. Näin saamme nopeasti aikaan tuloksia.

Vuonna 2010 laadimme tiiviin vision vuodelle 2015: *Olemme haluttu kumppani – työmmme puhuu puolestaan! ...emme etsi helppoa ratkaisua, vaan oikeaa reittiä.*

Mitä me tällä tarkoitamme? Ensinnäkin, haluamme luoda palkitsevia asiakassuhteita asiakkaisiin, jotka haluavat tehdä yhteistyötä pitkäjänteisesti. Olemme valmiita tekemään itse muutoksia, emmekä odota pelastusta tai palkintoja suhdanteilta. Omilla saavutuksillamme tarkoitamme aloitekykyä ja aktiivista pyrkimystä vastata haasteisiin ja voittaa yhdessä asiakkaiden kanssa.

Mitä siis tarkoitamme, kun sanomme, että emme etsi helppoa ratkaisua? Tietenkään emme halua tehdä asioista turhaan monimutkaisia – päinvastoin. Kestävät tulosparannukset ja toiminta, joka vastaa sekä asiakkaiden, henkilöstön, omistajien, tavarantoimittajien että muiden sidosryhmien odotuksia, ei kuitenkaan ole helppoa. Lyhyellä aikavälillä tarkasteltuna intressit ovat ristiriitaisia. Ja tosiasia on, ettei helppoja ratkaisuja useinkaan ole. Vanhoja tottumuksia ja toimintatapoja on muutettava, jotta parannuksia saadaan aikaan. Kestävään menestykseen ei ole oikoteitä.

Meidän on pysyttävä tulevaisuuden varalle hyvässä tuloskunnossa ja kehitettävä edelleen asiakkaiden kanssa tuloksellista yhteistyötä. Edessä on uusi tie, ja meidän on uusittava tarjontamme. Tärkeintä on, että pidämme yhdessä asiakkaiden ja omien toimittajiemme kanssa painetun median kustannustehokkaana ja houkuttelevana vaihtoehtona sekä kehitämme sen julkisuuskuvaa.

Lähtökohtamme on vahva. Kuten missiomme toteaa: *me voitamme uusiutuvilla, kestävän kehityksen paperiratkaisuilla paino- ja toimistotuotteissa.*

Viime kädessä menestyksemme riippuu osaavasta henkilöstöstämme. Henkilöstön ja kunkin työntekijän oman osaamisen kehittäminen koko tiimin hyväksi on nyt entistäkin tärkeämpää. Maailma ei ole valmis – emmekä myöskään me. Siksi myös me Hienopaperissa olemme avoimia uusille ideoille sekä valmiita kyseenalaistamaan nykyiset toimintatapamme ja vastaamaan tulevaisuuden vaatimuksiin. ■

Järkevästi suunnitellut pakkausratkaisut voivat tuottaa lisäarvoa ja maksaa itsensä takaisin. Mutta kuinka ideat muunnetaan lopulta pakkauksiksi?

Uusia näkökulmia pakkaamiseen

Teksti Jonas Nordlund

Moni asia on muuttunut viimeisen vuosikymmenen aikana. Kuluttajat ovat entistäkin tietoisempia, uutiset ja huhut leviävät nopeasti maailman ympäri ja kuluttajat vaativat joka päivä enemmän ja enemmän – ja samat vaatimukset matkaavat läpi koko toimitusketjun. Pakkaukset-liiketoiminta-alueen johtaja **Mats Nordlander** tuntee trendin ja toivottaa sen lämpimästi tervetulleeksi.

”Asiakkaamme vaativat ja edellyttävät meiltä innovaatioita, mikä sopii meille. Meidän täytyy myös oppia kehittämään niitä yhdessä asiakkaidemme kanssa entistä enemmän. Innovointi on meille kilpailuedun lähde ja tapa tuottaa lisäarvoa. Tuottaaksemme lisäarvoa tarvitsemme tähän strategiaan sopivat tuotteet. Ja saadaksemme sellaiset, meillä pitää olla strategian toteuttamisen mahdollistavat toimitusketju ja osaaminen.”

Stora Enso edistää liiketoimintaa eteenpäin ja kohti menestystä vievää luovaa ajattelua ja innovointia. Pakkaukset-liiketoiminta-alueella on maailmanluokan tutkimus-, kehitys- ja pakkaus-suunnitteluosaamista. Tulevaisuuden kasvu riippuu kyvystä kehittää innovatiivisia pakkausmateriaaleja ja -ratkaisuja asiakkaiden tarpeisiin.

Kestävän kehityksen mukaista pakkaamista

Mitkä sitten ovat asiakkaan tarpeet? Avainasia on viettää aikaa asiakkaiden kanssa ja ymmärtää heidän tarpeensa. Nokia, yksi Stora Enson asiakkaista, tarvitsee matkapuhelinpakkauksen, joka viestittää asiakkaille oikeanlaista mielikuvaa tuotteesta ja täydentää siitä saatuja käyttökokemuksia.

”Pakkaus ei ole tärkeä vain tuotteen suojaamisen kannalta, vaan sillä tuetaan ja rakennetaan tuotteen brandia”, Nokian pakkaus-suunnittelun johtaja **Ulla Uimonen** toteaa. Uimosen tehtävänä on varmistaa, että Nokialla on käytössään optimaaliset pakkausratkaisut tuotevalikoimalleen.

”Nokia valmistaa satoja miljoonia puhelimia myyntipakkauksineen. Meille on erittäin tärkeää minimoida niiden ympäristövaikutus. Kehitämme jatkuvasti pakkauksiamme, ja tiivis yhteistyö eri yhteistyökumppanien, kuten Stora Enson, kanssa on oleellista työn onnistumisen kannalta”, hän sanoo.

Ja paljon onkin jo tehty. Nokia on kasvattanut uusiutuvan, paperipohjaisen materiaalin osuuden yli 95 prosenttiin koko pakkausmateriaaleista, ja kaikki yhtiön pakkaukset ovat 100-prosenttisesti kierrätettäviä. Kaikkien uusien tuotteiden myyntipakkaukset ovat myös pienempiä kuin

LASSE ARVIDSON

NOKIA

Hyvin pakattu

”Kehitämme pakkauksiamme jatkuvasti. Menestys vaatii tiivistä työtä yhteistyökumppaneiden, kuten Stora Enson, kanssa.” Ulla Uimonen, Nokian pakkaus-suunnittelun johtaja.

◀ Tarpeet ensin

”Pystymme tarjoamaan asiakkaillemme lisäarvoa, jos todella ymmärrämme heidän tarpeensa.” Mats Nordlander, Pakkaukset-liiketoiminnan johtaja.

▶ Nerokkaita pakkauksia

Yli 95 prosenttia Nokian pakkauksista valmistetaan nykyään uusiutuvista, kuitupohjaisista materiaaleista.

vastaavien aiempien tuotteiden, ja pakkauskooko pienenee yhä.

”Pienemmät ja kevyemmät pakkaukset ovat pienentäneet myös kuljetusmääriä, ja nämä kaikki tekijät yhdessä hyödyttävät ympäristöä sekä muodostavat ison kustannussäästön”, Uimonen muistuttaa.

Kestävä kehitys on integroitu kaikkeen Nokian liiketoimintaan, ja siihen liittyvät mahdollisuudet analysoidaan systemaattisesti. Ympäristötyö perustuu elinkaariajatteluun.

”Pyrimme minimoimaan tuotteidemme ympäristövaikutukset kaikissa vaiheissa, raakamateriaalien louhinnasta lopputuotteiden kierrätykseen. Tavoite saavutetaan paremmalla tuotesuunnittelulla, tuoteprosessien tiukalla valvonnalla sekä kasvattamalla materiaalin uudelleenkäyttöä ja kierrätystä”, sanoo Uimonen.

Yhteinen tavoite

Täydellisessä maailmassa matkapuhelimet eivät tarvitsisi ollenkaan pakkausta. Nyt ne suojataan varastoinnin ja kuljetuksen ajaksi. Kunnollisella suunnittelulla ja materiaalivalinnoilla voidaan kuitenkin vähentää merkittävästi pakkaamisen aiheuttamaa ympäristövaikutusta ja hyödyntää pakkausta samalla tehokkaasti tuotebrändin rakentamisessa. Pakkauksille asetetaan paljon erilaisia vaatimuksia ja tuotesuunnitteluun osallistuu useita eri tahoja. He kaikki – suunnittelijat, tuotepäälliköt, tuotannosta, hankinnasta ja logistiikasta vastaavat sekä pakkaustoimittajat – haluavat asettaa vaatimuksia pakkaamiselle.

”En näe kauniin suunnittelun ja ympäristöasioiden välillä kuitenkaan mitään ristiriitaa”, Uimonen toteaa. ”Pakkausten suunnittelun yleistavoite on yksinkertaisuus, mikä toteutuu helposti esimerkiksi kuljetuksessa ja varastoinnissa. Yksinkertaisuus on usein myös yhtä kuin ympäristöystävällisyys. Ympäristön kannalta hyvät materiaalit ovat myös kauniita ja tuntuvat miellyttäviltä.”

Nokia-asiakkuudesta Stora Ensossa vastaava **Mika Sjöqvist** nyökkää. Hän on Uimosen kanssa täysin samaa mieltä.

”Järkevästi suunnitellut pakkausratkaisut voivat olla hieman kalliimpia, mutta ne säästävät itsensä takaisin niin rahallisesti kuin hiilijalanjäljellä mitattuna. Ideaalitalanteessa olemme mukana pakkauksen suunnittelussa mahdollisimman aikaisesta vaiheesta, jolloin voimme vielä vaikuttaa pakkausratkaisuihin kuten valittaviin materiaaleihin ja rakenteeseen. Hyvä esimerkki on pakkausmateriaalien kehittäminen siten, että laatikot voidaan pakata täyteen reunoja myöten suojaavuudesta tinkimättä, mikä on yhteisen tuotekehitystyömme tulosta. Näin

pienennetään samalla myös pakkauskojoja.”

Mats Nordlander katsoo asiaa vielä laajemmasta näkökulmasta. Hän on kuitupohjaisten pakkausten suuri ystävä ja on vakuuttunut siitä, että Stora Ensolla ja uusiutuvilla materiaaleilla on tärkeä tehtävä tällä planeetalla.

”Me tarvitsemme uuden näkökulman materiaaleihin”, hän sanoo ja *meillä* hän tarkoittaa koko maailmaa. Nordlanderin näkemyksen mukaan pakkausalalla on valtavat mahdollisuudet ja kuitupohjainen pakkaaminen tulee voittamaan markkinaosuuksia vastuullisuustrendien vahvistumisen myötä.

”Voimme tuottaa asiakkaille enemmän arvoa, jos ymmärrämme heidän todelliset tarpeensa. Me Stora Ensossa olemme vakuuttuneita siitä, että tulemme menestymään tarjoamalla asiakkaille ja kuluttajille ylivoimaisen tuote-elämyksen. Haluamme olla huippuluokan brändi omalla alallamme. Pakkausten tieksi nimetyn strategiamme kautta määritämme uudelleen toimintamallimme ja sitä kautta pystymme tarjoamaan asiakkaillemme jatkossa entistäkin suurempaa lisäarvoa. Ja mikä oleellisinta, loppujen lopuksi me itse määritämme reitin ja suunnan, jota kuljemme”, Nordlander tiivistää. ■

Lue lisää *Pakkaukset-liiketoiminnan innovaatioista sivulta 9 ja strategiasta sivulta 61.*

Katso myös filmi aiheesta osoitteessa www.storaenso.com/rethink

NOKIA

2010 – osaava, vahva, erilainen!

JENNI-JUSTINA NIEMI

Mats Nordlander johtaa Stora Enson Pakkaukset-liiketoimintaa.

Hyvissä ajoin toteutetut toimenpiteet alkoivat näkyä tuloksessamme vuonna 2010. Aloitimme entistäkin keskittyneemmän ja vahvemman Pakkaukset-liiketoiminta-alueen rakentamisen muun muassa ostamalla Inpac Internationalin, luopumalla laminaattipapereista ja investoimalla tärkeimpiin tehtaisiimme.

Kuten Nokian asiakastapaus osoittaa, kestävien ja tehokkaiden pakkausratkaisujen tarve markkinoilla kasvaa, mitä edelleen korostaa yleinen huoli ympäristöstä ja uusiutuvien materiaalien suosiminen. Toisaalta tiedämme, että valtaosa kuitupohjaisten pakkausten tulevasta kasvusta tulee kasvavilta markkinoilta. Inpacin hankinta antaa mahdollisuuden vahvistaa läsnäoloamme kahdella kehittyvällä markkinalla, Kiinassa ja Intiassa.

Strategiamme keskittyy kuluttajapakkaus-kartonkien ja aaltopahvipakkausten kasvuun ja nojautuu kolmeen toiminnalliseen kulmakiveen: asiakaskeksisyys, innovaatiot ja alan johtava toimitusketju.

Asiakaskeksisyys: Pyrimme jatkuvasti parantamaan asiakasuskollisuutta ja molemmiin puolin mielekästä yhteistyötä analysoimalla asiakaspalautetta ja tulevia trendejä sekä arvoketjun kaikkien osapuolten tarpeita. Otimme 2010 käyttöön asiakaslähtöisen Net Promoter Score -laatu-järjestelmän. Sen avulla pyrimme jatkuvasti parempaan tarjontaan, hinnoitteluun ja entistäkin fokusoidumpaan innovointiprosessiin. Lähestyimme asiakkaita sekä selkeytimme rooleja ja vastuita ja tehostimme toimintaamme uusimalla kuluttajapakkaus-kartonkien ja teollisuuspakkausten myyntiorganisaation. Muutosten ansiosta pystymme nyt keskittymään paremmin eri asiakas-segmenttien tarpeisiin.

Innovaatiot ja asiakaskokemus: Uskon, että innovaatioiden kautta meillä yhtiönä on hyvät mahdollisuudet erottua kilpailijoista. Tähän kyetäksemme olemme uusineet liiketoiminta-alueen T&K -organisaation. Vuonna 2010 toimimme markkinoille parannettuja tuotteita. Yhtenä esimerkkinä on uudistunut Ensocoat-kartonki, jonka uusi resepti antaa entistä paremman valkoisuuden, vaaleuden, sileyden ja ainutlaatuiset painettavuusominaisuudet. Lanseerasimme

myös uusia pakkausratkaisuja, kuten Stora Enso DeLightin. Pakkaussuunnittelijoidemme älykäs aaltopahviratkaisu, joka suojaa wc-istuimen posliinista vesisäiliötä kuljetuksen aikana, voitti Nordic Scanstar -palkinnon. Barcelonan tehtaalla otettiin käyttöön prosessi, jonka avulla kierrätetään juomapakkausten sisältämä muovi ja alumiini. Ja mikä tärkeintä, kierrätys on kannattavaa: tehdas saa käyttöönsä öljyä ja kaasua, alumiini voidaan myydä, kaatopaikkajätteen määrä vähenee ja kierrätyskuidusta voidaan valmistaa uusiokartonkia.

Toimialan johtava toimitusketju: Teimme jo vuosina 2008 ja 2009 tärkeitä päätöksiä, jotka tehostivat toimitusketjumme toimintaa vuonna 2010. Tärkeimpiä askeleita olivat Baienfurtin tehtaan ja Varkauden hylsykartonkikoneen sulkeminen sekä Imatran ja Ostroļkan kehittämissuunnitelmat. Ostroļkan uusi voimala käyttää yli 50-prosenttisesti biopolttoaineita ja vähentää merkittävästi tehtaan energiakustannuksia vuonna 2011. Tiedotimme tammikuussa 2011, että aiomme rakentaa tehtaalle uuden aaltopahvin raaka-ainetta tuottavan koneen. Tämä investointi ja uusi voimala tekevät Ostroļkasta Euroopan kustannustehokkaimman aaltopahvin raaka-aineen valmistajan.

Lisäksi olemme läpikäyneet toiminnan tehostamiseksi kaikki prosessimme ja kiinteät kustannukset. Liikevaihto on elpynyt vuoden 2007 tasolle vaikka tehtaita ja henkilöstöä on vähemmän, joten toiminta on tehostunut ja katteet parantuneet.

Pakkaukset-liiketoiminta-alue on edennyt hyvän matkaa uudistuksessaan kohti entistäkin *osaavampaa, vahvempaa ja erottuvampaa* toimintaa. Nämä ominaisuudet ovat eduksi, kun rakennamme Stora Ensolle kannattavaa ja kestävää tulevaisuutta. ■

Ristiinliimatuilla puuelementeillä on valtavasti annettavaa tulevaisuuden kaupunkirakentamiselle. Jo nyt vahvoista elementeistä valmistetaan puisia kerrostaloja ja jopa 140 metriä korkeita tuulivoimatoorneja.

Tervetuloa puuraken-tamisen vuosisadalle!

Teksti Heli Pessala

Vain taivas rajana
Kahdeksankerroksinen asuintalo Bridport House nousee Lontoon keskustaan.

KARAKUSEVIC CARSON ARCHITECTS / PAUL KARAKUSEVIC

Tuulivoimapuistot ovat kiehtova ja yhä yleisempi näky. Valtavien tuulivoimalojen kolmipiikkiset sakarat pyörittävät kilpaa uusiutuvaa energiaa kuluttajien kasvavia tarpeita varten.

Vielä kiehtovampi ajatus on tuulivoimaton rakentaminen puusta. Puiset tuulimyllyt eivät ole vain sympaattisia jäänteitä menneiden vuosikatojen maaseutuelämästä, vaan tekevät vahvaa paluuta huipputeknisinä ja ympäristöystävällisinä ratkaisuin. Saksalainen *TimberTower* on suunnitellut ja valmistanut puisia torneja moderneille tuulivoimaturbiineille jo vuodesta 2006.

”Ennen kuin aloitin työt tällä teollisuudenalalla, en osannut kuvitellakaan mitä mahdollisuuksia puurakentaminen tarjoaa – oli hämmästyttävää huomata mikä kaikki on mahdollista. Henkilökohdaisesti olen sitä mieltä, että puulla on rakennusmateriaalina kaikki samat ominaisuudet kuin betonilla”, sanoo TimberTowerin toimitusjohtaja **Holger Giebel**.

Ja tuulivoimaton jos mitkä vaativat rakennusmateriaaliltaan paljon. Torneissa on käytettävää jopa 300 tonnia painavan turbiinirakennelman painon kestävä materiaalia. Turbiinin paino ei kuitenkaan ole ainoa tornin rakenteisiin kohdistuva kuormitus – tornin on kestävä turbiinissa syntyvät dynaamiset ja staattiset voimat sekä roottorin synnyttämä voimakas liike-energia. Tähän päälle tulevat vielä jatkuvasti muuttuvat sekä yhä äärimmäisemmiksi käyvät sääolosuhteet.

Nämä vaatimukset huomioiden TimberTower on alkanut käyttää tuulivoimatorneissaan ristiinliimattuja puuelementtejä (CLT). Pitkälle jalostetun valmistusprosessin tuomat tekniset ja logistiset edut sekä kestävä ja jatkuvasti uusiutuva puuraaka-aine tuovat uusia tuulia hiilidioksidintensiiviselle rakennusalalle.

”CLT-levyt valmistetaan useasta ristiinliimattusta puulevykerroksesta. Prässäämällä ja liimaamalla kerrokset päällekkäin ristiin saavutetaan täysin ilmatiivis ja erittäin kestävä rakennuselementti”, kertoo Stora Enson CLT:n myyntijohtaja **Gernot Weiss**. Tuotantoprosessin lopputuloksena syntyy vakuuttavaa jälkeä. Asiakkaan toiveiden mukaisesti leikatut valtavat puulevyt voivat olla pinta-alaltaan jopa kolme kertaa kuusitoista metriä ja paksuudeltaan 40 senttimetriä.

Valtavien tuulivoimatonien kuljettaminen on aiheuttanut alalla paljon harmaita hiuksia, mutta helposti siirrettävien CLT-elementtien myötä myös logistiikkahaasteet ovat ratkenneet. ”Korkeiden tornien kuljettaminen on ollut aiemmin vaikeaa, sillä Keski-Euroopassa neljä metriä on maksimikorkeus, jolla voidaan alittaa siltoja. Tähän saakka tuulitorneja ei ole voinut myöskään laivata ulkomaille”, Holger Giebel selittää.

PETRI ARTTURI ASIKAINEN

Ympäristöystävällistä

”Betonin käytön välttäminen pienentää rakentamisen hiilijalanjälkeä.” Gernot Weiss, Stora Enson CLT-myyntijohtaja.

▼ Turvallisia taloja

CLT-elementit ovat erityisen hyvä valinta maanjäristysherkillä alueilla sijaitseviin rakennuksiin.

STORA ENSO

Ensimmäinen Stora Enson toimittamista CLT-elementeistä rakennettava 140-metrinen tuulivoimaton nousee Petzeniin, Etelä-Itävaltaan. Tornin rakentamisen on suunniteltu alkavan vuoden 2011 aikana, kun tarvittava rakennuslupa on saatu viranomaisilta.

Kahdeksan kerrosta, kolmekymmentä kuorma-autoa

Ristiinliimatut puuelementit ovat uusia tulokkaita puurakentamisen maailmassa. Stora Enso aloitti CLT-tuotantonsa Itävallassa Bad St. Leonhardissa vuonna 2008, ja vuonna 2012 Ybbsin sahalta aloittaa toimintansa yhtiön toinen CLT-yksikkö. Ensimmäiset CLT-ratkaisut kehitettiin omakotitalorakentamista varten, mutta nyt puuelementtien käyttökohteena on myös kaupunkirakentaminen; kerrostalot, tornit ja sillat.

Ristiinliimattujen puuelementtien ominaisuudet sopivat täydellisesti tällaisiin käyttötarkoituksiin. Ilmatiivien elementtien ansiosta rakennuksesta tulee vakaa ja kestävä, eikä se kärsi rakennusmateriaalin turpoamisesta tai kutistumisesta koko käyttöikänsä aikana. Tämän takia ristiinliimatut puuelementit sopivat erityisen hyvin maanjäristysherkillä alueilla rakentamiseen. Lisäksi CLT-talojen pystyttäminen on hämmästyttävän nopeaa. Esimerkiksi omakotitaloon tarvittavat elementit mahtuvat useimmiten yhden kuorma-auton lavalle, ja talo voidaan pystyttää päivässä.

Ensimmäinen askel uuteen kaupunkirakentamiseen suuntaan on otettu Lontoossa, missä kahdeksankerroksisen ja 41 asunnon kerrosta-

HANS KOISTINEN

Paikan päällä koottu

Omakotitalo nousee yhdessä päivässä käyttämällä valmiita CLT-elementtejä.

Ristiinliimatut puuelementit (CLT)

- Valmistetaan kuivatuista, höylätyistä ja ristiinliimatuista puulevyistä (kolme, viisi tai seitsemän kerrosta)
- Elementtien maksimikoko 2,95 m x 16 m x 0,40 m, mahdollista valmistaa myös mittojen mukaan
- Elementit ovat helppoja ja nopeita asentaa
- Raaka-aineena kuusi (tilauksesta mänty ja lehtikuusi)
- Ilmatiivis ja tuulenpitävä materiaali
- Sopii erinomaisesti maanjäristysherkillä alueille
- Tuotannossa käytetään formaldehydinvapaata liimaa
- Valmistetaan Bad St. Leonhardin sahalta Itävallassa (vuodesta 2008); tehdään vuosikapasiteettiä 60 000 m³
- Yhtiön toinen, vuosikapasiteetiltaan 63 500 m³ CLT-yksikkö aloittaa toimintansa Ybbsin sahalta vuoden 2012 lopussa

lon, *Bridport Housen*, runko asennettiin alkuvuodesta 2011, ja talon odotetaan valmistuvan loppuvuodesta 2011.

”Kahdeksan kerrosta ei ole kuitenkaan mikään katto. Wienin yliopistoissa tehtyjen tutkimusten mukaan CLT-taloista voidaan rakentaa 20-kerroksisia, tai jopa korkeampia”, sanoo Weiss.

Bridport Housen pystyttämistä varten tarvittavat CLT-elementit kuljetettiin rakennustyömaalle 30 kuorma-auton lavalla, ja elementit asennettiin paikoilleen reilussa kymmenessä viikossa. Kerrostaloon käytetyt 1 100 CLT-elementtiä toimivat valtavana hiilinieluna sitoessaan ilmasta noin 1 150 tonnia hiilidioksidia – arviolta saman verran kuin syntyy hiilidioksidipäästöjä yhden henkilön lentäessä 850 kertaa Lontoosta New Yorkiin ja takaisin.

”Eikä tässä ole kyseessä ainoastaan hiilidioksidin sitomisesta valmiissa rakennuksessa. Betonin valmistamisessa syntyy valtavasti hiilidioksidipäästöjä. Vältettäessä betonin käyttöä hillitään myös rakentamisesta syntyvää hiilijalanjälkeä”, kertoo Weiss.

Mutta millainen on korkeiden puurakennusten paloturvallisuus?

”Esimerkiksi puutornin paloturvallisuus on itse asiassa paljon parempi kuin terästornin”, muistuttaa Holger Giebel. ”Kuumentuessaan teräs menettää nopeasti kantokykynsä. Puinen torni palaa kyllä pinnasta, mutta sen rakenteet pysyvät vahingoittumina.”

Myös Weiss on vakuuttunut. ”Tiedämme kyllä, että puu palaa. Mutta tiedämme myös, että puupohjaiset kantavat rakenteet palavat kaksi senttimetriä puolessa tunnissa. Tämän tiedon avulla on helppoa suunnitella ja rakentaa turvallinen talo.”

Elämää betoniviidakossa

Jos puusta löytyy kaikki ominaisuudet, joista rakennussuunnittelijat haaveilevat, miksi kaupunkimaisemaa katsoessa ympärillämme näkyy pääasiassa vain teräs- ja betonitaloja?

”Suurin syy löytyy teräksen ja betonin käytön pitkästä historiasta kaupunkirakentamisessa. Betoniteollisuus on suunnitellut ja kehittänyt kerrostalorakentamisen ratkaisuja ja standardeja 1960-luvun alusta asti. Samanaikaisesti myös terästeollisuus on vienyt eteenpäin kerrostalorakentamista”, selittää Rakentamisen ratkaisut-yksikön johtaja **Matti Mikkola** Stora Enson Puutuotteet-liiketoiminta-alueesta.

”Vasta nyt puutuoteteollisuus tekee ensimmäistä kertaa yhteistyötä puurakentamisen edistämiseksi kaupunkisuunnittelussa. Samanaikaisesti puutuoteteollisuus kehittää

uusia standardeja ja ratkaisuja puurakennusten teolliseen valmistamiseen.”

Suurin este puurakentamisessa ovat palomääräykset, joista päätetään usein paikallisella tasolla, ja jotka yleensä estävät korkeiden puukerrostalojen rakentamisen. Esimerkiksi Suomeen voidaan rakentaa enimmillään nelikerroksisia puutaloja – tiukkojen rajoitusten höllentämisestä tosin käydään parhaillaan julkista keskustelua.

”Mielikuvat palavasta puusta rajoittavat monien ihmisten luontevaa suhtautumista puurakentamiseen. Monien on vaikea uskoa, että betoni menettää kantokykynsä nopeammin kuin puu. Stora Enson on toimittava näissä asioissa omalta osaltaan aktiivisesti, ja valistettava paikallisia kaupunkisuunnittelijoita, arkkitehtejä ja jopa palokuntia, jotta he ymmärtäisivät miten puu soveltuu rakentamiseen”, Mikkola kertoo.

Puutuoteteollisuus tekee yhteistyötä myös Euroopan unionin tasolla valistaessaan poliitikkoja, virkamiehiä ja kuluttajia puun ominaisuuksista ja urbaanin puurakentamisen mahdollisuuksista.

”1900-luku oli ehdottomasti betonin ja teräksen vuosisata”, Gernot Weiss pohtii. ”Mutta uskon, että ihmisten tullessa yhä enemmän tietoisiksi ympäristöystävällisen rakentamisen tavoista, edessämme avautuu uusiutuvien materiaalien vuosisata. Ja kun puhumme uusiutuvista raaka-aineista rakentamisessa, ristiinliimatut puuelementit ovat ehdottomasti yksi ykkösvaihtoehtoista.” ■

Katso myös filmi aiheesta osoitteessa www.storaenso.com/rethink

STORA ENSO

▼ LIIKETOIMINTA Puutuotteet

Uusin eväin kohti tulevaa

JENNI-JUSTINA NIEMI

Hannu Kasurinen johtaa Stora Enson Puutuotteet-liiketoimintaa.

Vuonna 2010 markkinat suosivat vihdoinkin meitä kahden erittäin rankan vuoden jälkeen, ja taloudellinen tuloksemme parani selvästi. Pystyimme hyödyntämään maailmanlaajuisuutta toimintamalliamme ja ohjaamaan toimintaa laajemmin Euroopan ulkopuolelle vähentäen riippuvuuttamme eräistä Länsi-Euroopan markkinoista. Vaikka markkinatilanne on parantunut, kysyntä on yhä selvästi taantumaan edeltävän tason alapuolella, sillä toipuminen on osoittautunut hitaaksi. Siitä huolimatta uskomme käyttöasteiden parantuvan edelleen tänä vuonna niin asiakkaiden kuin oman tuotantomme osalta.

Tavoitteenamme on selvästi nykytasoa parempi kannattavuus. Se saavutetaan keskittymällä aiempaa enemmän niihin liiketoimintoihin, joissa meillä on selvää kilpailuetua ja mahdollisuus erottua kilpailijoista, sekä tekemällä tätä tukevia valintoja liiketoiminnassamme ja tuotannossamme. Päätöksemme perustuvat arvioihin loppukäyttäjien tärkeimmistä kysyntätekijöistä ja siitä miten asiakkaidemme tarpeet kehittyvät. Tuotantoa ja raaka-ainehuoltoa säännellään tämän mukaisesti, eikä painavoin, kuten alalla on ollut tapana. Asiakkaiden tyytyväisyyttä ja loppukäyttäjien vaatimuksia ei saavuteta hetkessä, vaan siihen vaaditaan meiltä pitkäjänteistä työtä. Tämä on erinomainen osoitus siitä, miten kyseenalaistamme sahateollisuuden perinteisiä toimintatapoja.

Strategisten painopistealueiden uusimisen yhteydessä olemme määritelleet kolme liiketoimintaa – Kiinteät biopolttoaineet, Rakentamisen ratkaisut ja Teollisuuskomponentit – ja tehneet niistä entistä itsenäisempiä ja tulosvastuullisempia. Uudet liiketoiminnot vaativat uudenlaista erikoisosaamista, jota meiltä osittain puuttuu. Laajennamme Kiinteiden biopolttoaineiden tuotevalikoimaa rakentamalla uuden pellettitehtaan Imavereen Viroon. Rakentamisen ratkaisut puolestaan otti vuoden 2010 vaihteessa kaksi strategisesti tärkeää askelta, joista suomalaisen Eridomic Oy:n hankinta tarjoaa suoran pääsyn rakennusteollisuuden arvoketjuun ja mahdollisuuden laajentaa toimintaa CLT-pohjaisiin monikerrosrakentamisen ratkaisuihin. Investointi toiseen CLT-yksikköön Itävallan Ybbsissä on menestyksekkäästi alkaneen CLT-

toiminnan looginen jatko. Nostamme bulkkisatavaran jalostusarvoa merkittävästi tekemällä siitä CLT-elementtejä.

Isso kiitos kuuluu asiakkaillemme, jotka ovat pysyneet tukenamme vaikeiden aikojen läpi. On ollut hienoa nähdä, kuinka hyvin useimmat asiakkaamme ovat kestäneet myrskyisten aikojen läpi ja vahvistuneet entisestään. Haluan myös kiittää omaa henkilöstöämme kovasta työstä ja joustavuudesta näinä ailahtelevina tuotantosupistusten ja saneerausten aikoina. Vaikka tehdyt päätökset ovat olleet erittäin kovia niiden kohteeksi joutuneille, ne ovat olleet kaikki ehdottomasti välttämättömiä. Joustamisen parantuminen ja sitä kautta kiinteiden kustannusten muuttaminen tarvittaessa vaihtuviksi kustannuksiksi tulee olemaan tärkeä kilpailuetu myös tulevaisuudessa.

Maailmanlaajuinen kestävä kehityksen trendi suosii puurakentamista, sen me kaikki tiedämme. Jokaisen yrityksen on kuitenkin itse löydettävä taloudelliset ja tekniset kilpailuvalttinsa, ja tässä työssä jo tehty vahva yritys-vastuutyöme tarjoaa vahvan pohjan. Puulla on ehdottomasti erinomaiset mahdollisuudet vallata markkinaosuuksia kilpailevilta materiaaleilta niin rakentamisessa kuin sisustamisessakin. ■

Tyytyväisiä kyläläisiä Räjähättömien ammusten raivaaminen vapauttaa turvallista maata viljelykäyttöön.

Etelä-Laosin rauhallisissa maisemissa sijaitsee Ta Oyn alue, missä Stora Enso tekee työtä, josta hyötyvät sekä yhtiö että paikalliset kyläläiset. Stora Enso puhdistaa maaperää räjähtämättömistä pommeista ja istuttaa tilalle eukalyptuspuita. Puhdistetusta maasta osa varataan paikallisille asukkaille riisiviljelyksiä varten. Ta Oyssa liiketoiminta ja yritysvastuu yhdistyvät käytännönläheisellä tavalla.

Teksti Eeva Taimisto Kuvat Petri Artturi Asikainen

Puita, ruokaa ja pommeja

Savannakhetin ja Saravanen provinssit Stora Enson puuviljelmälaboratorion sijainti Laosissa.

Ta Oyn kylään matkustamista ei voi suositella heikkohermoisille. Sadekauden aikana seudulle vievät mutaiset tiet tekevät matkanteosta äärimmäisen kuoppaista ja vaarallista. Autot jäävät matkan varrelle jumiin, ja harva edes yrittää ajaa alueelle.

Kun matkaja viimein pääsee perille väsyneenä ja mutaisena, ymmärtää hän pian, että pitkä matkanteko oli kaiken vaivan arvoista. Ta Oy sijaitsee vuorten ja vesiputousten välissä, yhdellä Laosin kauneimmista alueista lähellä Vietnamin rajaa.

Ensisilmäyksellä ei arvaisi, että keskellä tätä trooppista piilopaikkaa sijaitsee Stora Enson pieni puuviljelmälaboratorio. Stora Enso on testannut eukalyptus- ja akaasiapuiden kasvua koeviljelmillään Saravanen ja Savannakhetin provinseissa vuodesta 2006.

Stora Enson Laosin-toimintojen johtaja **Peter Fogdella** on mutaa hiuksissaan. Hän purkaa kuraista kuorma-autoa Stora Enson pienen toimistomökin edessä Ta Oyn kylässä, ja näyttää enemmän viidakkosilliltä kuin yritysjohtajalta. Fogde on viettänyt päivän puuviljelmillä ja hymyilee leveästi. "Tänään oli upea päivä", hän riemuitsee. "Puut kasvavat nopeasti, ja uuden kuorma-auton ansiosta jäimme jumiin mutaan vain kolme kertaa!"

Ei ole mikään ihme, että puut menestyvät tässä ympäristössä – Laosin lämmin ilmasto on ihanteellinen eukalyptuksen kasvattamiselle. Stora Enson 400 hehtaarin puuviljelmäprojekti on kooltaan pieni, mutta yhtiö suunnittelee sen laajentamista 2 000 hehtaariin. Viljelmiltä ei vielä

Hienot mahdollisuudet tulevat harvoin eteen ilman haasteita. Etelä-Laosissa liiketoimintaan vaikuttavat haasteet ovat kuitenkin täysin omaa luokkaansa.

korjata puuta, mutta ne ovat kuitenkin erittäin mielenkiintoinen testiympäristö.

Laos on monella tapaa houkutteleva ympäristö puuviljelmien perustamiseen. Maassa on paljon viljelmille soveltuvaa maata, ja myös Laosin hallitus on näyttänyt vihreää valoa puuviljelämäprojekteille: hallituksen suunnitelmassa on kasvattaa puuviljelmien peittämä alue 500 000 hehtaariin vuoteen 2020 mennessä. Monia yrityksiä vetää Laosiin myös tieto maan rajojen tuntumassa Kaakkois-Aasiassa asuvasta 300 miljoonasta kuluttajasta.

Haastava näyttämö

Hienot mahdollisuudet tulevat harvoin eteen ilman haasteita. Etelä-Laosissa liiketoimintaan vaikuttavat haasteet ovat kuitenkin täysin omaa luokkaansa. Ta Oy ja muut alueet, joilla Stora Enso toimii, sijaitsevat Ho Chi Minh Trail -reitin sydämessä – seudulla, jolla on takana pitkä historia sodankäyntiä ja vastoinikäymiä. Historia näkyy alueella edelleen, ja paikalliset kyläläiset kärsivät yhä Vietnamin sodan seurauksista.

”Vietnamin sodan aikana Laosiin pudotettiin yli kaksi miljoonaa tonnia räjähteitä. Suurin osa näistä putosi tälle alueelle, jolla me nyt työskentelemme”, Fogde selittää. Monet pommeista eivät koskaan räjähtäneet, minkä vuoksi alueet ovat edelleen vaarallisia. Sodanaikaisia räjähteitä ja miinoja laukeaa Laosissa vuosittain tappaen ja haavoittaen paikallisia asukkaita.

Kyse ei ole vain turvallisuusriskistä – räjähtämättömät pommit aiheuttavat myös aliravitsemusta. Paikalliset kyläläiset kaskiviljelevät riisiä ja muita viljelykasveja, mutta menetelmä on vaarallinen eikä tuota riittävästi ruokaa kyltien

◀ **Oppimisprosessi**
Paikallisten innostaminen ottaa aikansa, mutta kantaa lopulta hyvää hedelmää.

Äärimmäisiä haasteita
Sodan muistot näkyvät yhä maisemassa.

tarpeeseen. Joillain alueilla juurien kaivaminen maasta ja bambunversojen etsiminen metsästä on ainoa tapa saada ravintoa suurimman osan vuotta.

Alueet, joilla Stora Ensolla on puuviljelmää, ovat Laosin köyhimpiä. YK:n kehitysohjelman (UNDP) mukaan näissä maakunnissa köyhyysaste on selvästi korkeampi kuin maassa keskimäärin. Suurin osa alueen kotitalouksista ansaitsee alle 36 dollaria vuodessa. Maailman ruokaohjelma (WFP) määrittelee ruoansaannin alueella erittäin haavoittuvaksi.

Tällaisissa olosuhteissa yritys vastuun on tarkoitettava muutakin kuin kauniita puheita. Stora Enso on valinnut toimintansa lähtökohdaksi ainutlaatuisen mallin, joka hyödyttää sekä kyläläisiä että yhtiön liiketoimintaa.

”Puuviljelmämme tuottavat paitsi puuta myös ruokaa”, Fogde kertoo. ”Puhdistamme maaperää

pommeista, jotta kyläläiset voivat viljellä ruokakasveja turvallisesti, ja lisäksi koulutamme ja pakkaamme kyläläisiä töihin. Toimintatapamme Laosissa on täysin ainutlaatuinen.”

Turvallisuus ensin

Stora Enson toiminnan vastuullisuusmalli Laosissa alkaa maaperästä. Ennen kuin yhtäkään puuta voidaan istuttaa, yhtiö puhdistaa maasta kaikki räjähtämättömät pommit. Stora Enso on edelläkävijä räjähteiden raivaamisessa, sillä yksikään toinen Laosissa puuviljelmää kasvattavista yrityksistä ei tee vastaavaa.

Doug McInnesillä on haastava työnkuva. Hän valvoo räjähteiden raivaamista Stora Enson plantaaseilla, johtaa maaperän puhdistamisoperaatioita sekä varmistaa yrityksen viljelmiin käyttämien alueiden turvallisuuden. McInnes

Turvallisuus ennen kaikkea

Pomminraivaus-asiantuntijat Doug McInnes ja Songka Latpho keskustelevat puhdistettavan maaperän rajaamisesta. Tiimin kolmas jäsen kuuntelee tarkasti.

seisoo Ta Oyn puuviljelmien reunamilla, ja katselee kuinka paikallisen raivausyhtiön miehet pystyttävät paikalle pomminpuhdistuskalustoa.

”Meillä on kaksi syytä puhdistaa maaperä räjähteistä”, hän sanoo. ”Ensinnäkin varmistamme työntekijöillemme turvalliset työskentelyolosuhteet, ja toiseksi luomme kyläläisille turvallisen paikan riisinviljelylle.”

McInnes nostaa autostaan metallinpaljastimen. ”Tule mukaan niin näytän”, hän sanoo.

”Aloitamme puhdistustyön merkitsemällä karttaan alueet, jotka jätämme puhdistustöiltä rauhaan kuten pyhät metsät, jotka jätetään koskemattomiksi, sekä vesialueiden ympäristöt”, McInnes selittää. ”Sen jälkeen raivaamme pois pensaikon yhteistyössä paikallisten kanssa, jotka tuntevat alueen hyvin ja tietävät usein, jos jossakin on räjähteitä maanpinnassa. Tämän jälkeen rajaamme puhdistettavan alueen nauhoilla,

”Meillä on kaksi syytä puhdistaa maaperä räjähteistä. Ensinnäkin varmistamme työntekijöillemme turvalliset työskentelyolosuhteet, ja toiseksi luomme kyläläisille turvallisen paikan riisinviljelylle.”

-Doug McInnes

Tiivistä yhteistyötä

Upottavilla teillä kulkevat tarvitsevat joskus apua.

▼ Paikallista osaamista

Eukalyptusviljelmien suunnittelu aloitetaan yhdessä paikallisten kyläläisten kanssa kartoittamalla alueet, jotka tulee jättää rauhaan.

jotta yksikään kohta ei jää tutkimatta. Kun räjähteet on tutkittu, tuhoamme kaikki löytämämme metallit ja räjähteet asianmukaisesti.”

McInnes näyttää esimerkkiä ja haravoi maata metallinpaljastimellaan. Laite alkaa ujettaa välittömästi. ”Tämä saattaa olla pommi tai pelkkää metalliromua”, hän sanoo. ”Voimme tarkistaa asian myöhemmin.” McInnes vaikuttaa rauhalliselta, vaikka hän hyvin todennäköisesti seisoo parhaillaan räjähtämättömän pommin päällä. ”Tämä on todellisuus, jossa täällä eletään. Maan alta voi löytyä mitä tahansa.”

Puita ja ruokaa

Kun maaperä on puhdistettu räjähteistä ja alue on turvallinen, sinne voidaan istuttaa puita. Stora Enson Laosin puuviljelmillä puurivistöt istutetaan suhteellisen kauas toisistaan.

”Jätämme puurivien väliin leveän alueen”, Fogde selittää ja kävelee lähemmäs viljelmiä. ”Alue on yhdeksän metriä, mutta yksittäisten eukalyptuspuiden istutusväli on alle yhden metrin. Tällä tavalla kyläläisille jää tilaa kasvattaa riisiä samalla kun me kasvatamme puitamme.”

Paikallisille asukkaille viljelmät ovat ainoa paikka kasvattaa ruokaa turvallisesti. Mutta viljelmillä on myös muita etuja. Puuviljelmiltä saatava riisisato on huomattavasti parempi kuin perinteisellä kaskiviljelyllä saatava sato. Myös seudun luonto hyötyy puuviljelmillä kasvavasta riisistä: kun kyläläisillä on turvallinen paikka viljelyksille, he eivät kaskea luonnonmetsiä, mikä edesauttaa luonnon monimuotoisuuden säilymistä.

Myös Laosin UNDP on huomannut viljelyn positiiviset vaikutukset alueen perheisiin.

UNDP:n mukaan monet kyläläiset pitävät Stora Enson viljelymallia helpompana kuin perinteistä vuoroviljelyä.

”Katso kuinka hyvin riisi kasvaa täällä”, Fogde osoittaa viljelmiä. Puiden väleissä kasvavat riisikasvit ovat korkeita – niiden takaa hädin tuskin näkee satoa korjaavia kyläläisiä. Kahden puurivin väliin jäävän riisipalstan omistaa yksi perhe. Pellolla ahkerovat perheet nauravat ja jutustelevat työskennellessään.

Choycheek, vakava ja tuimakatseinen mies tulee keskustelemaan Peter Fogden kanssa. Choycheek on töissä Stora Ensossa – hänen tehtävänsä on vartioida peltoja ja varmistaa, että viljelyksiltä ei varasteta puita eikä riisiä. Myös hänen oma perheensä kasvattaa alueella riisiä. ”Kaskiviljelyyn verrattuna tämä tuottaa monin verroin enemmän riisiä”, hän sanoo. ”Emmekä ole enää täysin riippuvaisia sateen määrästä.”

Choycheekin perhe sekä muut viljelmiä työskentelevät perheet ovat läheisen Lapeungin kylän asukkaita. Kylä on yksi ensimmäisistä, joiden kanssa Stora Enso aloitti keskustelut viljelmien perustamisesta vuonna 2006. Sen jälkeen kyläläiset ja Stora Enso ovat olleet jatkuvassa vuorovaikutuksessa. Riisiviljelmien lisäksi monet kyläläisistä työskentelevät Stora Ensolle – toiset vakituisesti, toiset satunnaisemmin.

Lapeungin kylän päällikkö, **Amveun**, tuntee Stora Enson sekä yrityksen kanssa tehdyn yhteistyön tulokset.

”Aikaisemmin meidän oli mentävä metsään etsimään bambunversoja ja vihanneksia. Silloin kun riisiä ei ollut riittävästi, jouduimme kaivamaan juuria metsästä ja syömään niitä päiväkausia”, hän kertoo. ”Kiitos Stora Enson, kaikki on muuttunut. Meidän ei tarvitse enää mennä metsään etsimään ruokaa.”

”Perustimme viljelmiä, jotka tuottavat sekä puuta että ruokaa. Toimintamalli on Laosissa täysin ainutlaatuinen.”

-Peter Fogde

Amveunin mukaan Stora Enso voisi kuitenkin tehdä vielä enemmän. ”Toivoisin, että yritys puhdistaisi enemmän maata, jotta saisimme ruoan viljelemiseen lisää alueita.”

Kilpailuvalttina ihmiset

Peter Fogde arvostaa tämänkaltaista palautetta. ”Suhtaudumme vakavasti kaikkeen kyläläisiltä saamaamme palautteeseen”, hän sanoo. ”Emme voi täyttää kaikkia toiveita, mutta kyläläisten kuuntelu on tärkeää, jotta voisimme ylipäänsä ymmärtää heidän tarpeitaan.”

Ajatustenvaihto kyläläisten kanssa ei kuitenkaan aina ole näin saumatonta. Kun Stora Enso laajentaa toimintojaan uuteen kylään, paikalliset eivät aina ymmärrä yrityksen puheita turvallista riisiviljelymaista. Stora Enson työntekijät ovat esitelleet viljelymallia monissa kylissä, mutta paikallisten vakuuttaminen uudesta toimintatavasta ei ole aina helppoa. ”Silloin on vain puhuttava kyläläisten kanssa uudestaan ja uudestaan”, Fogde sanoo. ”Ensimmäisellä kerralla kukaan ei usko sinua. Ja ymmärrän sen kyllä. En minäkään lähtisi mukaan sellaisiin projekteihin, joiden onnistumisesta en olisi nähnyt mitään todisteita.”

Mutta Fogde ja hänen tiiminsä eivät anna periksi helpolla. ”Kun menemme uudelle alueelle, järjestämme tapaamisia, joissa uudet kyläläiset tapaavat perheitä, jotka jo kasvattavat riisiä puuviljelmillämme. Nähtyään omin silmin ja kuultuaan toisilta suurista riisisadoista kyläläiset haluavat yleensä tulla mukaan projektiin.”

”Luottamuksen rakentaminen vie oman aikansa. Ja tämä pätee kumpaankin suuntaan. Tavatessamme uusia kyläläisiä meidän täytyy oppia toisiltamme. Se vaatii kärsivällisyyttä kummaltakin osapuolelta, mutta keskustelu kantaa ajan myötä hedelmää”, Fogde sanoo.

Ei ole itsestäänselvää, että yritykset käyttävät aikaa ja resursseja tällaiseen toimintaan. Monet kansainväliset yritykset puhuvat sidosryhmien osallistamisesta, mutta vieraiden yhteisöjen toimintatapojen ymmärtäminen vaatii paljon työtä ja aikaa. Moni pohtii, onko se kaiken vaivan arvoista.

”Olen miettinyt tätä kysymystä paljon”, Peter Fogde sanoo. ”Meidän liiketoimintamme perustuu siihen, että näemme ihmiset ympärillämme vahvuutena ja kilpailuetuna, emme vaivana ja kustannuksina. Tarkoitan tällä sekä kyläläisiä että omia työntekijöitämme”, hän sanoo. ”Kun ihmiset nähdään vahvuutena, mistä tahansa tulee mahdollista – ihan mistä tahansa.”

YK:n kehitysohjelman UNDP:n mukaan Stora Enson läpinäkyvä tapa tukea yhteiskunnan kehitystä on erinomainen esimerkki vastuullisesta ulkomaisesta investoinnista Laosiin. UNDP

Jatkuvaa vuoropuhelua

Herra Amveun, Lapeungin kyläpäällikkö, arvostaa Stora Enson toiminnan tuomia etuja ja toivoo, että viljelymaata raivataan lisää.

näkee Laosiin tulevana vuosina tehtävät kotimaiset ja ulkomaiset sijoitukset tärkeinä maan kehityksen kannalta. Työllisyyttä, teknologista kehitystä ja tiedonvälitystä edistävät investoinnit ovat tehokas tapa tukea maan kehitystä.

Mutta onko kehitys kestävä? Stora Enson puuviljelmäprojekti on vasta koevaiheessa, ja kysymys kuuluu, mitä kyläläisille tapahtuu, jos projekti päätetään lopettaa? Stora Enso on jo nyt tuonut alueelle pysyviä muutoksia: opettanut viljelytaitoja, kouluttanut paikallisia työntekijöitä ja puhdistanut viljelysmaata räjähteistä. Mitään näistä ei voi kantaa enää alueelta pois. ■

Katso myös filmi aiheesta osoitteessa www.storaenso.com/rethink

Paikallista hyötyä

Viljelmät tarjoavat paikallisille kyläläisille mahdollisuuden kasvattaa ruokaa turvallisesti.

Viimeinen vuoro

Viimeinen sanomalehtipaperikone pysähtyi Varkaudessa syyskuun 2010 lopussa. Henkilöstön oli vaikea käsittää, miksi. Syksyn ja talven mittaan suuri osa paperimiehistä ja -naisista sai kuitenkin uuden mahdollisuuden itselleen uuden työn, eläkkeen tai koulutuspaikan kautta.

Teksti Jarno Forssell Kuvat Petri Juntunen

Varkaus

Paperikoneen ääni lyö vastaan valta-vaan halliin käydessä, vaikka korvissa on tulpat. Kymmeniä metrejä pitkä kone pyörittää loppupäähän paperirullaa, jolla on mittaa jo yli 80 kilometriä. Kohta on aika vaihtaa rulla.

Hallin reunalla valvomossa, lasiseinän takana, istuu vuoronsa viimeisiä minuutteja paperimies **Jari Tarkiainen**. Sisään alkaa tulla jo seuraavan vuoron kavereita, joille Tarkiainen selvittää tilannetta.

Valvomon ilmoitustaulut ovat täynnä tiedotteita ja leikkeitä sanomalehdistä. Tuorein tiedote on otsikoitu: "Irtisanotun muistilistaa – asioita joita sinun on hyvä tehdä jo nyt". Vieressä on muutama Varkauden lehden juttu, joissa esiintyy toimitusjohtaja **Jouko Karvinen**. Käsinkirjoitetut kommentit täydentävät leikkeitä.

Eletään syyskuuta 2010. Paperikone nelonen eli PK 4 käy viimeisiä päiviä. Toinen Varkauden sanomalehtipaperia valmistavista koneista hiljeni jo keväällä. Sieltä Tarkiainenkin tänne neloselle siirtyi.

"Kuvittelin vielä kesällä, että nelonen jäisi tuotantoon. Pahin päivä oli, kun irtisanomislappu lyötiin heinäkuussa käteen. Suurin osa meistä oli ajatellut, että täältä lähdetään eläkkeelle", sanoo tehtaalla 31 vuotta työskennellyt Tarkiainen.

Eläkeikään 50-vuotiaalla Tarkiaisella on vielä vuosia, mutta miten ja missä hän ne käyttää, on vielä täysin auki.

"Minulla ei ole mitään tiedossa. Parin viikon päästä menen työvoimatoimistoon, jossa kartoitetaan, mitä olisi tarjolla."

Uusi työ löytyi läheltä

Irtisanomislapun sai kesällä käteensä 175 työntekijää. Varkauden tehtaiden paikallisjohtajana toiminut, nyt itsekkin eläkepäiville siirtyvä **Reino Panula** laskeskelee, että koneen pysäyttämiseen mennessä positiivinen ratkaisu – uusi työ, eläkeputki, yrittäjyys tai koulutus – oli löytynyt puolelta tästä joukosta. Keväällä 2011 tilanne on entistäkin valoisampi. Uusi ratkaisu on löytynyt jo lähes 70 prosentille irtisanotuista.

"Tällainen tekijäporukka ansaitsisi löytää mahdollisimman pian hyvän työpaikan. Heillä on asenne kohdallaan", Panula kehuu.

Panulan mukaan Stora Enso on tarjonnut korvaavia työpaikkoja Varkauden hienopaperikoneella sekä yhtiön tuotantolaitoksilla Imatralla, Oulussa, Heinolassa ja Uimaharjussa. Työnantaja on myös rakentanut erilaisia tukitoimia esimerkiksi paikkakunnalta muuttoon, koulutukseen ja yrittäjyyteen.

Nelosvuoron paperimies **Jari Mujunen** on työskennellyt paperitehtaalla koko työikänsä,

25 vuotta. Hän alkoi katsella uutta työpaikkaa heti, kun tieto irtisanomisesta tuli. Uusi työ löytyi sisäisen haun kautta Stora Enson Heinolan tehtaalta.

"Pakkohan sitä on jotakin yrittää, että saa laskut maksettua. Ei tänne uskalla jäädä odottelemaan korvaavia työpaikkoja. Jatkan mieluummin alalla, jolle olen saanut koulutuksen – vaikka sitten toisella paikkakunnalla."

Kehitysinsinööri **Pertti Kiesiläisen** mukaan syyskuun aikana moni työkavereista aktivoitui työnhakuun ja osa heistä työllistykkin. Hän itse löysi uuden työpaikan läheltä, Varkauden sellutehtaalta. Kiesiläinen myöntää, että työpaikan haku 47-vuotiaana oli haastava kokemus asiakkirjojen täyttämisineen.

"Stora Enso panosti tiedottamiseen ja työnhakuvalmennukseen. Siinä mielessä yhtiö on toiminut tosi hyvin. En tiedä mitä olisi voitu tehdä paremmin."

"Emme syöneet kuormasta"

Paperikonehallin vieressä konttorirakennuksessa istuu pettynyt nainen. Yhdeksän vuotta tehtaalla työskennellyt diplomi-insinööri **Nina Reijonen** on kehityspäällikkönä vastannut paperitehtaan teknisestä asiakaspalvelusta.

"Tämä oli niin iso shokki, että en ole vielä osannut ruveta miettimään tulevaisuutta tai etsimään töitä. En olisi koskaan uskonut, että tämä menee alas."

Tammikuun loppuun asti uusyrityskeskus Wäläkyssä työskentelevä Reijonen ei haluaisi lähteä Varkaudesta, sillä täällä ovat koti, puoliso, muu perhe, ystävät ja harrastukset. Kynnys muuttaa paikkakuntaa on korkea.

Sanomalehtipaperituotannon lakkauttamispäätös oli Reijoselle järkytys siksi, että alun perin Varkauden nosti löysään hirteen hienopaperin, ei sanomalehtipaperin, huono kannattavuus.

"Ajattelimme, että vaikka kävisi niin kurjasti, että hienopaperin valmistus Varkaudessa lopetetaan, niin kyllähän me pärjäämme omillamme. Emme ole tietääkseni missään vaiheessa syöneet kuormasta. Meillä on tehty asiakkaille räätälöityjä erikoistuotteita. Vastaavia tuotteita ei Stora Enso enää pysty toimittamaan, joten asiakkaat siirtyvät kilpailijoille", Reijonen hymähtää.

Paperikonehallin päädyssä pääluottamusmies **Kai Pärnänen** ja työsuojeluvaultuutettu **Jukka Voutilainen** ihmettelevät, miksi Varkaudessa ei kannata tehdä paperia, vaikka sillä on kaikki ominaisuudet, joita paperitehtaan sijainnilta vaaditaan: kuljetusreitit, metsät ja osaavat ihmiset.

"Tässä on jotakin sellaista, jota tavallisella järjellä ei ymmärrä. Karvisen aikana Suomea on

painettu alas. Onko tavoitteena tappaa täältä paperiteollisuus ja viedä toimintaa Ruotsiin?” Voutilainen kysyy.

He eivät koe saaneensa Stora Enson johdolta kunnon vastauksia siihen, miksi kannattava paperitehdas suljetaan. He epäilevät puheita ylikapasiteetin purkamisesta, sillä Varkauden sulkeminen ei sitä ongelmaa ratkaise.

”Tämän kanssa on pakko elää”

”Asiat ovat joskus toisin, miltä ne näyttävät. Tällaisessa tilanteessa ihmiset hakevat tulkin-toja jokaisesta sanotusta tai sanomattomasta sanasta. Ihmiset voivat käsittää asiat eri lailla kuin on tarkoitettu”, Reino Panula pohtii työhuoneessaan.

Panulan tilanne on ollut ristiriitainen sen jälkeen, kun Stora Enso ilmoitti harkitsevansa koko Varkauden sulkemista. Hän edusti yhtiön johtoa

henkilöstölle ja paikkakuntaa Helsinkiin päin. Paikallisjohtajana hän sanoo käyneensä omat henkiset taistelunsa ja yrittäneensä vaikuttaa yhtiön johtoon niin kauan kuin se oli mahdollista. Mutta kun päätös oli tehty, sen kanssa on ollut pakko elää.

”Reinon takana on koko oma porukka. Uskon, että hänellä on vähintään yhtä paha olo kuin kaikilla muillakin”, sanoo kehityspäällikkö Nina Reijonen.

Panula myöntää, että myös hänelle itselleen oli vaikea hyväksyä paperikoneiden sulkemis-päätöstä. Yritysjohdosta näki kuitenkin asian toisin ja reagoi markkinatilanteen kehitykseen.

”On nähtävissä, että sanomalehtipaperin merkitys vähenee. Kyse on vain siitä, miten nopeasti kulutus laskee. Uskon, että kehityksen nopeus tulee yllättämään meidät. Tulemme koko ajan kärsimättömämmiksi uutisten kanssa”, Panula sanoo.

Varkautelainen henkeen ja vereen
Vaatisi paljon, jotta T&K-päällikkö Nina Reijosen saisi houkuttua muuttamaan pois kotiseudultaan.

Katse eteenpäin

”Nämä aktiiviset ihmiset ansaitsevat kunnollisen työpaikan niin pian kuin mahdollista. Heillä on oikeaa asennetta.”
Reino Panula, Varkauden tehtaan johtaja.

◀ Elämä jatkuu

Päluottamusmies Kai Pärnänen ja työsuojeluvaltuutettu Jukka Voutilainen kehottavat irtisanottuja seuraamaan aktiivisesti avoimia työpaikkoja.

Paperimies Jari Mujunen on tehnyt kuluttajana omat johtopäätöksensä. Lopputilin saatuaan hän lopetti kaikkien sanomalehtien tilaukset.

”Kun Suomessa kerran ei tehdä paperia, niin ei sitä kannata käyttääkään. Pitää varmaan opetella Karvisen tavoin lukemaan lehti lukulaitteelta.”

”Asenne kohdallaan”

Paperimies Mujunen kaataa valvomon pöydän ääressä kuppiinsa kahvia ja muistelee sitä elokuun päivää vuonna 2009, jolloin Stora Enson johto ilmoitti harkitsevansa koko Varkauden integraatin sulkemista. ”Piipun juuressa” syntynyt ja siellä ikänsä elänyt paperimies myöntää, että silloin ”pisti rintaan aika kovasti”.

Toinen kova päivä paperimiehille oli viime kesänä, kun tehtaalla jaettiin irtisanomislappuja. Jotkut miehistä romahtivat henkisesti eikä heitä ole sen jälkeen töissä näkynyt. Paperikone seisoi viikon, mutta sen jälkeen tuotanto pyöri katkottomasti syyskuun loppuun asti.

”Osa porukasta tuli jopa kesälomalta laittamaan konetta käyntiin. Ei voi kuin ihaila selkärunkaa, joka tuolla joukolla on”, kiittää Reijonen.

Työsuojeluvaltuutettu Jukka Voutilaisen mukaan paperimiesten ammattilypeys on niin kova, että työt tehdään loppuun asti. Irtisanomisen on kuitenkin kova paikka.

”Kun päätös tuli, ihmiset tulivat itku kurkussa vastaan ja sanoivat, että ei se koske. Mutta kyllä se koskee. Paperikoneen työntekijöiden keski-ikä on vähän yli 50. He eivät pääse vielä eläkkeelle,

mutta he eivät ole myöskään enää kovaa valuutaa työmarkkinoilla, vaikka ovatkin kovaa osaajia.”

Päluottamusmies Kai Pärnänen arvelee kolmanneksen pärjäävän työn menettämisen kanssa hyvin, kolmanneksen mielialojen vaihtelevan ja kolmanneksen masentuvan. Tästä viimeisestä ryhmästä hän on huolissaan.

”Tarjolla on tukitoimia ja palveluja, mutta osa sulkeutuu omiin maailmoihiinsa. Toivon, että ihmiset tukisivat toisiaan ja hakisivat tarvittaessa apua myös läheisille.”

Pärnänen kehottaa kaikkia, jotka eivät ole vielä löytäneet ratkaisua, seuraamaan aktiivisesti avoimia olevia työpaikkoja ja lähtemään mukaan tarjolla oleviin toimenpiteisiin.

”Pahinta on passivoituminen.”

Vähemmälläkin pärjätään

Voimalaitoksen katoilta avautuvat upeat näkymät yli Stora Enson tehdasalueen ja Varkauden kaupungin. Paperikonehallin takana Huruslahden vesi heijastaa auringonpaistetta. Ylhäältä näkee, kuinka kaupunki on kasvanut tehtaan ympärille.

Tehtaan savut ovat vähentyneet. Jäljellä ovat kuitenkin hienopaperikone PK 3, sellutehdas, saha ja biodieselin koelaitos. Reino Panula uskoo, että niillä on hyvät mahdollisuudet pärjätä jatkossa, vaikka integraatin koko on pienentynyt. ■

Keväällä 2011 uusi ratkaisu on löytynyt jo lähes 70 prosentille irtisanotuista. Nina Reijonen on jo löytänyt uuden työn. Jari Tarkiainen etsii vielä uutta suuntaa.

Maailma digitalisoituu

Sanomalehtipaperin kysyntä Euroopassa romahti 2009, eikä se ole vielä kukaan palannut ennalleen. Monet asiantuntijat uskovat, että kysyntä ei enää koskaan palaa entiselle tasolle.

”Näkemyksemme mukaan kysyntä Euroopassa jatkaa pitkällä

tähtäimellä laskuaan. Yhdysvallat on selkeä, varoittava esimerkki. Siellä digitaalinen media on kahminut markkinoita niin uutisten välittämisessä kuin mainonnassakin”, Painopaperit-liiketoiminta-alueen johtaja **Juha Vanhainen** sanoo.

Eloonjäämistalustelussa vain lähellä asiakkaita ja raaka-ainelähdettä sijaitsevat, kustannustehokkaimmat yksiköt pysyvät hengissä. Suomella ja

Varkaudella on lähtökohdaisesti ”etäisyysongelma” – molemmat sijaitsevat kaukana Keski-Euroopan suurista kustannustaloista eli tärkeimmistä asiakkaista.

”Ei kukaan halua sulkea paperikoneita, mutta jos tuotannosta tulevasta viidestä paperirullasta vain neljälle on ostaja, jotain on pakko tehdä. Heikoiten kannattava tuotanto on ajettava alas ja meidän tapuksessamme numerot olivat lahjomattomia: Varkauden

koneiden tulokunto oli heikko”, Vanhainen kertoo päätösten taustoja.

Suomi on viiden miljoonan ihmisen maa, jossa tehdään paperia ja kartonkia lähes 100 miljoonan ihmisen käyttöön. Siksi olemme erittäin haavoittuvaisia maailmanmarkkinoiden ravistuksille ja on ensiarvoisen tärkeää, että paperitehtaiden toimintaolosuhteet Suomessa ovat vähintään samalla tasolla kuin kilpailijamaissa. ■

Puuviljelmät luovat uusia mahdollisuuksia löytää synergiaa metsäteollisuuden ja paikallisten elinkeinojen välille Uruguayn maaseudulla.

Teksti Joni Mäkitalo

Kaikki mukaan

Montes del Plata,
Uruguay

Aukeat maat

Suurimmassa osassa Uruguayta luontainen maisema on ruohostoa, jota yleensä hyödynnetään laidunmaana.

Ajamme Uruguayn idyllistä maaseutumaisemaa halkovaa maantietä, kunnes määränpäämme, perhe- ja maatila, alkaa näkyä laiturien keskeltä. Perille saavuttuamme **Claudia Perez** tulee talon pihalle tervehtimään vieraitaan. Perez omistaa pienen maatilan ja sen viisi maahehtaaria yhdessä puolisonsa **Juan Alberto Ferreiran** kanssa. Lapset **Cecilia, Federico** ja **Agustín** ovat palanneet jo koulusta ja liittyvät seuraamme.

Perezin ja Ferreiran perhe lukeutuu Stora Enson ja chileiläisen Araucon yhteisyrityksen Montes del Platan sidosryhmiin. He tuottavat maitoa läheiselle meijerille ja vuokraavat laidunmaata lypsykarjalleen Montes del Platalta.

"Aiemmin meidän oli erittäin vaikeaa löytää laidunmaata", Ferreira toteaa.

Perheen maidontuotanto alkoi noin kymmenen vuotta sitten, aikojen ollessa kovia, vain muutamalla lehmällä. Lapset olivat vielä liian nuoria kouluun, ja he kulkivat äitinsä mukana läheisessä Duraznon kylässä ovelta ovelle myymässä maitoa.

Nykyään perhe omistaa 30 lehmää, ja tilan päivittäinen maitotuotanto on noussut 150 litraan.

”Ostimme jo jokin aikaa sitten lypsykoneen”, Perez sanoo ja ojentaa meille perinteistä urugualaista mate-teetä.

Puut ovat ydinbisnestä

Stora Enso ja Arauco perustivat Montes del Platan loppuvuonna 2009. Yhteisyrityksen haltuun siirtyivät emoyhtiöiden Uruguayssa jo omistamat maa-alueet ja puuviljelmät. Lisäksi Stora Enso ja Arauco sulauttivat yhtiön yhdessä espanjalai-

selta Enceltä ostetut Uruguayn toiminnot.

Montes del Plata aikoo rakentaa Punta Pereiraan uuden huippuluokan sellutehtaan, jonka vuosikapasiteetti tulee olemaan 1,3 miljoonaa tonnia. Tehtaan arvioidaan aloittavan toimintansa vuoden 2013 ensimmäisen neljänneksen aikana.

Stora Enso aloitti puuviljelmäprojektinsa Uruguayssa vuonna 2005, ja sosiaalinen vastuu on ollut alusta asti tärkeä osa toimintaa.

”Pyrimme työskentelemään aktiivisesti hyvien suhteiden ylläpitämiseksi alueilla, joilla toimimme. Puuistutusten yhdistäminen maaseudun muihin elinkeinoihin on ollut tärkein paikallisyhteistyön muoto”, kertoo Montes del Platan yritys vastuupäällikkö **Kaisa Tarna-Mani**. Keväällä 2011 hän on siirtynyt uuteen tehtävään Stora Enson Teknologia ja Strategia-organisaatiossa.

► Hyvät suhteet

”Tavoitteenamme on säilyttää hyvät naapurussuhteet toiminta-alueillamme.”

Kaisa Tarna-Mani, Montes del Platan yritys vastuupäällikkö.

▼ Elämää karjatilalla

Uuden hankkeen myötä Perez-Ferreiran perhe pystyi moninkertaistamaan maidontuotantonsa.

MARCELO SINGER

Metsäteollisuus on Uruguayssa vielä toimialana suhteellisen uusi ja paikallisilla ihmisillä on siihen liittyviä kysymyksiä ja huolenaiheita. Samoin keskustellaan työtilaisuuksista ja muista yhteistyön mahdollisuuksista. ”Kaiken kaikkiaan yleinen mielipide metsäteollisuutta kohtaan on positiivinen ja kannustava”, Tarna-Mani kertoo.

Maankäyttö Uruguayssa perustuu kansalliseen luokittelujärjestelmään, joka kategorisoi maa-alueet maaperän ominaisuuksien mukaan. Erityisasemassa on maa-alueiden soveltuvuus karjatalouteen, joka on Uruguayssa merkittävin yksittäinen elinkeino ja keskeisessä asemassa myös paikallisessa kulttuurissa.

Maaperän luokittelun avulla maan hallitus sekä sääntelee maankäyttöä että tarjoaa tietoa eri alueiden tuotantopotentiaalista. Yksi hallinnollinen maa-alue sisältää yleensä useita eri maaperätyyppejä.

MARCELO SINGER

Perheyritys

Perheen nuorimainen Agustin auttaa koulun jälkeen vanhempiaan tilan askareissa.

Metsäteollisuus on Uruguayssa vielä suhteellisen uusi ala, ja paikallisilla on vielä omat epäilyksensä sen suhteen.

MARCELO SINGER

138 000 hehtaarin puuviljelmien lisäksi Montes del Plata omistaa julkiseen maaperäluokitukseen perustuen yli 100 000 hehtaaria laidunmaata, joka on vuokrattu paikallisille maataloustuottajille.

Montes del Plata vuokraa laiduntamiseen soveltuvia maa-alueitaan lihan- ja maidontuottajille, kuten Perez-Ferreiran perheelle. Kaikkiaan yhtiöllä on vuokrasopimukset noin 200 tuottajan kanssa.

”Montes del Platan vastuullisuustyö on uraauurtavaa. Yhtiössä on sisäistetty, että ympäröivän yhteiskunnan hyvinvointi tukee menestystä”, sanoo professori **Oscar D. Licandro** Montevideon katolisesta yliopistosta. Licandro vetää yritys vastuun tutkimusprojektia, johon lukeutuu tutkimushanke Duraznon hallintoalueen maidontuottajaperheistä. Osa perheistä on nelinkertaistanut maidontuotantonsa tukitoimien, uudelleenorganisoinnin ja laidunmaan saatavuuden ansiosta.

Montes del Plata vuokraa laidunmaata kohtuulliseen markkinahintaan, mutta rajoittaa samalla yhdelle tuottajalle vuokrattavan maan määrää. Vuokratuottojen maksimoinnin sijaan yhtiö pyrkii luomaan tasa-arvoiset mahdollisuudet paikallisyhteisössä.

Lähestymistapa on toteutettu julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyönä. Projektit suunnitellaan ja toteutetaan paikallishallinnon kanssa. Projektipalaverit kokoavat yhteen kansallisen ja paikallisen tason viranomaisia sekä yhdistysten ja Montes del Platan edustajia.

”Kun sosiaaliset näkökulmat on otettu huomioon, puuviljelmät tarjoavat myös perhetuottajille uusia elinkeinomahdollisuuksia”, professori Licandro toteaa.

Montes del Platan ydinliiketoimintaa ovat puiden kasvatusta ja selluntuotanto, mutta yritysvastuu on yksi strategian kulmakivistä.

”Sosiaalisesti vastuullisen kehityksen edistäminen laidunmaan vuokrauskäytännössä tekee

Puut antavat naudoille suojaa tuulisina ja kylminä talvipäivinä. Laidunnuksesta hyötyvät myös puut, sillä naudat syövät kilpailevaa kasvillisuutta.

GABRIEL PEREIRA

MARCELO SINGER

Lisäänsioita

”Sosiaalisesta näkökulmasta katsottuna puuviljelmät tarjoavat pienviljelijöille uusia ansaitsemismahdollisuuksia.” Professori Oscar D. Licandro, Montevideon katolinen yliopisto.

meistä entistäkin tervetulleemman ja yhteiskuntaan integroituneen kumppanin Uruguayssa”, Tarna-Mani sanoo.

Maaperän mukaan

Laidunmaan vuokraamisen lisäksi toinen tärkeä yhteistyömuoto Montes del Platan ja paikallisyhteisöjen välillä on ulkoistettu puuviljely. Puuviljelystä on tullut maanomistajille Uruguayssa ylimääräinen tulonlähde ja täydentävä maankäyttötapa metsäteollisuuden saapumisen myötä. Puuistutuksiin käytetään erityisesti hiekkaisia ja kivisiä maaperiä, jotka eivät sovellu hyvin karjankasvatukseen.

Perinteinen eteläamerikkalainen karjankasvatusta käyttää suuria maa-alueita. **Daniel García Otero** on 3 000 hehtaaria maata omistava maanviljelijä ja karjatilallinen.

”Olen Uruguayn mittakaavassa jossain suuren ja erittäin suuren tuottajan väliltä”, García Otero kertoo kierrättäessään meitä maastoautolla ympäri tiluksiaan. Uruguayssa *perhetuottajiksi* määritellään alle 500 hehtaaria maata omistavat tuottajat.

Omien laidunmaidensa lisäksi García Otero vuokraa karjalleen laidunta Montes del Platalta. Ruoholaitumissa on laadullisia eroja, ja karjaa viedään sen eliniän aikana laitumelta toiselle osana laadukasta karjataloutta ja eri maa-alueiden tehokasta hyödyntämistä.

Sen lisäksi, että García Otero vuokraa laidunmaata Montes del Platalta, hän myös kasvatkaa yhtiölle eukalyptusta maa-alueilla, joiden maaperä on soveltuvinta puuistutuksille.

”Pyrimme hyödyntämään eri maaperätyyppejä parhaimmalla mahdollisella tavalla”, hän selostaa.

Kahdensuuntainen yhteistyö on yleinen käytäntö paikallisten tuottajien ja Montes del Platan välisissä kumppanuuksissa. Myös julkinen sektori tukee toimintamallia. Kun maat ovat parhaiten soveltuvissa käyttömuodoissa, kaikki voittavat, mukaan lukien kansallinen kokonaisuutuotanto. Tuotantoon täydennyksenä tulleen eukalyptuksen lisäksi García Otero viljelee soijapapuja ja rehuviljaa.

Selluteollisuus on tuonut laajat puuviljelmät Uruguayhyn, mutta ei puiden istutusta. Uruguayn maasto on valtaosin laidunmaaksi muokattua ruohoaroa. Uruguaylaiset ovat perinteisesti kasvattaneet eukalyptusta etenkin aitojen rakennusmateriaaliksi ja muokatakseen laidunoloista suotuisemmat karjalle.

Puut suojaavat eläimiä kylminä ja tuulisina talvipäivinä ja muodostavat kesällä arvokkaan varjopaikan. Myös puut hyötyvät lehmien syödessä kilpailevaa kasvillisuutta niiden lomasta.

Puuviljelmä ympäröivien laitumien lisäksi karja voi laiduntaa puuviljelmillä pari vuotta siihen asti, että taimet ovat tarpeeksi vahvoja. Tähän varataan kaksi vuotta taimien istutuksesta. Keskimäärin eukalyptuspuut korjataan selluntuotantoon Uruguayssa kymmenen vuoden iässä.

”Laiduntamiseen ja puunhankintaan liittyvien yhteistyöohjelmien lisäksi olemme aloittaneet hunajantuotantoprojektin mehiläishoitoon soveltuvilla alueilla”, kertoo Montes del Platan puuviljelmien oheisliiketoiminnoista vastaava Forest Business Assistant Manager **Alfredo Fossali**.

Paikallisin ehdoin

Lehmät laiduntavat luontonsa mukaiseen rauhalliseen tahtiin. Claudia Perez puhuu hiljaisella äänellä yhdelle lehmistään taluttaessaan sen lypsettäväksi läheiseen rakennukseen.

Perezillä ja Ferreiralla on molemmilla kokoaikaiset työt tilan ulkopuolella. Claudia Perez työskentelee meijerillä ja Juan Ferreira läheisessä villatehtaassa. He ovat palkanneet ystävän auttamaan maatilan hoidossa niinä aikoina, kun he itse ovat töissä toisaalla.

Perez ja Ferreira kuuluvat paikalliseen pienmaidontuottajien yhdistykseen. Laidunmaan vuokrausmahdollisuuden lisäksi yhdistyksen jäsenet saavat viranomaisilta ja Montes del Platalta tukea hygieniakysymyksissä, eläinlääkäri- ja tuotantopalveluissa sekä koulutuksessa.

Kehitys on riippunut ennen kaikkea tuottajien omasta tahdosta.

”En aio enää palata myymään maitoa kadulle.”

”Jos jotain todella haluaa sen kyllä saa, ja asiat voivat muuttua paremmiksi”, Perez toteaa vakuuttavalla sävyllä samalla kun perheen nuorimmainen, Agustín, yrittää voittaa pihalla huomiomme esittelemällä poninsa kanssa orastavia cowboy-taitojaan. ■

Lue lisää Montes del Platan sellutehdashankkeesta seuraavalta sivulta.

Modernia selluntuotantoa

Montes del Plata
Näkymä uudesta tehtaasta, jonka määrä valmistua vuonna 2013.

Stora Enson ja chileläisen Araucón-yhteisyritys Montes del Plata ilmoitti tammikuussa 2011 rakentavansa sellutehtaan Uruguayhin. Uuden tehtaan vuosikapasiteetti on 1,3 miljoonaa tonnia eukalyptussellua, josta Stora Enson osuus on puolet. Tehtaan on määrä käynnistyä vuoden 2013 ensimmäisen neljänneksen loppuun mennessä, ja valmistuessaan kyseessä on maailman suurin yksilinjainen sellutehdas.

Projektin sisältää tehtaan lisäksi syväsataman ja uusiutuvia polttoaineita käyttävän voimalaitoksen. Uudesta sellutehtaasta tulee Uruguayn historian suurin yksityinen investointi. Investoinnin kokonaisarvo on arviolta 1,9 miljardia Yhdysvaltain dollaria (1,4 mrd. euroa).

Suurin osa tehtaan käyttämästä eukalyptuksesta saadaan Montes del Platan omilta

puuviljelmiltä. Yhtiö omistaa tällä hetkellä Uruguayssa 254 000 hehtaaria metsämaata, josta 138 000 hehtaaria on puuviljelmiä, noin 100 000 hehtaaria suojelualueita ja 16 000 hehtaaria soveltuu istutettavaksi.

Moderni tehdas rakennetaan Punta Pereiraan, joka on Colonian hallintoalueella sijaitsevan Conchillasin kylän osa. Coloniassa elää 121 000 ihmistä eli noin neljä prosenttia 3,5 miljoonasta uruguaylaisesta. Vaikka kyse on yksittäisestä teollisuusinvestoinnista, sillä on suuri merkitys maan kansantaloudelle. Ennusteiden mukaan tehtaan positiivinen vaikutus Uruguayn bruttokansantuotteeseen on rakennusvaiheessa 0,8 prosenttia ja tehtaan käynnistyttyä kaksi prosenttia. Hanke työllistää rakennusvaiheessa enimmillään 6 000 ihmistä ja valmis tehdas noin 500 henkeä. ■

Kohti kasvavia pakkausmarkkinoita

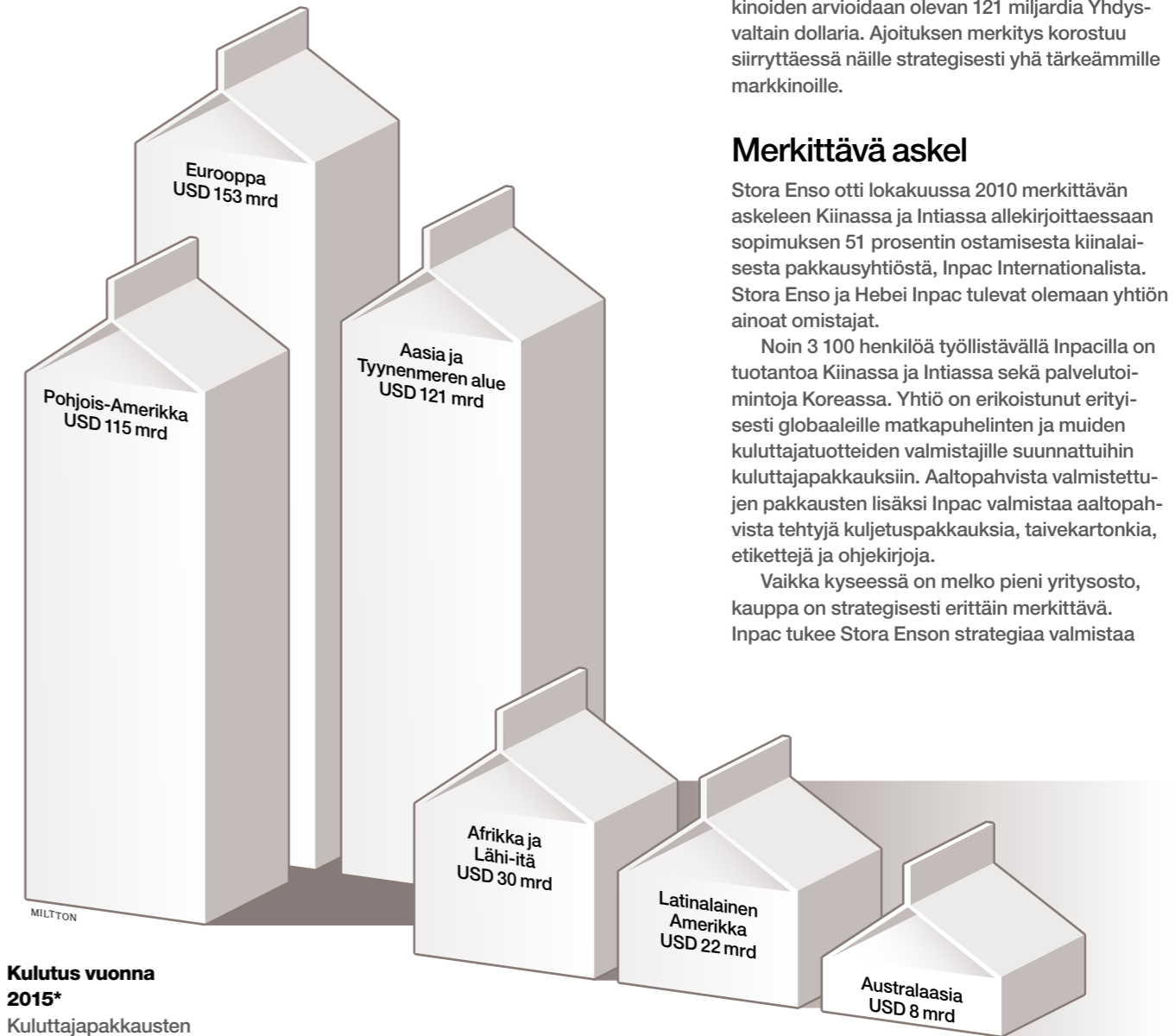
Kiinassa ja Intiassa, kahdessa asukasluvultaan maailman suurimmassa maassa asuu yhteensä noin 2,5 miljardia ihmistä. Nämä valtavat maat ovat myös maailman nopeimmin kasvavat kuluttajapakkausmarkkinat. Potentiaali on huikea: vuonna 2015 Aasian ja Tyynenmeren alueen kuluttajapakkausmarkkinoiden arvioidaan olevan 121 miljardia Yhdysvaltain dollaria. Ajoituksen merkitys korostuu siirryttäessä näille strategisesti yhä tärkeämmille markkinoille.

Merkittävä askel

Stora Enso otti lokakuussa 2010 merkittävän askeleen Kiinassa ja Intiassa allekirjoittaessaan sopimuksen 51 prosentin ostamisesta kiinalaisesta pakkausyhtiöstä, Inpac Internationalista. Stora Enso ja Hebei Inpac tulevat olemaan yhtiön ainoat omistajat.

Noin 3 100 henkilöä työllistävällä Inpacilla on tuotantoa Kiinassa ja Intiassa sekä palvelutoimintoja Koreassa. Yhtiö on erikoistunut erityisesti globaaleille matkapuhelinten ja muiden kuluttajatuotteiden valmistajille suunnattuihin kuluttajapakkausihin. Aaltopahvista valmistettujen pakkausten lisäksi Inpac valmistaa aaltopahvista tehtyjä kuljetuspakkausia, taivekartonkia, etikettejä ja ohjekirjoja.

Vaikka kyseessä on melko pieni yritysosto, kauppa on strategisesti erittäin merkittävä. Inpac tukee Stora Enson strategiaa valmistaa

Kulutus vuonna 2015*

Kuluttajapakkausten kasvu on nopeinta Aasian ja Tyynenmeren alueella.

*Ennuste, hinnat vakioitu vuoden 2009 tasolle ja valuuttakurssit 30.6.2009. Lähde: The Future of Packaging – Long-term Scenarios to 2020. Pira International.

kuitupohjaisia pakkauksia tärkeimmillä kasvumarkkinoilla ja osoittaa yhtiön sitoutumista Pakkaukset-liiketoiminnan kasvustrategiaan sekä osallistumista aktiiviseen avainasiakkaiden palveluun. Lisäksi yritysostolla saavutetaan merkittävä etu siihen verrattuna, että toiminta olisi rakennettu alusta alkaen. Voitettu aika saattaa merkitä paljon Aasian ja Tyynenmeren alueen nopeasti kasvavilla markkinoilla.

Vahvempi asema ja synergiaetuja

Yksi olennainen tekijä Pakkaukset-liiketoimintastrategiassa on vahvemman aseman rakentaminen nopeasti kasvavilla markkinoilla. Tuleva yhteisyritys tarjoaa Stora Ensonlle pääsyn kahdelle maailman nopeimmin kasvavalle kuluttajapakkausmarkkinalle, Kiinaan ja Intiaan. ”Sopimus tukee tavoitettamme olla yhtiö, joka vastaa uusiutuviin raaka-aineisiin pohjautuvilla ratkaisuilla markkinoiden ja kuluttajien tarpeisiin”, Stora Enson toimitusjohtaja **Jouko Karvinen** toteaa.

Asiakkaat vaativat nopeaa, joustavaa ja luotettavaa palvelua lähellä sijaitsevilta pakkaustoimittajilta, hyviä henkilökohtaisia suhteita unohtamatta. Stora Enso uskookin saavuttavansa yhteisyrityksen kautta selviä synergiaetuja eurooppalaisten vastaavien asiakkaiden kanssa.

”Vahvistamme suhteita kansainvälisiin ja eurooppalaisiin asiakkaisiimme ja heidän brändeihinsä sitä mukaa, kun he perustavat toimintoja Kiinaan ja Intiaan. Mikä tärkeintä, nyt

voimme toimittaa heille pakkauksia suoraan sekä Euroopassa että Aasian ja Tyynenmeren alueella”, sanoo **Mats Nordlander**, Stora Enson Pakkaukset-liiketoiminta-alueen sekä Aasian ja Tyynenmeren toimintojen johtaja.

Kunnianhimoiset kasvu- ja kannattavuustavoitteet

Suunnitelmat Stora Enson ja Hebei Inpacin toimintojen yhdistämisestä ovat käynnissä, ja kauppa saataneen päätökseen vuoden 2011 ensimmäisen puoliskon aikana. Tavoitteena on rakentaa yhdessä vahva tulevaisuus ja löytää synergioita asiakaspalvelussa. Uusi nimi Stora Enso Inpac Packaging kuvaa osaltaan laajempaan asiakas- ja segmenttipohjaan perustuvia kunnianhimoisia kasvu- ja kannattavuustavoitteita. ”Stora Enso Inpac Packaging yhdistää kahden yrityksen vahvuudet ja osaamisen, ja uudella yhtiöllä on erinomaiset edellytykset parantaa edelleen asiakaspalveluaan ja toiminnan tehokkuutta sekä kehittää innovatiivisten tuotteiden valikoimaansa”, Nordlander kiteyttää. ■

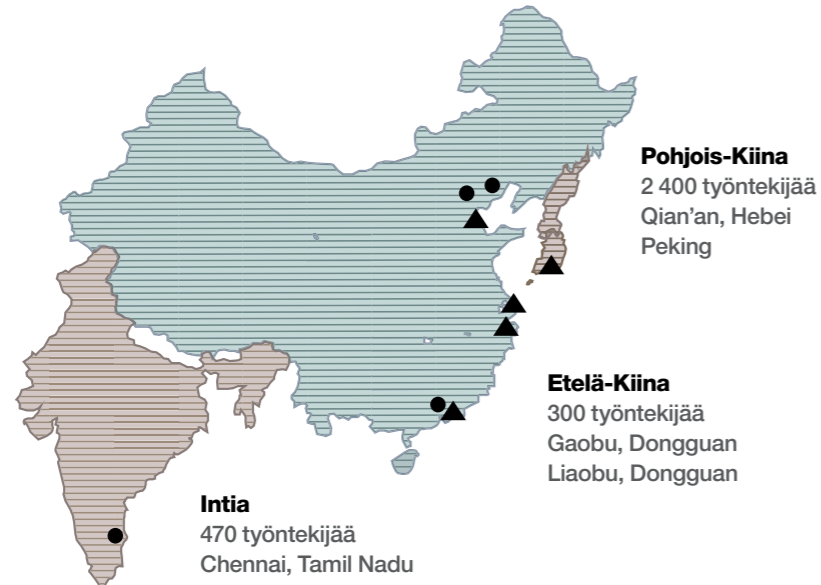
Inpac International

- Valmistaa aaltopahvi- ja kuljetuspakkauksia palvelun erityisesti globaaleja matkapuhelinten ja muiden kuluttajatuotteiden valmistajia
- Perustettu vuonna 1998
- 3 100 työntekijää
- Suurimmat tuotantolaitokset sijaitsevat Qian’anissa Pohjois-Kiinassa, Dongguanissa Etelä-Kiinassa ja Chennaiassa Intiassa

Inpacin yksiköt

Inpacin enemmistöomistus tukee Stora Enson strategista tavoitetta tuottaa kuitupohjaisia pakkauksia keskeisillä kasvumarkkinoilla.

- Tuotanto
- ▲ Jakelukeskus

▼ Maailmanlaajuinen vastuu

Uudistunut, sitoutunut, konkreettinen

Stora Ensolla on uusi lähestymistapa yritysvastuuseen. Sidosryhmien ymmärtäminen ja avoin keskustelu ovat tärkeässä asemassa.

Teksti Heidi Puusa

Metsäteollisuusyritysten yritys vastuutyö on perinteisesti keskittynyt tehtaiden ympäristökysymyksiin ja kestävään metsänhoitoon, missä monet eurooppalaiset yhtiöt ovatkin alansa edelläkävijöitä. 2000-luvulla yritys vastuutyötä alkoi vauhdittaa globaali ilmastonmuutoskeskustelu.

Globalisaation seurauksena keskustelua herättävät entistä enemmän myös ihmisoikeuksiin ja maanomistukseen liittyvät kysymykset.

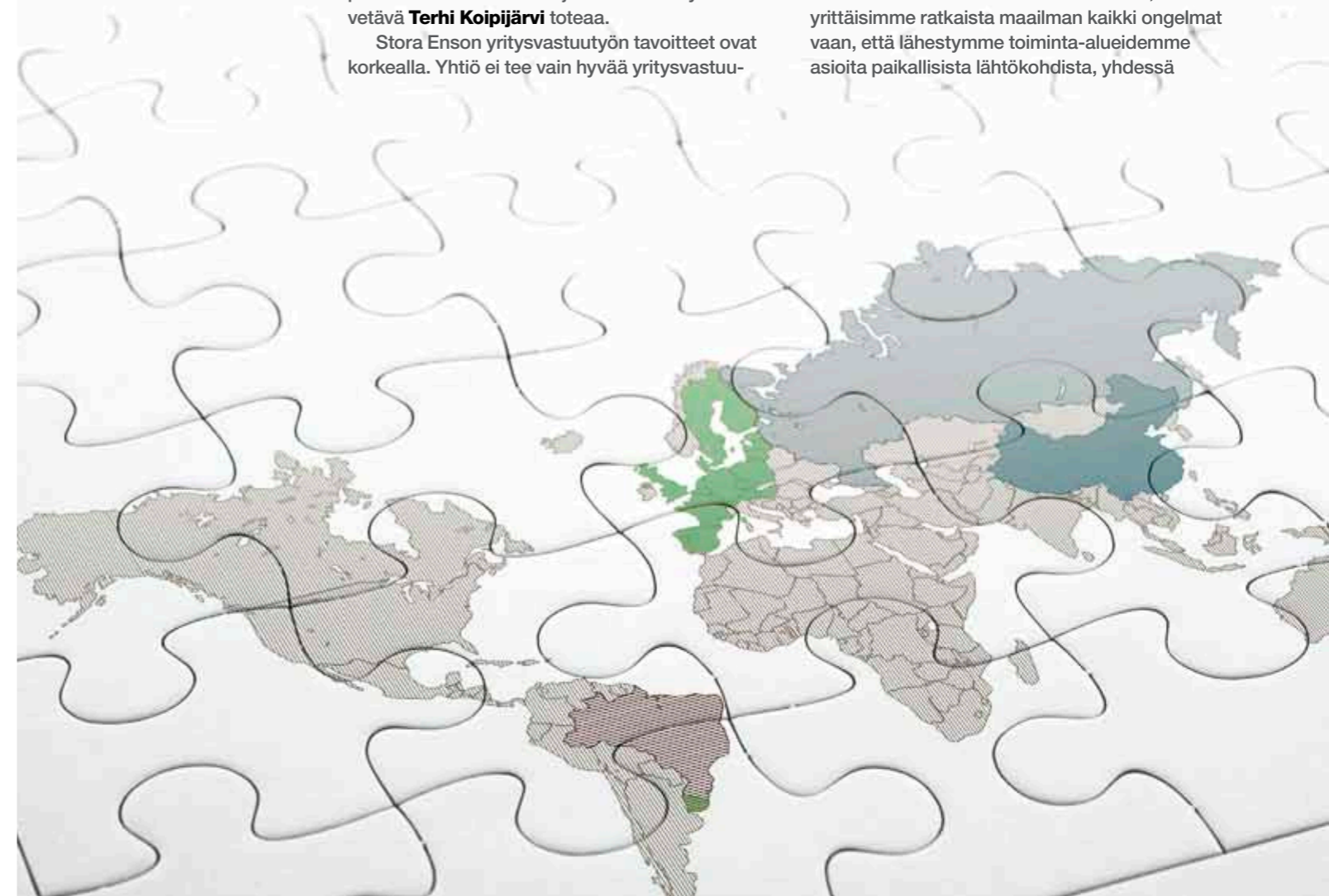
”Kaikki tämä on luonnollisesti vaikuttanut siihen, että yritys vastuutyöhön halutaan nyt suhtautua uudella tavalla”, lokakuussa 2010 perustettua Maailmanlaajuinen vastuu -yksikköä vetävä **Terhi Koipijärvi** toteaa.

Stora Enson yritys vastuutyön tavoitteet ovat korkealla. Yhtiö ei tee vain hyvää yritys vastuu-

työtä vaan puhuu maailmanlaajuisen vastuun kantamisesta. Teeman ympärille on rakennettu myös kansainvälisesti palkittu verkkosivusto (www.storaenso.com/globalresponsibility), missä vastuullisuuskysymyksistä keskustelelee muun muassa toimitusjohtaja **Jouko Karvinen**.

Maailmanlaajuinen tavoite

”Maailmanlaajuinen vastuu on asioiden tekemistä oikein. Kun mennään uusille ja vieraammille toiminta-alueille, täytyy yritys vastuuasioihin ottaa entistäkin avoimempi ja rohkeampi näkökulma. Tämä ei kuitenkaan tarkoita, että yrittäisimme ratkaista maailman kaikki ongelmat vaan, että lähestymme toiminta-alueidemme asioita paikallisista lähtökohdista, yhdessä

SHUTTERSTOCK / MILTON

paikallisten ihmisten kanssa, eri kulttuureja kunnioittaen”, Koipijärvi määrittelee.

Paikallisuus ei kuitenkaan tarkoita toimimista puhtaasti maassa maan tavalla.

”Maassa maan tavalla on varmasti hyvä yleisohje, mutta se ei voi olla yksinään globaalien yrityksen vastuullisuustyön lähtökohta. Stora Ensossa on vain yhdet arvot ja toimintaohjeet, jotka pätevät kaikkialla missä ikinä toimimmekin.”

Hiljaisten ääni kuuluviin

Uuden vastuullisuusajattelun myötä Stora Ensossa on lähdetty viemään aktiivisesti eteenpäin myös uudenlaista toimintamallia. Vahva osaaminen perinteisessä yritys vastuutyössä ei enää riitä, vaan tavoitteena on saada entistä parempi käsitys siitä, mihin sidosryhmiin yrityksen toiminnalla on vaikutusta ja mitkä sidosryhmät puolestaan vaikuttavat eniten yrityksen liiketoimintaan.

”Eurooppalaisesta näkökulmasta sijoittajat, asiakkaat ja henkilöstö ovat meille tuttuja ja tärkeitä sidosryhmiä. Mutta uusilla toiminta-alueillamme Brasiliassa, Uruguayssa ja Kiinassa emme ole välttämättä vielä edes tunnistaneeet kaikkia avainsidosryhmiämme.”

Systemaattisen kartoituksen jälkeen tarkoituksena on etsiä Koipijärven mukaan kullekin sidosryhmälle sopivin yhteistyömalli. Stora Ensossa suhtaudutaan kunnianhimoisesti vuoropuheluun sidosryhmien kanssa. Tahtotilana on käydä avointa ja rehellistä keskustelua sitä haluavien ryhmien kanssa vaikeutakaan keskusteluja kaihtamatta.

”Tässä työssä huomio kiinnittyy helposti niihin ryhmiin, joilla on mahdollisuus näkyä ja kuulua mediassa. Yhtä tärkeää on kuitenkin löytää myös ne hiljaisemmat sidosryhmät, joilla ei ole samaa mahdollisuutta tuoda huolenaiheitaan esille. Heidänkin tulee saada äänensä kuuluviin”, Koipijärvi muistuttaa.

Paikallisia ratkaisuja

Globaalien yrityksen sidosryhmädialogi ei ole aina helppoa. Stora Ensokin on kohdannut konfliktitilanteita muun muassa Brasiliassa ja Kiinassa, missä maanomistus- ja ihmisoikeuskysymykset ovat aiheuttaneet toisinaan voimakkaitakin reaktioita kansalaisjärjestöissä ja kyläyhteisöissä.

”Tärkeintä on hakea ratkaisuja, jotka hyödyttävät molempia osapuolia myös pitkällä aikavälillä. Hyvä esimerkki on Brasiliassa aloitettu sopimuspuuviljely. Hankkeen tavoitteena on tarjota paikallisille maanviljelijöille mahdollisuus vahvistaa liiketoimintaansa viljelemällä eukalyptuspuita Veracelin sellutehtaan tarpeisiin.”

PETRI ARTTURI ASIKAINEN

Käsille töitä

”Vastuullisuustyö on muuttumassa taas hyvin maanläheiseksi ja konkreettiseksi tekemiseksi.” Terhi Koipijärvi, johtaja, Maailmanlaajuinen vastuu.

Oppimista ja työtä riittää myös Kiinassa. ”Kiina on kulttuuritaustaltaan ja toimintamalleiltaan hyvin erilainen toimintaympäristö kuin mihin me olemme täällä Euroopassa tottuneet. Tämä vaatii meiltä nöyryyttä ja valmiutta oppia yhdessä paikallisten ihmisten kanssa”, Koipijärvi jatkaa.

Haasteita kotimarkkinoilla

Haastavan markkinatilanteen vuoksi Stora Enson vastuullisuustyö on joutunut myös yhtiön perinteisillä kotimarkkinoilla Euroopassa viime vuosina todelliseen testiin tehtaiden ja paperikoneiden sulkemisten yhteydessä. Koipijärven mielestä eurooppalaisilla tehtailla on kuitenkin edelleen tärkeä suunnannäyttäjän rooli käytännön vastuullisuustyössä.

”Stora Ensossa on löydetty keinoja työpaikansa menettäneiden ja heidän perheidensä tukemiseksi ja mielestäni tässä työssä on onnistuttu monella paikkakunnalla hyvin. Virheitäkin on varmasti matkan varrella tehty, mutta mikä tärkeintä, niistä on opittu.”

Terhi Koipijärven visio tulevasta on vahvan optimistinen.

”Uskon vakaasti siihen, että isona toimijana meillä on mahdollisuus saada aikaan muutos parempaan. Emme pakene vastuuta, vaan haluamme aidosti kantaa kortemme kekoon kaikkialla missä toimimme. Näin rakennamme Stora Ensosta yrityksen, jossa vastuullisuus on luonteva osa yrityskuvaa ja kaikkien storaenso-laisten jokapäiväistä tekemistä.” ■

”Stora Ensossa on vain yhdet arvot ja toimintaohjeet, jotka pätevät kaikkialla missä ikinä toimimmekin.”

-Terhi Koipijärvi

▼ **Katugallup** Lue, miten kuusi henkilöä eri puolilta maailmaa kuvailee omia kierrätystottumuksiaan.

Miten kierrätät?

TEEMU KUUSIMURTO

► ”Kierrätän parhaillaan vanhaa latoa. Se päätyy eri puolille maailmaa kun matkailijat ostavat ladon palasista valmistamiani kehyksiä ja vievät niitä koteihinsa. Talossani ei ole järjestetty kierrätystä. Vien kuitenkin sanomalehdet ja aikakauslehdet keräyspisteeseen – ellen polta niitä takassa.”

Veijo Kurko
53, Vantaa, Suomi

YUANJIA LU

◀ ”Kierrätän paperia, muovia ja lasia. Belgiassa kierrätys on tehty helpoksi: roskapussit talojen edessä on merkitty selkeästi eri väreillä – keltaisella, sinisellä ja mustalla niihin laitettavien jätteiden mukaan.”

Barbara Demol
35, Gent, Belgia

NIINA STRENG

◀ ”Kierrätän paperia, tölkkejä ja muovipulloja. Täällä kierrätyksestä huolehtivat lähinnä katukauppiat, jotka kierrättävät paikallisten perheiden poisheittämiä tölkkejä, pulloja sekä paperijätettä. Muuten roskia ei lajitella ennen kuljetusta kaatopaikalle.”

Jiachao Zhu
26, Shanghai, Kiina

JONI MÄKITALO

► ”Kierrätyspisteiden puuttuminen on suuri ongelma Venäjällä. Koska pisteitä ei ole, juuri kukaan ei kierrätä jätteitään. Valtio kuitenkin suunnittelee parannusta tilanteeseen. Idea on hyvä, ja haluaisin itse kovasti kierrättää jätteeni.”

Tatiana Kachalova
32, Pietari, Venäjä

◀ ”En oikeastaan kierrätä mitään. Kotikadullani ei ole siihen mahdollisuutta. Tiedän kyllä erään naisen, joka kerää roskia, erottelee niistä kierrätettävät materiaalit ja sitten myy ne kierrätykseen, jotta niitä voidaan käyttää uudelleen.”

Edilson Alves da Silva
32, São Paulo, Brasilia

NIINA STRENG

◀ ”Vien noin kerran kuukaudessa paperia, kuten sanomalehtiä ja pakkauksia, läheiselle kierrätysasemalle. Lähin asema on vain 100 metrin päässä kotiovelteni. Vien alumiinitölkkejä ja palautuspulloja kauppaan ja saan niistä pullopantit.”

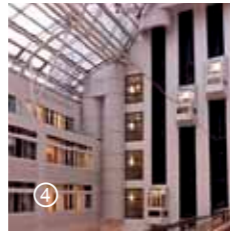
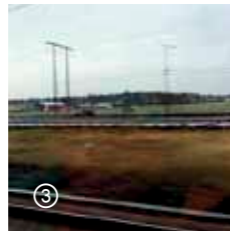
Martin Lindgren
36, Tukholma, Ruotsi

Jouko Karvisen toimisto on siellä, missä hän ja hänen matkapuhelimensa ovat. Tämän jutun kuvat ja tekstit Jouko kuvasi ja kirjoitti kahdella työmatkallaan marraskuussa 2010.

Kuten pian selviää, Stora Enson toimitusjohtajan työ on kaikkea muuta kuin siistiä sisätyötä.

Teksti ja kuvat Jouko Karvinen

Toimitusjohtajan päiväkirja

Ruotsi–Kiina

Kotona Lontoossa lauantai-iltana, ja maanantai-aamuna kello 5.30 taas matkaan. Kohti lentokenttää, edessä pitkä viikko. ①

Kello 6.00 terminaali 5, Heathrown lentoasema. Kello 7.00 koneeseen. Aargh. ②

Ilmakuoppia laskeutuessa! Perillä Tukholmassa kello 10.30 paikallista aikaa. Seuraavaksi Arlanda Express -juna Tukholman toimistolle ja sieltä lounaspresentaatioon. ③

Matkalla Tukholman toimistolle. ④

Edessä pari kiireistä päivää: maanantaina ensin esiintyminen SEB:n lounastilaisuudessa Tukholmassa, sitten puolentoista päivän johtoryhmän kokous. Sen jälkeen Kiinaan Inpacin yrityskaupan allekirjoitustilaisuuteen ja tapaamaan mediaa. Takaisin kotiin perjantai-iltana.

Erittäin rakentavaa keskustelua SEB:n tilaisuudessa. Saamme kiitosta tehdystä työstämme... Paljon työtä kuitenkin vielä edessä, jotta olisimme entistä riippuvaisempia omista toimenpiteistämme ja entistä vähemmän ulkoisista.

Maanantai, lähes puoliyö. Johtoryhmän kokouksen ensimmäinen osa takana. Meidän täytyy olla tarkkana, että sama meno jatkuu vuoden loppuun saakka, jotta vuodesta tulee todella hyvä – suhteellisesti katsottuna ainakin. Toinen tärkeä asia tänään oli vuoden 2011 investointisuunnitelmien läpikäynti, kuten myös seuraavan vuoden kannustinohjelmien suunnittelu esiteltäväksi hallitukselle joulukuussa. Sitten hampurilaiselle ja oluelle, ja koko tiimi tunniksi keilaamaan. Puhelu kotiin. Valot pois.

Tiistai, lähtöportilla odottamassa lentoa Kiinaan. Pitkä päivä johtoryhmän kanssa. Hyvä tunnelma ja vauhti vuoden 2010 viimeisellä neljänneksellä ja sama draivi jatkuu – mikä parasta, pyytämättäkin. Tukitoimintojen integroimisessa tiiviimmin

liiketoimintaan riittää töitä, jotta hyvä kehitys jatkuu. Tarvitaan sekä rakenteellisia muutoksia että paljon uudenlaista ajattelua. No niin, aika valmistautua tapaamiseen uuden kumppanimme Inpacin, heidän asiakkaidensa, virkamiesten ja median kanssa. Kaksi kiireistä päivää tulossa ennen kotiinpaluuta ja viikonlopun viettoa. :) Portti F62, Air China 912. ⑤

Laskeutuminen Pekingiin kello 9.00, kello 1.00 aamuyöllä Lontoon aikaa. Hotelli, suihku, lounas tiimin kanssa ja sitten vierailulle Inpacin asiakkaiden luokse.

Lounaan jälkeen vierailulle Kiinassa strategisesti tärkeän asiakkaan luokse! Hienoa olla taas Kiinassa – täällä tapahtuu nyt paljon ja ilmassa on valtavasti positiivista energiaa!

Vierailun jälkeen Qian'aniin illalliselle yhteistyökumppanin kanssa. Viralliset seremoniat ja media huomenna. :) ⑥

Pekingin lentokenttä, kotimatka. ⑦

Matkalla kotiin erinomaisen – vaikkakin pitkän – viikon jälkeen. Erittäin hyviä tapaamisia yhteistyökumppaneiden ja viranomaisten kanssa. Pääsimme jopa China Daily -sanomalehden talousosion kanteen! Tämä maa on niin täynnä positiivista energiaa ja innostusta! Ihanaa päästä kotiin viikonlopuksi ennen maanantain lentoa São Pauloön, Brasiliaan. ⑧

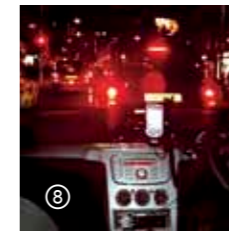
Yhteenveto

15.11. klo 5.36 – 19.11. klo 17.11
18 123 kilometriä; neljä päivää ja 11 tuntia;
Lontoo – Tukholma – Peking – Qian'an – Peking – Lontoo

Brasilia

Taas mennään! Lähtö aikaisin maanantai-iltana. Päivän puhelinneuvottelujen ja sähköpostien jälkeen taas lentokentällä matkalla São Pauloön. ⑨

Tulevan viikon suunnitelmat: maanantai, yölento Brasiliaan. Suihkun jälkeen Veracelin hallituksen kokous, muutama iltapäiväpalaveri ja sieltä suoraan illalliselle Montes del Platan ja Araucon joukkueiden kanssa. Sitten Montes del Platan hallituksen kokous ja muutama haastattelu... ja yölennolla takaisin Lontooseen. No, edes yksi yö kolmesta oikeassa sängyssä – ei huonosti,

eihän? Tärkeitä päiviä sekä Montes del Platalle että Veracelille.

Laskeutuminen São Pauloön tiistaiaamuna kello 6.15, tunnin etuajassa. Toivottavasti autonkuljettaja on jo paikalla. Pitkä päivä edessä, hyvä että sain nukuttua, vaikka ilmakuopat herättivätkin pariin otteeseen. ⑩

Sen siitä saa kun laskeutuu tunnin etuajassa... ei kuljettajaa.

6.50 autossa matkalla hotellille. Hetki aikaa tutustua Montes del Platan hallitusmateriaaleihin vielä tarkemmin.

Erittäin intensiivinen hallituksen kokous Araucon ja Montes del Platan kanssa. Montes del Platan hallituksessa tehdään erinomaista tiimityötä. Edessä on valtavia haasteita, mutta joukkueessa on loistava voittajahenki. Työ ei tule olemaan helppoa, mutta muodostamme erittäin vahvan tiimin maassa, joka haluaa meidän osoittavan ettemme tee tätä vain yritystemme vaan koko nuoren ja rohkean kansan hyväksi. Erittäin kannustavaa. ⑪

Toinen päivä, tiukka kolmetuntinen Veracelin hallituksen kokous. Stora Ensosta tullut uusi, nuori talousjohtaja on erinomainen, yksi parhaista mitä olen koskaan pitkällä urallani tavannut. Edessä on paljon työtä tuottavuuden parantamisen, metsänhoidon, yritys vastuun ja monen muun asian osalta. Tämän tiimin on keskityttävä loppuvuosi maksimoimaan suorituksensa, ihan kuten meidän kaikkien. Huikea haaste olla tiimissä, joka pyörittää maailman kustannustehokkainta sellutehdasta!

Takaisin Lontoossa torstaina ennen auringon nousua, lämpötila +3. ⑫

Matkalla kotiin ja suihkuun.

Yhteenveto

22.11. klo 18.17 – 25.11. klo 7.57
19 002 kilometriä; 2 päivää ja 14 tuntia;
Lontoo – São Paulo – Lontoo

Kahden matkansa aikana Jouko lensi yhteensä 37 125 kilometriä, mikä vastaa 4 000 kiloa hiilidioksidipäästöjä. Tämä määrä hiilidioksidia sitoutuu kuuden täysikasvuisen eukalyptuspuun biomassaan. ■

Puutarhurit

Veracelin eukalyptustaimet ovat luokkansa parhaita. Taimien kloonit jalostetaan ilmaston ja maaperän ominaisuuksien perusteella, jotta selluntuotannolle taataan paras mahdollinen tuottavuus ja laatu. Parhaan eukalyptuskloonin versot kerätään huolellisesti ja pistokkaat laitetaan muoviputkiin, joissa on sekoitus riisinkuorihakkua, vermikulaatti-mineraalia ja lannoitetta. Ennen istutusta taimet käyvät vielä läpi varjo- ja kasvatusvaiheet. Stora Enson ja Fibrian yhteisyrityksen Veracelin eukataimitarha sijaitsee Brasilian Etelä-Bahiassa. Tarhan tuotantokapasiteetti on 24 miljoonaa taimia vuodessa. ■

Rakkaudesta puuhun

LAURI OLANDER

Tuija Seipell

kirjoittaa blogeihin ja printtijulkaisuihin. Hän on myös suosittu luennoitsija sekä viestintä- ja asiakaskonsultti.

Katse kattoon

Richmondin Olympic Oval -hallin puiset kattorakenteet hivelevät silmää.

Rakastan puita ja puuta. Yksi syy tähän on sangen itsekäs: etunimeni, Tuija, tulee kanadantuijan tai jättituijan latinalaisesta nimestä, Thuja plicata.

Toinen rakkauteni syy on Alvar Aalto ja hänen vaikutuksensa kaikkiin suomalaisiin. Aallon tekniset kokeilut ja kyky luoda puusta käytännöllistä visuaalista kauneutta herättivät kiistatta uudelleenlaisen kunnioituksen puuta kohtaan. Nyt Aallon sisustukset ja huonekalut ovat arkkitehtuurin ja designin klassikoita ja edelleen yhtä moderneja kuin 1930-luvullakin.

Puurakkauteni on vain kasvanut viimeisen kahdenkymmenen vuoden aikana Vancouverissa asuessani. Täällä mahtavat 500–800 vuotta vanhat kanadantuijat ovat vuosituhansien ajan antaneet paikallisille alkuperäiskansoille materiaalin vaatetuksesta kanootteihin ja taloista toteempaaluihin.

Joten kun The Cool Hunter -nettisivujen pääkirjoittajana eteeni tulee loputon määrä variaatioita ”nykypäivän arkkitehtuurista” – valkoisia betonilaatikoita kasattuna päällekkäin

RICHMOND OLYMPIC OVAL

osoittamassa eri suuntiin – kaipaen puuta todella paljon.

Enkä tarkoita synkkiä hirsitaloja tai alppi-arkkitehtuuria vaan sitä uskomatonta keveyttä ja eleganssia, valon ja varjon leikkiä, niitä lukemattomia värisävyjä mitä taidokkaalla puun käytöllä voidaan saada aikaan niin rakenteellisesti kuin dekoratiivisesti.

Ajattelen suomalaisen ja japanilaisen puuarkkitehtuurin – vanhan ja uuden – parhaimmistoa. Ajattelen italialaisen Renzo Pianon nerokasta puusäleiden käyttöä Jean Marie Tjibaou Kulttuurikeskuksessa Uudessa Kaledoniassa (1998). Tai RDAI:n puusäleiköstä luomia osastoja tai ”majoja” historiallisen hotellin uima-altaaseen rakennetussa Hermèsin Pariisin myymälässä (2010). Ajattelen myös sitä kuinka upeasti mäntykuoriaisen ”tuhoamaa” puuta käytettiin vuoden 2010 Vancouverin talviolympialaisten pikaluisteluareenana toimineen Richmond Olympic Ovalin kattorakenteessa.

Puun luontainen arvokkuus syntyy sen pitkästä kasvuajasta. Jokainen puu kantaa mukanaan elämäkokemuksen – kaiken mitä puu on kasvuajanaan nähnyt ja kestänyt – mutta se sisältää myös paikallisen ilmaston, maaperän ja jopa tuholaisten luonteen. Puun jokainen kasvurengas kertoo tarinan, sen jokainen poikkileikkaus on kalenteri.

Puu ei ole trendimateriaali. Se on vaativa, jalo, ikivanha elävä materiaali, jota voi korkeintaan verrata ehkä marmoriin. Eikä edes marmorilla ole puun käsissä tuntuva moninaisuutta, visuaalista monipuolisuutta tai aromia. Eikä marmorilla ole missään tapauksessa puun yksilöllisyyttä, tapaa millä jokainen puulaji ja jokainen puu vanhenee omissa erityisissä ympäristöolosuhteissaan.

Puu esittää arkkitehdille, suunnittelijalle ja rakentajalle kuvanveistäjän innostavan haasteen – paljastaa juuri tämän nimenomaisen puulajin ja puun luonteen. Toivon, että tämän haasteen vastaanottajia löytyy tulevaisuudessa huomattavasti enemmän. ■

Lisätietoja www.tujaseipell.com,
www.thecoolhunter.net

Tietyt tässä esitetyt lausumat, jotka eivät ole historiallisia tosiasioita, kuten markkinoiden oletettuun kasvuun ja kehitykseen liittyvät lausumat ja muut kasvu- ja tuottavuusolettamat sekä lausumat, jotka alkavat ilmaisuilla ”uskoo”, ”olettaa”, ”odottaa”, ”ennustaa” tai muilla vastaavilla ilmaisuilla, ovat tulevaisuudennäkymiin liittyviä kannanottoja Yhdysvaltain vuoden 1995 Arvopapereita Koskevien Oikeudenkäyntien Uudistamisesta annetun lain (The United States Private Securities Litigation Reform Act of 1995) tarkoittamalla tavalla. Koska nämä lausumat perustuvat nykyisiin suunnitelmiin, arvioihin ja ennusteisiin, ne sisältävät riskejä ja epävarmuustekijöitä, jotka saattavat johtaa siihen, että tulokset poikkeavat merkittävästi niistä koskevista arvioista. Tällaisia tulevaisuutta koskevia lausumissa esitettyjä tekijöitä, jotka saattavat merkittävästi muuttaa tuloksia, voivat muuan muassa olla: (1) toiminnalliset tekijät, kuten jatkuva menestys tuotannollisessa toiminnassa ja siinä saavutettava tehokkuus, jatkuvat saavutukset tuotekehityksessä, konsernin tavoittelemien asiakkaiden kyky hyväksyä uusia tuotteita ja palveluita, voimassaolevien ja uusien yhteistyösopimusten mukanaan tuoma menestys, muutokset liiketoiminnan strategioissa, kehitysuunnitelmissa tai tavoitteissa, muutokset konsernin patenttien tai muiden tekijänoikeuksien antamassa suojassa sekä pääoman saatavuus hyväksyttävillä ehdoilla; (2) teollisuuden yleiset olosuhteet, kuten tuotteiden kysynnän voimakkuus, kilpailun kovuus, konsernin tuotteiden markkinahinnat maailmalla nyt ja tulevaisuudessa sekä niihin liittyvät hintapaineet, raaka-aineiden hintavaihtelut, konsernin asiakkaiden ja kilpailijoiden taloudellinen tilanne sekä mahdollisten uusien kilpailijoiden tuotteiden ja teknologioiden kehittäminen kilpailijoiden toimesta; ja (3) yleinen taloudellinen tilanne, kuten talouskasvu konsernin tärkeimmillä markkina-alueilla sekä valuuttakurssi- ja korkotasovaihtelut.

Kannet LumiArt 170 g/m²
Stora Enso, Oulun tehtaata
(ISO 14001 -sertifikaatti)
Sisäisivut LumiArt 115 g/m²
Stora Enso, Oulun tehtaata
(ISO 14001 -sertifikaatti)

Tämä ei ole roskaa, se on raaka-ainetta.

Langerbruggen tehtaamme Belgiassa elää siitä, mitä jotkut pitävät jätteenä. Se käyttää raaka-aineenaan ainoastaan keräyspaperia. Lisäksi se tuottaa jätteestä bioenergiaa omaan käyttöönsä. Jopa tuhka, jota prosessista lopulta jää jäljelle, käytetään rakennusteollisuuden raaka-aineena. Menestyvää liiketoimintaa syntyy siitä, missä jotkut eivät näe mitään arvoa. Joskus asioita kannattaa katsoa uusin silmin. Lisää Langerbruggen tehtaastamme: storaenso.com/recycle

storaenso